

IDEJNO DELO

KOMUNISTOV JE PRESIBKO, JE UGOTOVIL OBČINSKI KOMITE
ZKS V CELJU

Na zadnji seji, pred dnevi, je občinski komite v Celju zelo živo in obširno razpravljalo o idejnopolitični dejavnosti komunistov v celjski občini. Do te razprave je prišlo na osnovi ugotavljanja, kako so komunisti te občine doleteli in izvedli sklepe občinske konference ZKS in uveljavili takrat sprejeti program, ki je bil prilagojen razmeram in potrebam v komunih. Le malo osnovnih organizacij

je na osnovi razmer v svojem delokrogu vključilo v svoj program tudi ideološko delo.

V preteklem obdobju je bilo precej političnih akcij, ob katerih se je manifestirala ideološka zrelost članov ZK. Ob vseh teh akcijah od ustavne razprave, preko volitev, obravnave partijskih dokumentov s plenarom CK ZKJ, vse do vpisa ljudskega posojila, se je kazala šibkost idejne doraslosti in prizadevanj med precejšnjim številom komunistov v občini.

Občinski komite je po zelo živu razpravi ugotovil, da so ravno predstojne konference osnovnih organizacij priložnost, ob kateri se bodo morali komunisti temeljito pomeniti o svojem delu za ideološko rast članstva v osnovnih organizacijah, se domeni, kako bodo pomanjkljivosti v prihodnje odpravili, predvsem pa sestavili realen načrt idejno političnega dela v prihodnje.

Že lani je bilo ideološki komisiji naročeno, da naj izvede širšo analizo idejnega nivoja med komunisti v občini. Načrt, ki je bil že pripravljen, določenemu delu članstva ni bil po volji. Tokrat pa je ponovno izšlo to vprašanje na dan in ne na osnovi analize, temveč na temelju celega spleta ugotovitev iz konkretne prakse. Ideološka komisija bo, kot kaže, vendarle morala stanje o ideološki ravni članstva v občini ugotoviti na analitični način, da bi mogla na osnovi izsledkov zastaviti tak program idejnega dela, ki bo ustrezal vsem članom v komunih, tako po njihovem interesu kot po njihovi dosežanji idejno politični razgledanosti.

Na seji so poleg ostalega okrepi organizacijsko komisijo, hkrati pa so v občinski komite kooptirali še dva nova člana, in sicer tovariša Toneta RJAČA in Berta SAVODNIKA. Tako ima zdaj komite 27 članov.

PRED PRAZNIKOM NAŠE DOMOVINE

1945 — 1963, dooje letnic, ki povesta, da je od tistega zgodovinskega novembrskega dne, ko se je v hladni noči v osvobodjenem bosanskem mestecu Jajcu, rodila nova Jugoslavija, minulo že dvajset let! Dvajset let veliko pomeni o življenju neke generacije; zrasejo novi ljudje, odrastejo tisti, ki so bili pred doema desetletjema še otroci. Življenje gre svojo pot in mnogo starega utone v pozabi. Toda dvajset let našega življenja, to obdobje, ki je minilo od drugega zasedanja Antifašističnega sveta narodne osvoboditve, je praznoprav demanti nekaterih takih trditelj. Res so tudi v tem času odrasli tisti, ki so v najtežjih dneh naše zgodovine še spali o materinem naročju, toda življenje ni šlo po stari, zaraščeni poti in ničesar nismo pozabili. Od tistega trenutka dalje, ko so junaki, ki so v Jajcu prihiteli z obeh strani krvaveče domovine, položili temelje novi, lepši, socialistični Jugoslaviji, se je spreminjalo njeno življenje. Iz leta o leto je iz njega izginjalo več starih, leto za letom je rodilo večje uspehe. In to spreminjanje je bilo zavestno! Ob starih, preizkušenih borcih za lepše in novo življenje so zrasti mladi ljudje, katerih bogati delovni rezultati so prav kmalu potrdili njihovo obljubo, da bodo parovali pridobitve revolucije in se učili iz njene bogate zgodovine.

Sleheri uspeh v povojnih letih, vsaka delovna zmaga in usak kotak k uresničevanju neposrednega delaškega in družbenega upravljanja, je povezan s to slavno zgodovino, je posledica sklepov, sprejetih na drugem zasedanju Antifašističnega sveta narodne osvoboditve, 29. novembra 1945. leta. In če je bilo sprva nujno centralizirati oblast in upravljanje, danes tega ni treba več. Nič več upravljanja »o imenu ljudstva«, delovni ljudje naj svoje življenje in življenje svoje domovine sami krojijo! Ne samo proizvajati, temveč tudi enakopravno odločati o oseh temeljnih odločitvah o delovni organizaciji, komunih, pa tudi o širši skupnosti, je bilo eno temeljnih vodil družbenega razvoja o zadnjih letih. Danes je to resnica. Ne samo o delovni organizaciji, kjer proizvajalci preko delaškega sveta posredno, pa tudi neposredno o ekonomskih enotah sami, odločajo o razdeljevanju ustvarjenih sredstev, odprla se jim je tudi možnost, da akciono posegajo v oblikovanje življenja o komunih in da s tem krojijo sami in bodrim rodonom še lepšo in svetlejšo prihodnost.

Zato — ker je kronano s tako pomembnimi delovnimi zmagami, zato ker je Jugoslavija o teh dvajsetih letih toliko pridobila o sebi sami in naozvoen, se nam to obdobje ne zdi dolgo. In če bo letošnji praznik izzvenel o želji, da se naučimo prav uporabljati ose te pridobitve, bo to samo še en dokaz več, da je pot, po kateri hodimo, pravilna!

Iva Burnik

SLOVO OD JUNAKA EFENKE

Teden dni je preteklo, kar je iz Ljubljane prispela vest, da je umrl narodni heroj Efenka.

Celje se je odelo v črno. S pročelij hiš so v jesenske meglice zanihale črne zastave; pod njimi so utrpali koraki ljudi, je tekel nepretrgan tok življenja. Vse je bilo tako kot včeraj, ujeta v večno menjavo. Vse, še žalost in črna. Kajti človek živi, da bi izpolnil poslednji smisel življenja, in umre, da je smisel izpolnjen.

Velika dvorana Narodnega doma je v petek zjutraj sprejela mrtvega junaka.

Ugasnile so tople oči, otrpnil je blagi obraz; ustnice, ki so bile še včeraj žive, so postale blede in negibne; spokojno so počivale roke, nemočne, da bi še poslednjič segle v roko — človeku. Umrla je velika in nesebična ljubezen, ki je bila rojena v trpljenju in najtežjih preizkušnjah, podarjena ljudem in domovini.

K njegovi krsti, ob kateri so mu izkazali poslednjo čast prijatelji in sodelavci, so se zgrinjale množice ljudi, kot brezkončna reka. In brezštevilni vencji. Od najrazkošnejšega venca legendarne XIV. divizije do najskromnejših šopkov rož, ki so jih h krsti prinesle stare roke ženic, kdo bi vedel od kod.

Ležal je v mračnem prostoru, v katerem se je v gluho tišino razlivalo le valovanje Beethovnovne Devete simfonije in utišani akordi partizanskih žalostink — v dvorani in v odjeku naših src.

DRUŠTVA PRIJATELJEV MLADINE

V skrbi za lepše življenje mladega rodu

V nedeljo je bila v Narodnem domu letna skupščina okrajne zveze društev prijateljev mladine Celje. Namesto poročila s tega zbora objavljamo danes intervju naše sodelavke s sekretarko zveze tovarišico Marijo Volferlovo.

»Na katera področja je Zveza društev prijateljev mladine usmerila v preteklem razdobju največ svoje pozornosti?

»V organizacijskem smislu smo se v preteklem obdobju zelo trudili, da bi ustanovili čimveč društev prijateljev mladine in da bi povsod tam, kjer tega še ni, ustanovili občinske zveze. To nam je tudi uspelo, saj je v zadnjem letu zaživelo devetnajst novih društev z več kot tri tisoč štiri sto člani. Tudi občinske zveze delajo zdaj že v vseh občinah. Pohvaliti moram zlasti posavske predele, kjer so tako društva kot tudi zveze v preteklem razdobju izredno uspešno delovale. Na pri odbornih občinskih zvez dela tudi več komisij, ki skrbijo za delo s pionirji, za letovanje, za vprašanja družine, poklicno usmerjanje itd.»

»Nedvomno je Zveza prijateljev mladine spremljala tudi potek jugoslovanskih pionirskih iger. Kako ocenjujete njihovo delo v tem letu?

»Čeprav smo pričakovali, da bodo letošnje pionirske igre, ki imajo namen pospeševati tehnično kulturo mladih, lepo uspelo, se to le ni povsod zgodilo. Pa ne, da ne bi delali pionirski odredi! Mislimo, da je bilo marsikje premalo povezave z društvi Ljudske tehnike, da pa drugod svojega dela tudi niso znali prav prikazati. Pred nami je sicer še razmeroma dolgo razdobje — do zaključka pionirskih iger, vendar dela ne bo malo, če se nočemo izneveriti tradiciji lepih uspehov pionirskih iger v preteklih letih.»

»Verjetno so imele največ dela komisije za delo s pionirji. Kateri so njihovi najpomembnejši uspehi?

»Komisije za delo s pionirji so bile v preteklem letu prav zares delavne. Pri okrajni zvezi smo pripravili več seminarjev za delo s pionirji, nad sto

otrok pa smo povabili tudi v Rovinj, kjer smo za predsestnike pionirskih odredov pripravili seminar čisto posebne vrste. Na praktičnem primeru življenja kolektiva — ki so ga v letovišču sestavljali otroci sami — smo jih učili o tem, kako naj poteka življenje v pionirskem odredu. Pripravili smo več krožkov, razvijali pionirsko samoupravo in uspeli tako, da so mladi v taboru prav zares prevzeli vso organizacijo v svoje roke. Starejši so jih pri tem samo usmerjali. Te izkušnje smo kasneje uporabili tudi pri drugih skupinah otrok in pokazalo se je, da so bili otroci tam, kjer so skorajda sleherno uro dneva preživeli organizirano, mnogo bolj zadovoljni kot drugod, kjer so dan izpolnili samo s kopanjem in sončenjem.»

»Okrajna zveza društev prijateljev mladine ima v Rovinju pionirsko letovišče. Kdo pravzaprav pripravlja letovanje v njem?

»Doselej je komisija za letovanje pri okrajni zvezi vodila vse priprave za letovanja — tako v organizacijskem, kot v vsebinskem pogledu. V tem letu pa se je njena vloga močno spremenila. Velik del njenega dela je namreč prevzel medobčinski upravni odbor pionirskega letovanja v Rovinju. Le-ta se je rodil kot posledica dogovora, da občine celjskega okraja prevzamejo tudi financiranje v letovišču. Tako smo v preteklem letu nabavili nekaj novih vikend hišic ter povečali kapacitete letovišča na 170 ležišč.»

»Kaj pa delovni načrti za prihodnje razdobje?

»Na skupščini smo se dogovorili, da bomo poleg ustaljenih nalog skrbeli zlasti za reševanje nekaterih perečih problemov: tako mislimo na primer na posvetovanja o otroški prehrani o varstvu otrok na vasi itd.»

Na trg pred Narodni dom, kjer se je že pred napovedanim začetkom poslednjih pogrebnih svečanosti zbralo nekaj tisoč domačinov in ostalih, ki so se hoteli posloviti od mrtvega junaka, so krsto s posmrtnimi ostanki Ivana Kovačiča-Efenke prinesli člani predsedstva republiškega Združenja borcev NOV. Trg se je pogreznil v globoko tišino in žalost. Oglasila se je žalostinka, bataljon JLA pa je mrtvemu heroju izkazal častni pozdrav. Na čelu žalnega spreveda, ki se je pomikal iz velike dvorane okrajne skupščine, so bile bojne zastave, tokrat zavite v črno. Za njimi je narodni heroj Drago Maslo nosil Efenkova odlikovanja. Kar deset bojnih in mirnodobskih odličij je bilo na rdeči blazini, med njimi red narodnega heroja in partizanska spomenica 1941. Na čelu spreveda so nosili tudi družinski venec. Takoj za krsto, ki je bila pokrita z državno trobojnico, so stopali pokojnikov najozji — žena, oba otroka in ostali.

Krsto so položili na topovsko lafeto.

Tedaj je na govorniški oder stopil predsednik občinske skupščine Celje, Marjan Učakar in se z naslednjimi besedami poslovil od narodnega heroja:

Samo deset let, deset kratkih let si ustvarjal o Celju. Za ogromne uspehe, čigar sadove je čutil sleherni posameznik naše ožje komunalne skupnosti, za ose to Ti je ljudstvo Celja izredno hvaležno. Vemo, Efenka, da se Tvoje delo o dobro naših občanov ni začelo takrat pred desetimi leti, ko si se s svojo družino preselil o Celje. Vemo, da se je Tvoje delo pričelo že takrat, ko si kot mlad fant Dolenjske akciono posegel o oborožen odpor proti okupatorju, ko si tri leta pozneje kot komandant udarne brigade Toneta Tomšiča in nato kot komandant Stirinajste divizije vodil te enote iz borbe o borbo, o zmagovalne pohode. Z zgledom junaka-heroja si vodil brezkompromisni boj ose do izгона okupatorja iz tega predela slovenske zemlje.

V spodobni nši imel časa za počitek. Skupaj s svojimi tovariši si se lotil dela o drugi fazi naše revolucije, lotil obnove okrnoljene in porušene domovine.

Na Tvojem delu in zgledu bomo učili naš mladi rod, in lahko nam verjameš Efenka, da bomo nadaljevali Tvojo pot borbe za socializem. Poslednji pozdrav, Efenka, sprejmi o imenu občinske skupščine in oseh občinskih političnih organizacij o Celju.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Po padavinah v četrtek prehodno izboljšanje vremena. Vendar so v soboto in nedeljo ponovno možne padavine. Temperature bodo še vedno nad normalno za ta letni čas. Nočne temperature se bodo znižale na okoli 0° C.

Vremenska zlika v preteklem tednu ni dosti boljše; pesimisti si manejo roke, češ, mi smo imeli prav, vsi dosedanjí sporazumi, vsa dosedanja odjuga med Vzhodom in Zahodom je samo prehodnega značaja, normalna je le hladna cona. Vrata se sicer niso zaprla, ne na Vzhodu ne na Zahodu, ne glede na to, da je tu še »telefon«, ki naj bi sproti in ekspeditivno razčiščeval pot do mira. Naštemo nekaj dejstev, ki govore pesimistom v prilog: najbrž je poglavitna ovira pospešeno tekmovalstvo v raketnem oboroževanju. Če so sovjetske »lovske« rakete dejstvo, potem je razumljivo, zakaj se je desnič v Ameriki posrečilo izrabiti vojaško plat zvona. »Polaris« rakete so izmanevrirane, Pershing rakete pa so raketa pešadija, to je voda na mlín zapadne vojne industrije in vseh tistih, ki bi radi s točnim orožjem spravili s sveta komunizem in njegov vojaški potencial. De Gaulle je terjál od parlamenta nove milijarde frankov za atomsko orožje. Opozicija mu očita, da prepušča obrambo francoske zemlje Amerikancem in Nemcem, ker zanemarija krepitev konvencionalnega orožja.

ZDA ni všeč, da raste trgovina Zahoda z Vzhodom. Zahodnoevropske države so potrojile svojo trgovino z Vzhodnoevropskimi državami, vrednost te trgovine znaša 5 milijard na leto. Ameriški embargo se je preživel. Če je zdaj v Evropi spet na delu Ball, da bi ta razvoj ustavil, je to za mir negativna pot in v bistvu ponavljanje vsega tistega, kar utrjuje najtežjo oviro za nadaljevanje dela za trajni mir: nemško vprašanje. Hruščev je nedavno pribil, da ni govora o taki nemški združitvi, kakor si jo predstavlja Zahodna Nemčija in jo terja vseh Zahod. V primeri s tem so incidenti okoli Berlina in raznih vojaških afer samo bled odsev žareče magme, ki požira še ves čas po vojni vse napore za to, da bi premirje v Evropi postalo mirovna pogodba.

Sovražniki miru so zato z zadovoljstvom zabeležili nove dogodke, v katerih, se zdi, je mirovni angel nalezl na mino: Eden takih je monarhistični upor v Jemenu, ki ga je omenil celo Adlai Stevenson v svoji izjavi o ameriški desnici, ki da provocira Kennedyjevo mirovno politiko. Tudi meja med Alžir in Marokom je lahko nevarno žarišče. Maroko je tudi v Adis Abebo prišel s francosko karto, češ da je meja v evianskih sporazumih ostala odprta stvar. Govorice, da postaja Alžir stvar Naserjeve invazije, so lahko priprava na intervencijo veseli, ki jim Ben Belov režim ni po volji, saj je jasno, da je ozadje spora tudi ideološki prepad med obema državama Magreba. Zabeležen je bil tudi incident na korejski demarkacijski črti.

In optimizem? Ob 30-letnici diplomatskih odnosov med ZDA in SZ je bilo poudarjeno, da sta predvsem ti dve državi odgovorni za to, kako se bo sukal svet. To ni ravno vzpodbudno, saj odrija s pozornice javno mnenje drugih držav. Izkušnje kažejo, da je sporazumevanje med obema velikima partnerjema vedno ogroženo od zased, ki jih pripravljata nezaupanje in prestíž. Prav zaradi sedanje ohladitve se zdi, da je spet na mestu posredovanje in intenzifikacija dela nezvezanih držav in mednarodnih odnosih. Noben ne zanika in ni zanikal, da je pot miru težka, in da bo morda v prihodnje še težja. Zato so načela aktivne koeksistence, ki jih zastopa naša država, toliko bolj dragocena in pomembna, saj izhajajo iz osnov, ki niso obremenjena z žalostnimi izročili hladne vojne.

Grobnica herojev se je še enkrat odprla

Na Slandrovem trgu, kjer se ob grobnici narodnih herojev dviga kvišku mogočni spomenik revoluciji in zmagi — simbol, ki mu je svoj trajni pečat vtisnil tudi pokojni junak Efenka, se je k zaključnim pogrebnim svečanostim zbrala nepregledna množica ljudi. Prišli so od blizu in od daleč, iz malone vse naše ožje domovine, iz bratskih republik, od povesod tam, do kamor je segalo njegovo ime in njegova slava. Prišli so njegovi soborci, njegovi delovni tovariši, prijatelji in znanci, vsi tisti, ki jim je bil Efenka prijatelj, človek in vzornik.

Zaključne pogrebne slovesnosti so se pričele nekaj pred pol peto uro, ko se je žalni sprevod ustavil pred spomenikom narodnoosvobodilne borbe. Tedaj so k lafeti stopili narodni heroji, generali Jugoslovanske ljudske armade ter poneli krsto h grobnici za spomenik. Poslednji, ki so nosili svojega mrtvega bojnega tovariša, so bili generalpodpolkovnik Potočar Stane-Lazo, generalpodpolkovnik Hribernik Rudolf-Svarun ter generalmajorji Hočevar Franc-Ciril, Svava Dušan, Dule, Rojšek Franc-Jaka in Tavčar Franc-Rok.

Grobnica narodnih herojev se je tako še enkrat odprla, da bi sprejela vase enega izmed tistih legendarnih junakov, katerih delo ne umre z njimi. Tu, kjer je v bolečini otrpní sleherni obraz, se je od pokojnega Efenke v imenu Glavne odbora zveze združenj borcev NOV poslovil najprej narodni heroj Jože Borštner, ki je v ganljivih besedah orisal ves neizmerni delež borca, lik revolucionarja, tovariša in človeka. Zatem so se poslovili od njega tudi pionirji. Pionirka Zlatka Krašovec je recitala pesem Franja Roša V Efenkov spomin, v kateri je pesnik z veliko ljubeznijo naslikal človeško in revolucionarno podobo pokojnika, njegovo težko, toda svetlo življenjsko pot. Nazadnje se je v imenu okrajnega združenja borcev NOV, njegovih najbližjih tovarišev in sodelavcev poslovil še Milan Loštrk, ki je dejal:

»Težka bol, ki nas je zadela s tvojo prerano, čeprav ne nepričakovano smrtjo, je za nas bivše borce in tvoje sodelavce in prijatelje težak in boleč udarec. Čeprav smo vedeli, da te je napadla huda zavrtna bolezen smo na tistem vendarle upali, da boš ozdravel in se vrnil med nas, da skupno dokončamo še vrsto pomembnih nalog, ki so ostale nedokončane, predvsem muzej revolucije, v čigar izgradnjo si prav ti vložil toliko truda in ki je zdaj pred uredništvom. Prav zato ne najdem besed in misli, ki naj ti jih izrečem v slovo v imenu vseh biv-

ših borcev, posebno pa še v imenu naše organizacije, katere predsednik si bil vrsto let, v imenu organizacij, katerim si posvetil vse svoje sile, bil iniciator in sodelavec do poslednjega diha. Tvoja prerana smrt, dragi Ivan, je zasekala globoko rano naši organizaciji, ki si bil njen ideal in duša pri reševanju družbenopolitičnih problemov in tudi vseh tistih navidezno vsakodnevnih človeških vprašanj, ki so prav za našo organizacijo in bivše borce tako značilna in pomembna.

Potem, ko je govoril o pokojnikovi življenjski poti, njegovi plemeniti osebnosti, ki jo je odlikoval resnični socialistični humanizem, je zaključil z besedami:

»Ko te danes, dragi Efenka, položimo v zemljo, tu, pred mogočnim spomenikom slavne borbe in žrtev v poslednje domovanje, nam bo tvoj veliki lik borca in revolucionarja, veliki lik človeka, oporoka, da moramo čuvati najsvetlejšo svetinjo naše revolucije — bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov.

Invalidski pevski zbor je zapel himno legendarne XIV. divizije, himno svojemu zadnjemu komandantu. Krsto so dvignili in jo spustili v grobnico, vtem pa je četa pripadnikov Jugoslovanske ljudske armade izstrelila tri častne salve. H grobnici se je zgrnilo nešteto vencev, v poslednji pozdrav.

Celje se je tako še zadnjikrat poklonilo spomenu narodnega heroja Efenke in mu še zadnjikrat izpričalo vso svojo veliko ljubezen in spoštovanje.

„BIL SI KAKOR KREMEN, KI SE ZAISKRI IN KAKOR BRON, KI ZAPOJE...“

(Nadaljevanje s 1. strani)

Od mrtvega junaka se je poslovila tudi mladina, kateri je bil pokojni Efenka svetel vzor. Njen predstavnik, Zvone Dragan, pa je izrekel tele besede v zadnji pozdrav: Izredno težko je izbirati besede, da bi izrazil tisto, kar občuti mlada generacija, ko se poslavlja od svojega pelikega učitelja, vzornika, revolucionarja in heroja — od priljubljenega tovariša Ivana Kovačiča-Efenke. Kljub mnogim nalogam in napornemu delu, je vedno našel čas za mlade, za njihove težave, probleme in mnoga vprašanja; vedno pripravljen pomagati in olajati v naše delo polno mero globokega optimizma. Izredno neposredno je znal

ZALNA SEJA

ZGLED VELIKEGA BORCA in ČLOVEKA

V spomin na mrtvega narodnega heroja Ivana Kovačiča-Efenko je bila v soboto dopoldne ob 11. uri v dvorani okrožnega sodišča v Celju žalna seja predstavnikov vseh okrajnih družbeno političnih in oblastnih forumov. Razen tega so se žalne svečanosti udeležili tudi zastopniki občinskih političnih organizacij ter občinskih skupščin celjskega okraja. Žalna seja je začel predsednik okrajne skupščine Peter Sprajc, ki je pozval vse prisotne naj z enominutnim molkom počastijo spomin pokojnega tovariša. Zatem je besedo predal predsedniku okrajnega odbora Združenja borcev narodnoosvobodilne vojske, Jožetu Joštu, ki je med drugim dejal:

V velikem pokojniku gledamo človeka, ki se je že kot mlad človek znal pravilno razgledati. V boju med pravico in krivico, v boju za novo družbo, pa je bil željan najaktivnejše sodelovati, ne glede na osebno žrtvovanje, ki je bilo pri tem potrebno. To ga je usposabljalo za vedno večje naloge, ki jih je izvrševal z vso vrnemo in uspehi. Njegov velik delež, ki ga je imel v borbi za svobodo slovenskega in vseh jugoslovanskih narodov, za svobodno in pravično družbeno skupnost, naj ostane trajen v našem spomnu.

Ko je zatem tovariš Jošt orisal življenjsko pot pokojnega junaka, njegovo pot v borbi in v letih graditve socialističnih odnosov v novi državi, je še dejal:

Iz Efenkove osebnosti je žarel lik zrelega moža, ki ga je koval trdi čas. Bil je herojski borec, preudaren,

samoiniciativen komandant, skrben tovariš soborcem. V takšnega moža ga je vzgojila Partija, ga izoblikovala v plemenitem značaju in v predanosti ciljem revolucije, delavskega razreda in našemu ljudstvu.

Umrl je mirno, kakor se to heroju spodobi, ki mu smrt ni nič tujega, nič strašnega. Kot njegovi najboljši tovariši, ki jih je videl umirati v boju poleg sebe.

Danes bomo narodnega heroja, nosilca Spomenice 1941 in mnogih drugih visokih odlikovanj položili v grobnico zraven spomenika na Slandrovem trgu, poleg narodnega heroja Dušana Kraigherja in Vere Slandrove. Sožalje vseh borcev velja Efenkovi zvesti življenjski tovariši: Smilji in obenem njunima otrokoma. Naj bodo hrabri tudi ob tej največji izgubi, kakor je bil vedno hraber tudi on — naš nepozabni tovariš.

Mogočni, plemeniti lik Ivana Kovačiča-Efenke pa naj sije kot zgled velike osebnosti še dalje naši mladini in bodočim rodovom, ki so do ločeni za to, da nekoč prevzamejo bogato dediščino iz rok generacije draga nam pokojnika.

Efenkova življenjska pot, čeprav prežgoda zaključena, je pot, ki bo dalje vodila tudi nas. V naših delih naj živi dalje Tvoja borba in Tvoje delo in njih sadovi. Zato Ti obljublamo — vsemu, za kar si se boril, bomo ostali zvesti. Slava in hvala narodnemu heroju Efenki, je s solzami v očeh in trepetajočim glasom končal tovariš Jože Jošt.

prisluntni dinamičnemu utripu mladih in povezovali svojo marksistično misel in ustvarjalno delo s sodobnimi pogoji življenja in dela mladine. Kot vidni soustvarjalec temeljev, na katerih gradi mladi rod novo, lepše in popolnejše življenje, je znal vedno znova v naših idealih ožijati veličastno vsebino revolucionarnih tradicij. Nešteto krat smo mladost z odkritim občudovanjem in spoštovanjem njegove osebnosti poslušali njegove besede, s katerimi nam je tako živo, neposredno in izvirno orisal podobo krova revolucije. Vedeli smo, da nam govori človek-sinonim heroizma in človekoljubnosti.

Vsa naša mlada notranjost je prepolna globoke bolečine in bridkega spoznanja, da nas zapuščata veliki revolucionar, učitelj in hkrati prijatelj. Brezmejno orzel pa bo izpopolnjevala mogočno dediščino njegovih originalnih in mladostnih idej — bogata zakladnica njegovega ustvarjalnega dela, iz katere bo mladi rod še dolgo, dolgo črpal energijo za svoje, socialistični revoluciji, predano delo in življenje.

Zatem se je v imenu okrajne skupščine, v imenu okrajnega komiteja Zveze komunistov, okrajnega odbora SZDL ter ostalih političnih organizacij, katerih član je bil tudi Ivan Kovačič-Efenka, poslovil predsednik okrajne skupščine Peter Sprajc.

Pri delu vseh teh organizacij, ki si jim bil vedno in povesod gonilna sila, je med drugim dejal tov. Sprajc, si pokazal še eno svojo prelepo lastnost — v besedah in dejanjih si bil široko demokratičen. Občudovali smo Te, ko si že težko bolan bil povesod tam, kjer smo Te najbolj potrebovali. Bali smo se za Te, ko smo

videli, kako si izgoreval v tem prepadnem delu in smo na tistem še vedno oerovali, da boš s svojo neizčrpno energijo premagal kruto usodo. Bil si pošten, odkrit, vedno pripravljen za ose dobro in lepo. Bil si kakor kremen, ki se zaiskri in kakor bron, ki zapoje. Takega smo Te poznali že dolgo, že od takrat, ki si leta 1953 prišel k nam, v one kraje, kjer si kot neustrašen partijski komandant vodil s fašisti najtežje borbe.

In ko je moški komorni zbor zapel »Postoj, kdor mimo greš...« je ob zvokih žalostinke krenila izpred okrajne skupščine proti trgu petega kongresa, po Prešernovi ulici do železniške postaje, od tam pa po Cankarjevi in Vodnikovih ulici do Slandrovega trga pogrebna povorka, v kateri so dijaki nosili nad dvesto vencev in v kateri so bili še sekretar CK ZKS Miha Marinko s soprogom Mico, član Izvršnega komiteja CK ZKJ Franc Leskošek-Luka, predsednik Ljudske skupščine socialistične republike Slovenije Ivan Maček-Matija, predsednik republiškega Izvršnega sveta Viktor Avbelj, številni člani Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, republiškega Izvršnega sveta, predsedstva republiškega Združenja borcev NOV, generali JLA, borci Stirinajste divizije, predstavniki javnega in političnega življenja celjskega okraja in vseh občin.

Ob cestah, po katerih je krenil pogrebni sprevod, se je zbralo na tisoče ljudi. Po zadnje slovo je prišla tudi vsa celjska mladina. Menda ni bilo Celjana, ki ni prišel po zadnje slovo od velikega borca, od umrlega revolucionarja, Ivana Kovačiča-Efenke.

VABIMO K SODELOVANJU

V AKCIJI ZA 20.000 NAKLADE CELJSKEGA TEDNIKA
NAGRADE V VREDNOSTI POL MILJONA DIN

Glasilu okrajne skupnosti komun v Celju — Celjski tednik izhaja v 15.000 izvodih. Kljub temu pa menimo, da še ni dovolj razširjen med našimi ljudmi.

Ker pa postaja potreba obveščanja občanov bolj nujna in v duhu občinskih statutov, ki jih bodo občine sprejele, tako kategorična, da obveščanje predstavlja že imperativ današnjega časa in razvoja, smo se odločili za razširitev našega lista. V zimskih mesecih naj bi naklada Celjskega tednika porasla zlasti v tistih krajih, kjer naš list še ni dovolj razširjen, in dosegla 20.000 izvodov.

V tej koristni akciji nam bodo pomagali občinski in krajevni odbori Socialistične zveze, pošte in šole. K sodelovanju pa vabimo vsakogar, ki bi nam na kakršnen koli način lahko pomagal, da bi čim prej dosegli zastavljeni smoter.

Akcija bo trajala do 1. marca 1964. leta. Vse, ki bodo zbirali nove naročnike — največ nam bodo pri tem pomagali pismonoše in učenci osemletk — bomo nagradili takole:

Za vsakega novega naročnika bo sprejel zbiratelj 100 din. Za prizadevanje pa še posebno nagrado, in sicer:

Za 20 novih naročnikov	1.000 din
Za 30 novih naročnikov	2.000 din
Za 50 novih naročnikov	4.000 din
Za 100 novih naročnikov	10.000 din

To pa še ni vse. Po zaključku akcije bo Celjski tednik priredil nagradno žrebanje. V njem bodo sodelovali poleg naročnikov, ki bodo poravnali tudi polovico naročnine za prihodnje leto v znesku 500 din, še vsi tisti, ki bodo pridobili najmanj 30 novih naročnikov.

Izrebanih bo večje število praktičnih dobitev v vrednosti blizu 500.000 din. Seznam dobitev bomo objavili v našem listu pred žrebanjem.

Ce še nimate Celjskega tednika, ima naročilnico za Vas vaš pismonoša, izrežite pa jo lahko v našem listu in pošljete — in že prihodnji teden boste dobivali naš tednik na dom.

Vse naše brašče, naročnike in prijatelje vabimo, da sodelujejo do konca februarja 1964. leta pri uredništvu našega gesla:

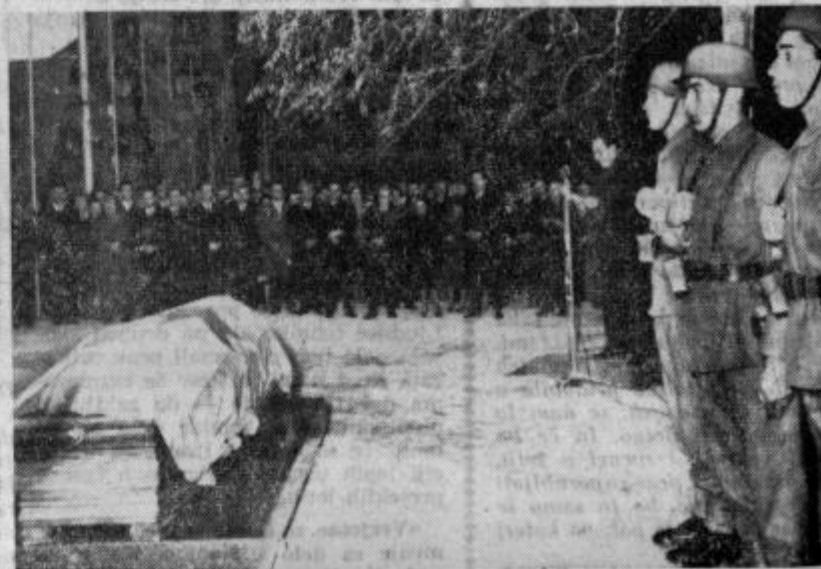
CELJSKI TEDNIK — V VSAKO HIŠO

Uredništvo in uprava

Obvestilo

Cenjene stranke obveščamo, da bomo oglašje za prihodnjo številko Celjskega tednika, ki bo zaradi praznovanja Dneva republike izšla že v sredo, dne 27. novembra, sprejemali le do 25. novembra ob 12. uri. V ta namen bo uprava Celjskega tednika poslovala tudi v nedeljo, dne 24. novembra.

Uprava Celjskega tednika

V EFENKOV SPOMIN

Dolenjska bajta te je rodila
in skopo ti rezala črni kruh,
a v tebi je rasla uporna sila
in boljše pravice žejni duh.

V viharjem besu je zemlja vzdrltela,
poklical je revolucije glas.
Za puško je tvoja roka prišla,
pogumno vstal si v usodni čas.

Iz bitke v bitko si borce vodil,
skoz muke in smrt jim šla je pot,
da delovni človek se bo osvobodil
in svojega dela užival plod.

Bil mož si klen, iz jekla ustvarjen,
a v dnu ves veder in plemenit.
Odpri nam zmagaja je dan ozarjen,
prižgala življenja novega svit.

V ljubezni do ljudstva nobena žrtev
bila pretežka za tebe ni.
Heroj Efenka, nikoli mrtev,
naj v sreči svobodnega ljudstva živi!

Fran Roš

Kako je nastalo partizansko ime Efenka

Mnogokrat smo ugibali, kako je narodni heroj Ivan Kovačič dobil svoje nenavadno partizansko ime Efenka. Ime je pač tako, da je brez poznavanja okoliščin, v katerih je nastalo, težko razumljivo.

Nekoč je Ivan Kovačič, čeprav redkobeseden, kakor je bil, spregovoril o tem.

Partizanskih imen borci niso dobili kot prvi dan prihoda v partizane. Tisti, ki so imeli že pred vojno svoja ilegalna partijska imena, so jih običajno obdržali, ostali pa so sčasoma dobili ime, ki mu je večinoma botroval slučaj, kak poseben dogodek, lastnost borca in podobno.

Tako je bilo tudi s prvoborcem Ivanom Kovačičem. Le-ta je bil prve dni oborožen samo s pištolo, ki je bila znamke FN. Ivan je svoje orožje skrbno čuval in ga negoval. Bil je zelo ponosen na pokalico, ki ga je spremljala povsod, kjer je bil. Rad je to tudi pokazal. Ker pa v tistih časih ni bila navada, da bi borci vedeli za prava imena svojih tovarišev, so si pomagali pri »brezimeničih« z opisom. (Tako so verjetno nastajali splošni priimki ljudi v preteklosti). In ker Ivan Kovačič še ni imel imena, so njegovi tovariši enostavno rekli:

— Tisti, ki ima ef enko!
— Tisti z ef enko.

Tako je pbletem ostalo. Ivan Kovačič je bil sprva »tisti z ef enko«, pozneje pa kar Efenka.

C. K.

IVERI IZ ŽIVLJENJA VELIKEGA ČLOVEKA

TEŽKA PLOŠČA IZ MARMORJA JE POKRILA KRSTO S POSMRTNIMI OSTANKI. OSIROTELA JE DOLENJSKA, OSIROTELA VSA DOMOVINA, ZLASTI PA JE OSIROTELA STAJERSKA. TRAJEN SPOMIN NA EFENKO NI ZAGOTOVILO SAMO NJEGOVO OSEBNO JUNASTVO, NJEGOVA GORECA PRIVRZENOST REVOLUCIJI IN IZGRADNJI NAŠE BOLJŠE BODOCNOSTI. KRVAVA, DO KRAJA RESNICA IN VELICASTNA ZGODBA O STIRINAJSTI JE POSTALA LEGENDA IN Z NJO EFENKA, KI JO JE PRIPELJAL DO KONCA NJENE ŽRTVENISKE IN ZMAGOSLAVNE POTI. SPOMIN NANJ BO ŽIVEL V SRCIH STOTERIH BORCEV, V SRCIH NESTEVILNIH LJUDI, S KATERIMI JE BIL EFENKA V STIKIH MED BOJEM IN V GRADITVENIH NAPORIH.

Na Pohorju in Graški Gori

(Iz knjige Staneta Terčaka - Živi zid)

Partizanske enote so zasedle širok pas ozemlja. Bil je tako širok, da je bila obkolitev nemogoča. Od Pohorja pa preko Mozirskih planin, Komna in Pece, Crnive in Menine pa tja preko Moravškega do Save. Partizani so bili povsod, danes tukaj jutri drugje. Utrujeni, na smrt zdelani, toda po teh krajih povsod pričujoči. Videl si jih po dolinskih vaseh in planinskih saminah. Pohorci so se vrtili z bogatim plenom, ki so jim ga nehote pripravili Svabi v Smartnem po Golava buki in Razborci.

Breje, svinčeno težke megle se vlačijo preko Graške gore. Mraz popuša. Sneg se topi na prisojnih legah. Stopinje se udirajo v južnem snegu preko kolena. Veter šiba z dežjem gozdove, pasovnike in njive. Kakor slapovi šumijo vali vetra, napolnjeni s težkimi deževnimi kapljami. Zaletavajo se v bajte in trkajo na nizka, majhna okna. Kličejo partizane.

Večeri se. Megle posedajo po vrhovih, še lomijo ob lesovju, se sesedajo vse niže in niže, dokler se ne primotvijo v dolino in jo zavijejo v umazano sivino. V megli in dežju utonejo vrhovi in doline, hiše in gozdovi. Na okna pa trka tiho, komaj slišno. Noč vabi partizane na nov pohod preko Mislinjske doline proti zapadu, kjer si v jasnih jutrih podajajo roke gorski velikani.

Ob takih nočeh, ko se prevlači zima na vigradno stran, ko diši v ozračju po velikem pričakovanju, partizanov ne zdrži. Kakor ptice selivke se zbirajo, vsi so nemirni. Kri se jim toči hitreje po žilah. Ven v lesovje, na dolgo pot!... Take noči vzamejo partizane. Vzhajajoče sonce jih pozdravi nekje daleč za hribi. V takih nočeh se rado vžiga v dolini. Kratki bliski osvetljujejo temno nočno nebo. Slišati je oddaljen, bobneč grom bomb in minometalcev. Topovi gruljo, rezki piskajoči streli sika po ozračju.

Na cestah čepa zasede ob mitraljezi. Za njimi hrešče žage samice in dvoročke in hrustajo, hrustajo mehki smrekovi les brzojavnih drogovi, ki padajo na kilometre daleč. Hrastove pragove najželezniki cestah dvigujejo močna mišičasta pleča. Granitni in betonski mostovi lete v zrak, kakor bi jih odnašal veter...

Brigade se razlijejo kakor strašni maščevalci. Rudi, Luka, Vasja, Gašper, Ris, Efenko, Mičo, Gedžo, Miha, komandanti Stirinajste udarne divi-

zije vihrajo s svojimi borci. Svabske postojanke gore kakor bakle in osvetlujejo noč. Divji kriki se mešajo z riganjem avtomatskega orožja. Kri teče v curkih in poji ceste, travnike in polja...

Brigade Stirinajste udarne divizije se tolčejo po dolinah.

-000-

Komandant Mišo Došenovič se je pozno ponoči prebil s svojimi borci prek Mislinjske doline. Dišalo je po vigradi. Baržun prvih zeleničnih trat je dušil korake borcev. Razorane njive so kazale svoje gole brazde. Zemlja se je popolnoma osušila. Preko njiv je korakala Milčeva kolona, tepala brazde in vzdigovala droben prah, ki nam je dražje sili v nosnice. Fantje so ga globoko vdihovali in se ustavljali. Nikamor se jim ni mudilo kljub nevarnosti, ki je pretela z vseh strani.

Zemlja je krala fante! Ključ zemlje se je težko ustaviti. Borci so srbele mišičaste roke. Zeleni so si pluga in motike.

Kot politični delavec in kot predsednik OO ZB v Celju je heroj Efenka v našem okraju deloval deset let. Na gornji sliki (v desnem kotu zgoraj) vidimo pokojnega Efenko, ko je pred dvema letoma v Celju sprejel prvi vlak bratstva in enotnosti iz Srbije. Od tega prvega srečanja z gostitelji slovenskih izseljencev v Srbiji se je razvilo po zaslugi Efenke nadaljnje sodelovanje in tako veličasten dogodek kot je bil prihod gostov iz Srbije, Bosne in Hrvaške v lanskem poletju.

Veter je zavel z Graške gore in prinašal planinski hlad. Lesovje je šumelo in nas pozdravljalo. Zavili smo v strmino. Blizu dvesto preizkušenih borcev za svobodo se je s komandanti Mišem, Efenkom in Gašperjem na čelu v hitrem maršu približevalo diviziji, ki je zasedala položaje po podolgastem grebenu vzhodno od vrhov Graške gore.

Radovedni in zavzeti smo se ogledovali. Komaj smo se spoznali, tako smo bili zdelani. Stiskali smo si roke, se objemali in si pravili, kaj smo doživeli. Mnogo jih je manjkalo...

Mičo je sedel za mizo, okoli njega so se zbrali borci Šerčerjeve brigade. Iz prsnega žepa je potegnil dozo in ponudil cigarete. »Popužite, deco! Ništa, samo da ste ostali u životu!«

Topli južni vetrovi, ki so prinašali dež, so pihali preko Graške gore proti Pohorju. Lizali so njive, travnike in jase. Sneg je izginjal. Sonce se nam je tu pa tam za trenutek prismejalo skozi težke, nizko veslajoče oblake. Mah po gozdovih se je napil snežnice, da je kar vidno rasel in zelenel. Dolge rumene mačice po leskovju so se nežno pozibavale v vigradnem vetru. Bukovje je zazelenelo.

Pomlad nas je pozdravljala na Graški gori, gori jurišev, v vsej svoji lepoti.

Komandant Nace pa je pritegnil: »Fantje, trpljenje je pozabljeno, toda padli borci nikdar!«

Predajam besedo heroju - komandantu štirinajste

Bilo je sedmega marca osemindesetdesetega leta. Po vsej naši domovini je potekala predvolumina aktivnost za volitev poslancev ljudskih skupščin tretjega sklica.

Bil je že večer, ko je kratka kolona gazila v celo proti Slemenom. V koloni sem stopal za predsednikom občine Sentjur Petrom Hlastecem, pred njim pa Ivan Kovačič-Efenka, ki je bil poslanski kandidat za štirinajsto občino. Avtomobil so morali ostati v zametu spodaj na cesti in zdaj nas je lovila noč v strmih zasneženih pobočjih.

V preprosti kmečki hiši je brlela petrolejka. Ljudje so prihajali, se otepali snega in odkavali čevlje ob hišni prag. Vedno več jih je bilo. Okoli težke hrastove mize, vzdolž sten po klopih in stolih ter za pečo so se nagneli. Z vseh bajt v okolici so prišli, kajti mednje ni prišel samo poslanski kandidat, prišel je tudi heroj, ki je prav v takem času pred štirinajstimi leti in v času vodil čez njihov kraj svoje junaške Tomšičeve. Pogovor v hiši je potekal preprosto toda o važnih rečeh. O poteh, o težavah teh hribovskih ljudi, o elektriki, ki bo kmalu zasvetila tudi v tem odmaknjem kraju.

Efenka je skoraj vse poznal. Vpraševal je za tega in onega, ki jih je starost in bolezen zadržala doma. Vedel je za vsako hišo, v kateri so njegovi borci med pohodom uživali toplo gostoljubje.

O tem ali je heroj Efenka pripravljen kandidat sploh ni moglo biti govora. Kdo drugi bi lahko bolj kot on predstavljal te partizanske kraje v slovenski skupščini?

LAŠKO-turizem v škipcih

Pred dnevi so na seji sveta za gospodarstvo pri občinski skupščini v Laškem v razpravi ugotovili že znano dejstvo, da tako v Laškem kot v Rimskih Toplicah primanjkuje v glavni sezoni predvsem sob. Zato je v takih pogojih že postavljena gornja meja turističnih zmogljivosti teh dveh krajev. V razgovorih je znova vzniknila ideja za gradnjo motela v Rimskih Toplicah; žal pa to ne bo uresničljivo tudi ne prihodnje leto, ker ni dovolj sredstev.

Tako bodo v prihodnjem letu v prvem planu predvsem preureditve že obstoječih objektov ter manjše novogradnje. Pomembna pridobitev bo vsekakor nova pekarna s prodajalno kruha in peciva, nova benclinska črpalka in nova stanovanja. Rešili bodo tudi potrebo po novi samopostrežni trgovini, čeprav malce kasneje. V resnejše adaptacije bo šel predvsem hotel »Savinja«, ki ima v načrtu ureditev lovske sobe. Mišljenja so, da bi z nadzidkom gostišča Hum lahko poceni pridobili nove tujske sobe — seve pa so to šele razgovori.

Ceprav je laška občina na široko odprla vrata turizmu, je vse doslej zelo občutno pomanjkanje uslužnostne obrti, v katero so v zadnjih letih vlagali vse premalo sredstev. Zato so sklenili, da bodo v Radečah in v Laškem morale čimprej zaživeti mehanične delavnice za tekoča popravila avtomobilov; razširili pa bodo dose-danjo pralnico v Laškem ter jo opremili z novimi stroji. Tema dvema dejavnostima se bodo morale pridružiti tudi druge uslužnostne obrti in to ne le v obeh središčih občine, temveč tudi na podeželju.

-k

K R A T K E

Ob koncu tega tedna bo v Slov. Konjicah razširjena seja občinskega odbora SZDL, na kateri bodo obravnavali probleme kmetijske in gozdarstva na območju občine ter naloge političnih organizacij na tem področju. Podrobnejše analize o sedanjem stanju in nadaljnjem razvoju obeh panog bodo podali predstavniki kmetijske zadruge in gozdne gospodarske. Občinski odbor SZDL je na sejo povabil tudi nekatere ljudske poslance in člane vodstev drugih političnih organizacij.

V teh dneh imajo krajevne organizacije SZDL na območju konjske občine sestanke svojih odborov in članstva, na katerih obravnavajo priprave za zboro volivcev in za volitve novih šolskih odborov. Na območju občine je sedaj 14 šol, od tega 13 osnovnih in ena glasbena. Mandatna doba šolskih odborov, ki so bili izvoljeni pred tremi leti, je že potekla in bodo njihovi člani na bližnjih zborih občanov poročali o delu, ki so ga v tem obdobju opravili. Istosčasno bodo podali tudi predlogi za nadaljnje naloge na tem področju, saj je znano, da je šolstvo v zadnjih letih nekoliko zaostajalo za gospodarskim in ostalim razvojem na območju občine. To se je zlasti poznalo pri finančnih sredstvih in vlaganjih v investicije, ki so bila razmeroma dokaj nizka. Vse te obravnave bodo v sklopu priprav za izdelavo sedemletnega plana razvoja šolstva v občini. Zbori volivcev bodo zaključeni do 8. decembra.

-ček

Nasmejan, zadovoljen, se je triindvajsetletni Ivan Kovačič-Efenka (v sredini) v Podvolovjeku postavil pred objekt skupaj s komisarjem Mihom dlini in pomočnikom komisarja Tončkom Turnherjem. To je bilo pred devetnajstimi leti, nekako na polovici Efenkove življenjske poti... (Tudi to sliko po zaslugi Muzeja NOB v Celju objavljamo prvič.)

Nove peči v steklarni

Rogaška Slatina bo letošnji praznik republike proslavila s dvema pomembnima delovnima zmagama. Dve veliki pridobitvi bosta praznik še bolj približali vsem prebivalcem tega predela, saj bosta dva dogodka, ki jih bodo v teh dneh doživeli, nedvomno veliko pomenila za nadaljnji razvoj Rogoške Slatine in njene okolice. Prva pridobitev je nova moderna cesta, ki bo Rogaško Slatino povezala s Sentjurjem in Celjem, druga pa — zaključek del prve faze modernizacije rogaške steklarne.

Dodatek k steklarni so začeli zidati že lansko leto. V tem obratu zdaj menjajo tehnologijo, saj bodo od vplivanja premoga prešli na tekoča goriva in namesto plinskega hlajenja stekla uvedli električno. Tudi dodelava bo modernejša, saj bodo kljub ročnemu delu speljali tekoči trak. Tako bodo ob prazniku spustili v obratovanje dve novi peči in pa kompletne, sodobnejše dodelavo. V steklarni so nam povedali, da so za vse te preureditve porabili 200 milijonov dinarjev lastnih sredstev in 193 milijonov kredita. S temi sredstvi so močno povečali svoje kapacitete in predvidevajo, da bodo vsaj za 300 tisoč dolarjev povečali tudi izvoz.

Nove pridobitve v proizvodnji, bodo steklarni omogočile, da bodo na novo zaposlili približno 140 ljudi, od katerih so večino že usposobili za delo. Pripravili so celo vrsto seminarjev in tečajev, da bi vse, ki bodo delali na novih delovnih mestih, kar najbolje seznanili s proizvodnim postopkom, pa z upravljanjem, in življenjem v steklarni sploh.

V sili vrag muhe žre

Vsekakor je vprašanje integracije v našem gospodarstvu še vedno več ali manj »strašilo sredi polja« nešteti delovnih kolektivov. Trezna presoja se običajno umakne užaljenosti in prav nasprotnim, začasnim rešitvam. Nekaj podobnega je v trenutnem stanju pletilnice DOKO v Dobovi, kjer so se v letošnjem letu znašli v izredno težavnem stanju. Podjetje je eno izmed redkih, kjer se danes prejemajo proizvajalci do 10 tisoč osebnih dohodkov, prav tako pa je v prvem polletju ustvarilo 5 milijonsko izgubo.

Gospodarska zbornica v Celju je dala predlog, da se podjetje združi s kolektivom »Lisca«. Tu neke pa so pri začetku zastala. Deljena mnenja brežiške občine o tem problemu ter previdnostno stališče kolektiva DOKO v Dobovi so zadevo zavlačevala. Občina je ob zahtevi »Lisce« po 7 milijonov sredstev za dopolnitev strojne parka, ufeditive električne napelje in sanitarij v podjetju DOKO postala nezainteresirana za to rešitev kolektiva DOKO pa je ob slučajni razprodaji zalog prav tako spremenil svoje stališče.

Podjetje se je za droben hip navidezno ujelo, toda problem nizkih osebnih dohodkov, delovnih pogojev in razumljivo smiselnejšega gospodarjenja pa ostaja nerešen. Občinska skupščina vidi rešitev v spojitvi s takšnim podjetjem, ki ne bo iskalo investicij za ureditev stanja, čas pa teče in le kdo bo tisti, ki bo ob zaključni bilanci kril izgubo.

Tako je torej pri kraju prva faza modernizacije — od treh, ki so jih steklarji v perspektivnem planu razvoja svoje delovne organizacije predvideli. Drugo fazo bodo začeli prihodnje leto in bodo do 1965. leta med drugim zgradili zmesarno in rekonstruirali stari del obrata, nato pa bodo začeli graditi nove hale in nove peči. Tako računajo, da bodo do leta

1970 — ko bodo vse tri faze rekonstrukcije pri kraju — povečali sedanjo proizvodnjo kar za sto odstotkov, sedanji izvoz pa od 1.100.000 dolarjev na 2.700.000 dolarjev letno. Večja proizvodnja in večji izvoz pa bodo steklarjem omogočili tudi večje zaslužke. Tako jim bo torej tudi tokrat delo njihovih rok omogočilo boljše življenje in lepšo prihodnost.

OBISK V EMAJLIRKI

Ko smo se oglasili v Emajlirki, so nam najprej sporočili novico, da so pristopili novemu združenju emajlircev Jugoslavije. To združenje bo imelo svoj sedež v Celju. Menijo, da bo novo združenje lahko v veliki meri koristilo razvoju jugoslovanskih emajlirnic.

Istočasno so nam povedali, da so v zadnjem obdobju upravni organi temeljito razpravljali o proizvodnem načrtu za naslednje leto. Tega dela so se v Emajlirki lotili zelo resno. Menili so, da mora proizvodni načrt biti izdelan predvsem pravočasno, hkrati pa tudi realno. Zaradi tega je o osnovah za proizvodni načrt v naslednjem letu najprej razpravljala skupščina podjetja že v septembru, strokovne službe pa so zadalžili, da naloge iz osnutka proizvodnega programa za naslednje leto prilagode pogojem v 42-urnem tedniku.

Emajlirka je velik kolektiv, med tisoči pa se najde tudi kdo, ki mu tuja lastnina ali družbeno premoženje ni veliko mar. Prav o takem pojavu v zadnjih dneh v emajlirki veliko govore. Dogajale so se namreč čudne reči okoli sprejemanja malice, ki jih naročniki niso plačevali. Dva člana kolektiva sta se preprosto spomnila, da lahko naročata malice

na tuja imena. Tako sta tudi storila. Prvi podvig jima je uspel, zato sta tudi nadaljevala s svojim početjem. Zgodilo pa se je, da sta enkrat dvignila malico za tovariša (sicer zase), ta pa je prišel še sam ponjo. No, in tedaj se je zadeva odvozljala. Pozneje je finančna kontrola ugotovila, da obstaja v vsem podjetju primanjkljaj 2313 malic. Večina teh malic je bila razdeljena med delavce, ki jih pozneje niso plačali. Skupna vrednost teh malic presega četrto milijona dinarjev.

V vseh ekonomskih enotah so nam povedali, da je za prehod na 42-urni teden med člani delovnega kolektiva veliko zanimanja. V emajlirki so že ustanovili posebno komisijo, ki je svoje delo tudi temeljito zastavila. Priznajo pa, da so dobili težavno, toda nikakor ne nerešljivo nalogo.

V pocinkovalnici, pa tudi v ostalih oddelkih so bili ponosni, ko so nam pravili, da niso pozabili na prvega mojstra pocinkovalnice tov. Martina Hunskega, ki je v pocinkovalnici delal od 1923. leta. Danes je upokojen in je bil ob pozornosti tovaršev ob svoji 80-letnici rojstva ganjen. Tovariši, nekdanji sodelavci so ga obiskali in mu k visokemu jubileju čestitali. Zares lepa gesta.

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi narodnega heroja, nosilca partizanske spomenice 1941, dolgoletnega predsednika OO ZB IVANA KOVAČIČA-EFENKE, se Predsedstvo zveze združenj borcev NOV za okraj Celje globoko in iskreno zahvaljuje

— Kolektivu celjske bolnišnice, ki je nesebično nudil pomoč pokojniku v času njegove dolgotrajne in mučne bolezni.

— Kolektivu zdravstvenega doma, zlasti dr. Grilcu za lajšanje bolečin med boleznijo.

— Kolektivu bolnišnice »Peter Deržaj« v Ljubljani, kamor se je zatekel pokojnik v zadnjih dneh, ko je težka bolezen dosegla svojo usodno vrhunec.

Globoko se zahvaljujemo vsem, ki so se poslovlili od pokojnika v dneh, ko so njegovi posmrtni ostanke bili položeni v dvorani Okrajne skupščine, vsem kolektivom, organizacijam, družbenopolitičnim skupnostim in posameznikom, ki so darovali vence in cvetje, s katerim je bilo tako veličastno ozaljšano pokojnikovo zadnje bivališče. Hvala tudi za tako množično udeležbo prebivalstva Celja in okolice na pogrebu.

Iskrena zahvala Invalidskemu pevskemu zboru iz Ljubljane, Komornemu zboru iz Celja, godbi rudarjev iz Velenja, godbi »France Prešeren« za sodelovanje pri pogrebu.

Zahvaljujemo se vsem govornikom, hkrati vsem, ki so nam kakorkoli izrekli sočutje ob tej veliki izgubi, predvsem pa smo dolžni zahvalo vojakom in komandnemu kadru celjske garnizije JLA za sodelovanje in prispevek, da je bilo zadnje slovo od Ivana Kovačiča-Efenke dostojno njihovih zaslug.

Predsedstvo zveze združenj borcev NOV za okraj Celje

Pred praznikom naše ulice

(Napolj svečana reportaža)

Naša ulica, ki nosi ime Ulica 29. novembra, ni bila rojena na ta dan. V celoti še ni rojena. Zato še ni takšna, kakršna še bo. Ker je potemtakem mlada, ji nekaterih pomankljivosti ni šteti v zlo. Njeni nepopolni življenjski podatki govore še o tem, da je ob večerih videla že nešteto najmlajših zaljubljenecov, slišala njihovo romantično žvrgolenje ter priklenila nase marsikakršnega nestabilnega človeka, ki mu je bila mehek fotelj in topla postelja hkrati.

Ulica, če pridemo na njo iz mesta, prične tam, kjer stoji na na levi učiteljske z drugo osnovno šolo, na desni pa vrt v skladovnicami desk, se pravi, da prične med izvorom učnosti in mizarsko vrtnarsko stroko. Malo dalje naletimo na desni najprej na smetišče, kamor je prepovedano odlagati smeti zlasti tistim, ki jih odlagajo, in ki privlačijo raziskovalce skritih zakladov in zbiralce odpad-

nekakšne latinske četrti. Lepa baraka ob Ulici, skromen spomin iz preteklosti, ki je sicer že počrnel, a še vseeno sveti...

Ker je naša ulica gladka in ravna, nudi dovolj možnosti za hitrostne dirke, v katerih lahko vozniki preizkušajo svoje »mašine« in refleksi ter tako skrbijo za obči prometni blagor.

Naša Ulica tu ponikne. In to je tisto, kar ji daje poleg izrazitega komunikacijskega značaja še ožji geografski značaj. Mimo Doma »Vere Slander«, kjer živijo vajenci, ostane od ponikalnice na površju le ožja pot. Preden to pot preseka železniška proga, zadenemo ob napravo za preskakovanje, prestopanje ali spodbijanje, na nekako žično zapreko, kar pomeni, da je ohranjen živi simbol, ki so ga morali, čeprav v povsem drugačnih oblikah, na svojih bojnih pohodih premagovati tudi naši borci. Prebivalcem tega konca je tako torej

kov; še dalje pa na kompleks mestnega poljedelstva, kjer uspeva najboljše fižol in zelje — dvoje priljubljenih rastlin, ki nastopata zlasti pozimi na miznem trgu v vzorni kooperaciji, integraciji in variaciji.

Ob ulici stojijo breze, zlatolase dekle, za njimi hiše, pa med brezami luči, v katere se ne zaganjajo samo večje, ampak včasih tudi fantalini. Puberteto svetloba moti, zato ima pač najraje mesecev ali lunin soj. Pridemo do križišča, kjer se včasih poti tudi ne križajo, ali pa je križanje malce hrupno. Dalje na levi ni nič posebnega; na desni je nizka živa meja, ki obdaja kosček parka, nad katerim se dviga moderno poslopje trgovske šole. V šoli se učenci učijo, v parku pa lahko utrjujejo svoje znanje; sicer pa ta prijetno razbremenjena marsikakšne noge, ki poleti predolgo stojijo pod kakšno brezo. Nato se pred nami odpre pogled pa delček

omogočeno, da preizkušajo svoje telesne zmogljivosti in vsaj v skromnem obsegu podoživljajo njihove napore.

Po razgibani konfiguraciji zemljišča stopimo naravnost na bodečo mestno SRCE, kjer se nam najvidnejše znamenje njegovega utripa razkrije v velikih in manjših blokih, tudi v 107 panjih, od katerih je gotovo najbolj živo v tistem z otroškimi vrtcem.

Ulica pride zopet na površje in teče dalje. Toda brez pločnikov. Pravzaprav s pločniki iz trave. Ob njej so vrtovi in zelenje, pa svetilke, ki se zvečer zdijo podobne dolgi svetli verigi...

P. S. Reportaža ni zaključena, ker tudi naša Ulica še ni dokončana. Vse tisto, kar v njenem kratkem življenju še ni doseglo popolnosti, jo bo doseglo nekoč in takrat bo njen November še lepši...

MAKS ŠORN

PROBLEMATIKA OSTARELIH KMETOV

Uredba o dohodnini v členih 135 in 162 upošteva izjemne primere in dovoljuje vrsto olajšav in obliki znižanja odmerjenega davka, ali da ga davek celo črta. Po anketnih podatkih sledimo, da so občine doslej zelo redko uporabljale ta določila. Po vsej verjetnosti je vzrok dejstvo, da te problematike skoraj nikjer niso reševali v mejah naše celotne agrarne in davčne politike, temveč so jo nasprotno odlagali na kasnejši čas.

V zvezi s tem je potrebno pripomniti, da je postal davek na dohodek iz privatnega kmetijstva bistveni del dohodkov večine agrarnih občin. Z njim računajo tudi v razvitejših občinah. Zato se ponekod že danes sprašujejo, kako bodo zmogli proračunske izdatke, ko bodo te kmetijske površine v socialističnem sektorju in še dolgo ne bodo dajale ustreznih dohodkov. Vsekakor se bo moralo reševati to vprašanje hkrati z odkupi zemljišč, nikakor pa tega ne bi smeli povezovati s pro-

blematiko ostarelih kmetovalcev, ki zaradi svoje specifične socialne problematike ne morejo reševati občinskih proračunov.

PREMIJE ZDRAVSTVENEGA VARSTVA

V razgovorih s posameznimi kmeti smo ugotavljali, da predstavljajo premije za zdravstveno zaščito zanje precejšnjo obremenitev.

Dohodkov pa praktično nimajo niti za fiziološki minimum. Ponekod so premije že doslej plačevali občinski ljudski odbori iz sredstev za družbene denarne pomoči. S tem postaja za te zavarovance nepomemben tudi 47. člen zakona o zdravstvenem zavarovanju kmetijskih zavarovancev, ki pravi v 4. točki: »Z denarno kaznijo do 10.000 din se kaznuje kmetijski proizvajalec, če ne plača v predpisanem roku dospelga splošnega oziroma posebnega prispevka v sklad zdravstvenega zavarovanja kmetijskih proizvajalcev, ali ne plača vsega zneska.«

Znano načelo, naj ostane starejši človek v vajenem okolju, moramo dosledno izvajati tudi v primerih ostarelih in osamljenih kmetov. Zato pa je nujno, da se razvijejo v krajevnih skupnostih stalne službe za pomoč ostarelim osebam. Kadri za to službo bi se morali usposabljeni v tem smislu, da bi opravljali na kmetijah vsa potrebna dela od gospodinjstskih poslov do del na ohlajnici (reja kokoši, prašičev itd.). S tem bi obenem ustvarjali dohodek ostarelemu kmetu in sebi, kar bi se plačilo za usluge deloma lahko pokrivalo z naravnimi dajatvami. Ta oblika je pri nas nova, zelo uspešno pa se je razvila v skandinavskih državah, zlasti na Finskem ter imajo celo posebne enoletne šole za vsestransko usposobitev deklet za ta poklic.

Tudi v primerih, ko je nekdo že težje bolan in potrebuje morda celo strokovno nego, bi bilo stremeti, da ostane čimdalje v domači oskrbi, ker je to za bolnika primernejše, za družbo pa cenejše. Glede na reševanje tega vprašanja, je potrebno tesnejše sodelovanje skrbstvenih organov z zdravstveno službo in udržitvev zdravstvene socialne patronaže. Stro-

kovni kadri naj bi z občasnimi obiski onemoglih ali bolnih starih oseb na kmetijah, ugotavljali potrebo in obseg pomoči v konkretnih primerih in temu ustrezno ukrepali.

Med prizadetimi ostarelimi kmeti je deset takšnih, ki živijo na samotnih kmetijah in v oddaljenih zaselkih. V takšnih primerih bo težje organizirati stalno tujo pomoč, pač pa bi bilo iskati rešitev s preselitvijo takšnega kmeta k znani družini v neposredni okolici. V znanem okolju se bo lažje vzvil, z dohodkom od rente pa bo deloma ali v celoti plačeval za oskrbo. Včasih bo morda še tudi lahko kaj prispeval z lastnim delom.

Občinski skrbstveni organi so v vseh kritičnih primerih reševali doslej to vprašanje na ta način, da so preselili ostarelega onemoglega kmeta v dom za stare ljudi. Iz poročil ugotavljamo, da računajo s to obliko oskrbe ostarelih kmetov tudi v bodoče. V zvezi s tem je potrebno ugotoviti, da so sedanje kapacitete v socialnih zavodih več kot izpolnjene ter prihaja pri trenutnem stanju domov za stare ljudi takšna rešitev v poštev le v manjšem obsegu.

OB ZAKLJUČKU

Kot posledica hitrejšega tempa podružbljanja zemljišč nastaja vedno večja potreba, da se s predpisi uredi vprašanje preživljanja tistih za pridobitno delo nesposobnih kmetov, ki oddajajo svoja posestva gospodarskim organizacijam.

Gospodarska zbornica v Celju je z namenom pomoči pri reševanju tega vprašanja pripravila občinski skupščinam in kmetijskim organizacijam ob sodelovanju Sekretariata za kmetijstvo in gozdarstvo SRS osnutke odlukov, pravil in pogodb, ki naj bi bili osnova za reševanje preživljalnega varstva kmetov. Te osnutke naj bi pristojni organi občinskih skupščin dopolnili in sprejeli. S tem bi bil storjen prvi korak k enotnemu reševanju te problematike na področju naše republike in začasno zamašena vrzel v naši zakonodaji, dokler ne bi izšli zakoniti predpisi o pokojninskem zavarovanju kmetov, ki se sicer že pripravljajo, pa nanje ni mogoče več čakati. (Konec)

Karlo Dobovišek

Tiha Sotla teče skozi mehko pokrajino in kot bi Sotla pripovedovala težko, povest ob njej ljudje obajajo spomine in tako je, toda vendar lepo, polno človeškega ponosa, poguma, nenaklonljivega spora proti nasilju, žrtev in velikih zmag. Vsako leto v novembrskih dneh je ta povest vedno znova bolj živa in pripoveduje še o današnjih srečnih ljudeh, ki spet na osvobojenih domovih gradijo lepše življenje.

Nov dom Počitniške zveze v Velenju

V nedeljo so v Velenju odprli nov dom Počitniške zveze, otvoritve pa sta se med drugimi udeležila tudi sekretar izvršnega odbora Ferijalnega saveza Jugoslavije Nedjo Pribišić in predsednik izvršnega odbora Počitniške zveze Slovenije Gojmir Komar. Dom so adaptirali iz stare osnovne šole, ki jo je občinska skupščina Velenje dodelila Počitniški zvezi. Velenjski ferijalci so pri adaptaciji opravili več kot 10.000 prostovoljnih delovnih ur, najprizadevnejši pa so ob otvoritvi doma prejeli diplome. Dokončni stroški za adaptacijo bodo znašali nekaj več kot 15 milijonov dinarjev, sredstva pa so prispevale gospodarske organizacije, sklad za negospodarske investicije SRS in okrajna skupščina Celje. Dom je zelo lepo urejen in ima 50 postelj, odprti pa bo vse leto.

Izredna aktivnost

Na sestanku Sveta Krajevnih skupnosti v Storah so ugotovili, da je bila v letovanju leta najbolj delavna in dosegla največ uspehov Komisija za komunalno dejavnost. Le-to vodijo v svojem prostem času člani delovnega kolektiva Storske železarnice, delovišča pa je imela kar na 28 različnih mestih in krajih. S pomočjo pristojnega dela in prispevkom občanov, kakor tudi iz sredstev krajevnih skupnosti, so uredili vodovod v novem naselju Draga, naselju Toplice, vodovod v naselju Lipa s traso Vidice-Gorjup ter vodovod s traso Zajtli-Selčič. Za gradnjo trase vodovoda Nova-St. Janž pa se nadaljuje z delom. Z trase vodovoda v smeri Centril-Golograze

ZDA: ZA SKOPJE
250 MONTAŽNIH HIŠ

Pretekli teden je v Skopje prispela inženirska enota armade Združenih držav Amerike, ki bo v prihodnjih dveh mesecih postavila v porušeni mostu ob Vardarju 250 montažnih hiš, ki jih je vlada ZDA darovala prizadetemu prebivalstvu tega mesta. Dogovorjeno je, da bodo največ teh montažnih hiš zgradili v naselju Suto Orizari, pet kilometrov severno od Skopja, medtem ko bodo ostale zgrabe postavili za potrebe skopske univerze, za otroške domove, internate itd. Povedati je treba tudi to, da gradnja dvesto petdesetih montažnih hiš ni prva pomoč, ki so jo ZDA prispevale za mesto ob Vardarju. Če se spomnimo, da je že v prvih dneh po potresu v Skopju delala vojska bolnišnica pripadnikov ameriške armade, je ta druga pomoč še toliko dragocenejša.

OBVESTILO

Cenjene stranke obveščamo, da bomo oglase za prihodnjo številko Celjskega tednika, ki bo zaradi praznovanja Dneva republike izšla že v sredo, dne 27. novembra, sprejemali le do 25. novembra ob 12. uri. V ta namen bo uprava Celjskega tednika poslovala tudi v nedeljo, dne 24. novembra.

Uprava Celjskega tednika

Posvet gradbincev

Pod okriljem okrajnega sindikalnega sveta je bil konec prejšnjega tedna v Celju posvet predstavnikov gradbenih podjetij in podjetij za izdelavo gradbenega materiala. Na konferenci so ocenili ne samo gibanje proizvodnje v prvih devetih mesecih letošnjega leta, marveč tudi to delo pri sestavljanju statutov, politiko osebnih dohodkov itd.

Problem, ki ga je občinska skupščina obravnavala, je bil zares težak, bil je tudi zelo širok in strokoven. Razprava je bila živahna, skorajda vroča. Šlo je za neželjene posledice nedoslednosti v daljši preteklosti, šlo je za doslednost do zakona in hkrati za razsodno odločitev do pojava samega. Nič čudnega ni bilo, če so odborniki komentirali in terjali pojasnila. Nič čudnega, če so se v razpravi dotaknili med drugim tudi upravne službe.

Predstavniki upravne službe je pojasnjeval zadeve, kar je bila njegova dolžnost, hkrati pa nastopil v obrambo upravne službe in tudi te pravice mu ne gre krati. Niso pa bile potrebne besede in ton s katerim je »garniral« svoja izvajanja. Odbornikom je očital ozkost izhajanja iz posameznih primerov, očital jim je laičnost, celo drznost in blefiranje. In spet nič čudnega, če je med odborniki zavrelo, če je naletel na odpor.

Oh, ti predrzni LAIKI

Zakaj je zadeva sploh prišla pred skupščino, če ne zato, da odborniki o njej razpravljajo in sklepajo. Kako naj sklepajo, če ne na osnovi jasno razčiščenih pojmov in stališč? Skupščina ne more v izogib laičnosti biti zbor strokovnjakov ali celo »oligarhija modrecev«. Ravno zaradi demokratičnosti je sestav skupščine hetegoren, a istočasno enoten v težnjah delati kar najbolje v korist družbe, v korist socializma. Vsak odbornik torej ne more izhajati iz širokih aspektov. Izhaja pač iz izkušenj in spoznanj, ki so mu najbližja, izhaja s pozicij kroga občanov, ki so ga izvolili. Seveda lahko tudi voljena oseba misli in sklepa napačno. Potem naj bo moč dokazov tista, ki naj ga prepriča, ne jedko razpihovanje simptomov kompleksa laičnosti.

Za sklep: Naš družbenopolitični razvoj je k sreči že prebolel razvojno fazo administrativnega upravljanja in jo krepko preskočil v izogib bohotenja birokratizma in nekakega celovskega subjektivizma.

— ec

V zadnjem času je vprašanje parkiranja avtomobilov v Celju vse bolj pereče. Se največja gužva pa je nastala na Trgu V. kongresa, ker je Prešernova ulica zaprta za avtomobilski promet. Posebno hudo pa je v večernih urah, ko ni več prostora.

Bodi previden - zavaruj se s čelado!

Tako nas je pred leti opozarjal napis na propagandnih letakih. Takrat so statistike zabeležile, da je 80 odstotkov motoristov, ki so se smrtno ponesrečili, umrlo zato, ker niso nosili zaščitne čelade. Začela se je akcija za to, da bi čimveč motoristov uporabljalo ta prepotreben motorski rekvizit in uspehi so bili lepi.

Nekaj časa je bilo vse v redu, v zadnjih nekaj mesecih pa se je število motoristov, ki ne nosijo čelad spet močno povečalo. Pomnimo, da ima motorno kolo le dvojce koles! Mnogokrat ni lahko obdržati ravnotežja! Tudi moped je motorno kolo, saj doseže hitrost do 50 kilometrov na uro.

In ko bomo lepega dne kljub opominom spet privijali ročico plina, se spomnimo, da sta se dne 16. novembra tega leta smrtno ponesrečila dva motorista. Samo v enem kraju in v enem samem dnevu...

Dne 16. novembra se je ob desetih v Stranah zaradi prevelike hitrosti zalezel v obcestno drevo Roman Jurič, star 24 let, doma iz Stran. Motorist je vozil brez voznškega izpita in je poškodbam še isti dan podlegel.

Ob 8 zvečer istega dne se je v vasi Jaševci pri Kozjem ponesrečil motorist Stanko Gnus, star 28 let, doma iz Buč. Zaradi prevelike hitrosti je izgubil oblast nad vozilom in v zavoju zapeljal v obcestni jarek. Težke poškodbe na glavi so bile vzrok, da je še isti dan umrl. Po-

kojni je nosil sicer zaščitno čelado, vendar je ni pripel in mu je ob padcu odletela z glave.

Oba dogodka sta dovolj nazorna in ne potrebuje nobenega komentarja.

FILATELISTI BODO RAZSTAVLJALI

V počastitev Dneva republike prireja filatelistični klub Merkur v Celju razstavo znamk, ki bo od 25. do 30. novembra v avli bivše Narodne banke, nasproti hotela Evrope.

Zadnja filatelistična revija v Celju je bila pred več kot desetimi leti. Od takrat pa do danes je filatelija zajela po tematici mnoga nova področja tehnike, atomistike, športa, faune in flore, borbe za mir in osvoboditve zaslužnih narodov sveta itd.

Osrednja tematika razstave bo vsakakor bogata vsebina domačih znamk, saj bomo lahko videli ponazorjene dogodke iz ljudske revolucije, rasti naše ustavnosti in državnosti, borbe za mir in gospodarski napredek, tehniko, turizem itd.

Razstava bo zanimiva za vsakogar, saj bo na njej sleherni obiskovalec našel svoje interesno področje.

Posebna zanimivost bo v sodelovanju pionirskih filatelističnih krožkov, saj organizator razstave prvenstveno skrbi za delo z mladino, ki bo tokrat pokazala prve rezultate dela na področju filatelije.

Vabimo vas, da si razstavo ogledate; vstopnine ne bodo pobirali.

Prometna kronika

ZADREMAL ZA VOLANOM

V sredo, 13. novembra, je v vasi Doberneš na cesti med Celjem in Mariborom zapeljal s ceste, zadel v drevo in se ustavil na travniku tovrnjak-hladilnik, ki ga je vozil Jože Bergant iz Ljubljane. Voznik je verjetno za volanom zadremal. Škode je za več kot 500 tisoč, vozniku pa se pri nesreči ni pripetilo nič hudega.

POPUSTILA JE ZRAČNICA

V petek, 15. novembra, je v Latkovi vasi nenadoma izgubila oblast nad vozilom voznica osebnega avtomobila Majda Kolaš iz Ljubljane. Nenadoma je namreč popustila leva zadnja zračnica in to je bil vzrok, da je avto zaneslo na levo stran ceste, kjer se je prevrnil na stran. Pri nesreči ni bil nihče telesno poškodovan, materialne škode pa je za več kot 200 tisoč dinarjev.

NAMESTO NA ZAVORE PRITISNIL NA PLIN

Isti dan se je pripetila prometna nesreča tudi na cesti med Rimskimi Toplicami in Zidanim mostom. Voznik osebnega avtomobila Alojz Klenovšek iz Ljubljane je srečaval tovrnjak, ki ga je vozil Miladin Kojič iz Rume. Voznik osebnega avtomobila je v trenutku neprisrčnosti pritisnil na ročico za plin namesto, da bi zavrl in zdrsil je s ceste po 18 metrov globokem bregu. K sreči se je ustavil še pred Savinjo. Škoda: 250 tisoč dinarjev.

DVE NESREČI NA ISTEM KRAJU

V nedeljo, 17. novembra, sta se v Sentrupertu pripetili kar dve prometni nesreči. Avtomobilist Slavko Herzenjak iz Ljubljane se je z osebnim avtomobilom zalezel v hišo, kajti po mokrem cestišču je vozil mnogo prehitro in zaneslo ga je s ceste. Pri nesreči se je laže poškodovala njegova žena Jerica, škode na avtomobilu pa je za okrog 800 tisoč dinarjev.

Prav tam se je nekaj ur za tem pripetila še ena prometna nesreča. Proti Ljubljani je vozil z osebnim avtomobilom Franc Herič iz Sentjurja. Zaradi prevelike hitrosti in mokrega cestišča se je prevrnil. Voznikova žena se je pri nesreči laže poškodovala, medtem ko je na vozilu za okrog 200 tisoč dinarjev materialne škode.

TRČILA DVA OSEBNA AVTOMOBILA

V soboto zvečer sta v vasi Bošten trčila dva osebna avtomobila. Franc Radenšek je vozil proti Sevnici, nasproti pa je pripeljal osebni avtomobil, ki ga je vozil Leopold Kos. Oba sta vozila s kratkimi lučmi, toda

CELJSKI TRG

Pomaranče - 520

Ce ne bi bilo pomaranč po 520 dinarjev in jajčk po 45 dinarjev bi bili lahko s preskrbo in nami na celjski tržnici kar zadostno voljni. Pridelkov je namreč veliko več, kot jih Celjani pokupijo in tudi cene so razen redkih izjem kar solidne. Le pomaranč in jajčk si ne moremo privoščiti, saj so predvsem pomaranče tako drage, da tega zlepa ne pomnimo.

Krompir so v preteklem tednu prodajali po 36 do 45 dinarjev kilogram, glavno zelje po 25 do 30, kisló zelje po 70 do 100, kisló repo pa po 80 do 100 dinarjev kilogram. Ohrovt je bil po 60 do 80 dinarjev, rdeča pesa pa po 50 do 70. Zelo različno ceno imajo špinača. Medtem ko jo v drugem sektorju in pa pri tovarniški Debenjaku prodajajo po 150 dinarjev, jo privatni proizvajalci dajejo po 400 dinarjev kilogram. Motovilec je po 300 do 500 dinarjev, endivija pa po 120 do 200 dinarjev kilogram. Cvetača se postavljala s ceno 60 do 150 dinarjev, fižol v zrnu pa — visoko po 250 do 320, nizke pa po 20 do 230 dinarjev kilogram. Hruške so v preteklem tednu prodajali po 80 do 150 dinarjev kilogram, jabolka po 50 do 80. In orehi: jedra po 950 do 1100, lupinah pa po 250 do 300 dinarjev kilogram.

Kot posebnost preteklega tedna povejmo to, da je Vrtnarstvo iz Celja pripeljalo na trg večje količine gob — šampionk, ki jih ljubitelji gob močno kupujejo.

Osnovna šola pred praznikom

Pionirji in mladina III. osnovne šole v Celju se že aktivno vključuje v proslavo 20. obletnice velikega zgodovinskega dogodka naših narodov.

Najmlajši pionirji so v okviru likovnega krožka pod vodstvom tovarišice Blažne Dane uredili lepo razstavo svojih izdelkov za javnost. Mnogi mimoidoči se z zanimanjem ustavljajo ob izložbah lekarne »Center« v Vodnikovovi ulici in občudujejo likovne izdelke najmlajših s III. osnovne šole. Likovna gledanja na okoličino in na življenje so zelo realistična in polna svežih barv, kot jih pač dojemajo otrokovo oko. Posebno zanimive so rešitve raznih tehničnih problemov, kot so mostovi, hiše in otroška figura. Mladi umetniki iščejo v vsakdanjem življenju bistvene prvine in jim ni važno, kako bodo dosegli prehod iz ene snovi v drugo. Oni rišejo dejstva in to je odlika njihovega likovnega izživiljanja.

Za svečano proslavo dneva republike pripravljajo pionirji in mladinci bogat program. Za vse učence šole in povabljenе goste bodo priredili proslavo v prostorih kina »UNION«, v četrtek 28. novembra ob 10. uri in ob 11. uri.

Vzporedno s to proslavo pripravljajo pionirji tudi posebno proslavo za delavce in uslužbence tovarne »KLIMA«. Ta proslava bo tudi v četrtek, dne 28. novembra v halli

tovarne »KLIMA«. Ta dan bo za pionirje III. osnovne šole še posebej značilen, ker bodo ob tej priložnosti predložili nekaj obračun svojega dela svojim pokroviteljem, društvu Ljudske tehnike »Klima«. Na isti dan bodo verjetno pionirji dobili za potrebe tehničnega pouka v dar nov skobelni stroj, ki jim bo v veliko pomoč za pripravo polizdelkov za tehnični pouk.

Pionirska organizacija

PUŠČAVA DAJE VODO

Te dni so strokovnjaki jugoslovanskega poslovnega združenja »Ingra« v oazi Vadi Natrunu, sto kilometrov severozahodno od Kaira proslavili pomembno delovno zmago. V dveh in pol letih so opravili številne geološke raziskave, izvrtali vrsto vodnjakov za sladko vodo in zgradili črpalke ter električno centralo, ki bo omogočila, da se bo 1500 hektarov puščave spremenilo v plodno zemljo. Tako je podjetje »Geozizražavpa« zgradilo 48 vodnjakov in črpalke, »Rade Končar« je dobavil in montiral opremo za centralo, medtem ko je motorje za črpalke izdelalo podjetje »Jugotribuna«. Jugoslovanska podjetja pa delajo tudi na drugih mestih puščavskih predelov.

Seminar v Dobrni

Okrajni odbor Socialistične zveze delovnega ljudstva v Celju je v ponedeljek priredil v Dobrni tridnevni seminar, na katerem so razpravljali o najvažnejših gospodarskih in drugih vprašanjih. Na seminarju, ki so se ga udeležili poleg predsednikov občinskih odborov SZDL se sekretarji občinskih komitejev ZKS ter drugi, so bila na dnevnem redu najprej splošna organizacijska vprašanja; drugi dan so obravnavali vprašanja gospodarstva v zvezi s perspektivnim načrtom, vtem ko je bil zadnji dan posvečen obravnavi najvažnejših problemov kmetijstva in gozdarstva.

Seminar ni potekal v smislu stare prakse, marveč je bil v celoti usmerjen v konkretne razprave, v katerih se lahko najbolj izkristalizirajo zaključki, koristni za nadaljnji razvoj posameznih področij.

Franc Krajnc pred sodniki

O umoru Franca in Kristine Krajnc smo v našem časopisu že poročali. V sredo, 20. novembra pa se je v Celju pred Okrožnim sodiščem začela obravnava proti Francu Krajncu ml., ki je obtožen, da je umoril svojega očeta in mater. Do zaključka redakcije obravnava še ni bila zaključena. Zaslišani so bili obtoženec in priče. Obtoženec je dejanje priznal, priče pa so orisale razmere v družini Kranjčevih ter obtoženega Kranjca. Podrobneje bomo o epilogu te drame poročali v naslednji številki, ko bo senat pod predsedstvom tov. Vekoslava Tanka izrekel sodbo.

Nevarna igra

NEVARNA IGRA TERJALA DVE SMRTNI 2RTVI

V ponedeljek se je v kovačnici Adolfa Podbrščka v Drnovi pripetil tragičen dogodek. V kovačnici so se igrali otroci z nevarno igraro — z razstrelivom. Bili so to: štirinajstletni Martin Podbršček, njegov trinajstletni brat Stefan, Viktor Jenžur, ki je izpolnil štirinajsto leto starosti, Alojz Zorič istih let in enajstletni Rudi Račič. Nenadoma je močno eksplozija stresla stene kovačnice. Ko so vanjo prihiteli ljudje, so našli vse otroke oblite s krvjo: Martin Podbršček in Viktor Jenžur sta bila takoj mrtva, vse ostale pa so odpeljali v bolnišnico.

Dogodek človeka pretrese. Vprašujemo se, kje so otroci našli razstrelivo?

Rdeči petelin grozi

V preteklem tednu je v celjskem okraju zgorelo več stavb. Marsikje so bile vzrok slabe dimne naprave, ponekod pa tudi neprevidnost, ki je terjala že tolikšno materialno škodo.

V torek, 12. novembra, je izbruhnil požar na stanovanjski hiši Marije Srebe v Gorenju pri Smartnem ob Paki. Poslopje je zgorelo do tal, škodo pa ocenjujejo na tri milijone dinarjev. Le-ta je toliko večja, ker je bila v pritličju gostilna in je zgorel tudi ves gostilniški inventar. Vzrok požara je bil v tem, da je izza dimnih vrat ušla iskra in zanetila požar. Vnelo se je tudi sosednje poslopje — ostreže hiše Martina Ramšaka in le zahvaljujoč hitri intervenciji gasilcev, je škoda na tej hiši le minimalna.

Dan nato je zgorel tudi kozolec, last posestnice Martine Vrhovšek iz Loznice. Poleg tega je zgorelo nekaj poljedelskega orodja ter približno osem ton sena. Škodo cenijo na milijon dinarjev. Ogenj pa je zanetil — sicer verjetno po naključju — Zupanc Franc, brez stalnega bivališča

in zaposlitve, ki je na kozolecu prenočeval. Odvrigel je namreč cigaretni ogorek. Varnostni organi so ga pri-

prijeli. Milijonska škoda je nastala tudi pri požaru kozolca, last Stefana Frece iz Proseniškega. Vzrok: pomanjkljive dimne naprave.

V soboto je izbruhnil požar tudi na gospodarskem poslopju Daniela Bračtuza v Sladki gori. Poslopje je pogorelo do tal, požar pa je povzročila pomočnica, ki je krmila svinje in svetila s petrolejko. Pri tem je svetilko po nesreči prevrnila in goreči petrolej je takoj vnel slamo, ki je bila naložena v bližini.

In še en velik požar: v torek, 18. novembra, je izbruhnil požar na tovrnem avtomobilu Franca Antloja z Ostrožnega pri Celju. Avtomobil je bil v garaži v gospodarskem poslopju Antlojeve matere. Požar se je razširil tudi na poslopje, ki je zgorelo. Z njim vred je šlo v nič tudi nekaj orodja in približno petnajst ton sena. Škode je za okrog pet milijonov dinarjev.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij
Gradbenega podjetja »GRADNJE« Zalec

razpisuje

prosto delovno mesto

TEHNIČNEGA VODJE

Pogoji: Gradbeni inženir s 5-letno prakso in pooblastilom
ali gradbeni tehnik z 10-letno prakso in pooblastilom.

Osební dohodek po pravilniku OD. Nastop službe 15. 12. 1963

ali po dogovoru. Ponudbe pošljite na naslov do 1. 12. 1963.

CASOPISNO PODJETJE

»Celjski tisk« Celje

Išče za svoje novinarje opremljene sobe s pravico souporabe

kopalnice. — Ponudbe sprejema kadroviski sektor.

DELAVSKA UNIVERZA V CELJU

razpisuje tečaje za
sprejemne izpite

na višjo tehniško šolo in višjo ekonomsko-komercialno šolo

Tečaje za
pomoč izrednim študentom

I. letnika višje tehniške šole in višje ekonomsko-komercialne šole
v Mariboru

Tečaj za
tehniško risanje

Tečaj knjigovodstva

primeren za člane upravnih odborov in delavskih svetov, in tiste,
ki potrebujejo vpogled v knjigovodsko stroko

Sprejemamo prijave za vpis na

DOPIŠNO ŠOLO V LJUBLJANI

za vse vrste srednješolskih študijev za odrasle
Informacije daje in sprejema Delavska univerza Celje,
Titov trg 3-I, telefon 30-24

Komisija za volitve in imenovanja občinske skupščine Celje
razpisuje mesto

DIREKTORJA

podjetja »Ključavničar v Celju

Pogoji:

- strojnik tehnik s 5-letno prakso na vodilnem delovnem mestu
v gospodarstvu ali
 - obrti mojster kovinske stroke z 10-letno prakso na vodilnem
delovnem mestu v gospodarstvu.
- Kandidati naj vlagajo ponudbe na upravo Občinske skupščine Celje
do 10. 12. 1963. Ponudbe naj vsebujejo točen opis dosedanjih delov-
nih mest in izčrpen življenjepis. Poleg potrdila, da niso v kazenskem
in disciplinskem postopku, naj kandidati prilože tudi prepis spri-
čevala o strokovnosti.

Kmetijski kombinat Zalec
obrat »Mirošan«

sprejme v delovno razmerje

samostojno kuharico

Samsko stanovanje je zagotovlje-
no. Ponudbe pošljite na naslov: Kme-
tijski kombinat Zalec, obrat »Miro-
šan«, pošta Petrovče.

PEKARNA LAŠKO razpisuje prosto
delovno mesto

STALNEGA RAČUNOVODJE

Nastop službe 1. januarja 1964

VEČ TRGOVSKIH POMOČNIKOV -
PRODAJALCEV

takoj sprejme
Trg. podjetje »PETROL« EE Celje

Kulturno prosvetna dejavnost v podrejenem položaju

- KULTURNO PROSVETNA DEJAVNOST V VELENJSKI OBČINI V FI-
- NANCNEM POGLEDU ZAPOSTAVLJENA. STEVILO PROSVETNIH
- DRUŠTEV SE KRČI. KULTURNO DELO V TAKO RAZVITI OBČINI BI
- MORAL VODITI PROFESIONALEC. ČUTI SE POMANJKANJE SVETA
- ZA KULTURO IN PROSVETO.

Letna konferenca občinskega sveta Svobod in prosvetnih društev občine Velenje je razkrila vrsto težav in pomanjkljivosti, ki bremenijo redke posameznike na tem področju družbenega standarda. Čeprav nam skupne številke raznovrstnih prireditev (55 dramskih uprizoritev, 14 zabavnih večerov in 13 koncertov) govorijo o povprečni dejavnosti, vendar to spriči izredno močne gospodarske rasti v

občini ne pomeni dosti. Nehote se vrti misel, da je enostransko reševanje življenjskega standarda vodilo k nujnostnemu zamiranju kulturno prosvetnega izživljanja. Prav tako pa je lep kulturni hram v Velenju dokaz, da smo osnovna sredstva še nikakor ne pogojujejo dejavnosti.

Vse bolj je namreč občuten razkorak med sredstvi za kulturo in gospodarstvo. Prva ne sledi slednji, temveč

DROBNE NOVICE IZ GRIZ

V preteklem tednu je bil v Grizah občni zbor Društva prijateljev mladine, ki je bil eden najuspešnejših tako po vsebini kot udeležbi, saj je bilo navzočih 280 članov in staršev, v glavnem seveda mater. Obravnavana je bila široka vzgojna problematika, poudarek pa je bil tokrat na zdravstvenih vprašanjih, katerim so sledila socialna in problematika okrog metod dela z mladino v različnih interesnih krožkih in organizacijah. Ob koncu je bil predvajan vzgojni film »Tuja otroka«. Razveseljivo je namreč dejstvo, ki ga opazajo poklicni in mnogi družinski vzgojitelji, da v splošnem interes staršev za vzgojo in izobrazbo otrok narašča.

-0-

Do nedavnega je bila zobozdravstvena služba v občini Zalec v dokaj kritičnem položaju, zadnje čase pa se je občutno uredila. Tako je tudi zdravstvena postaja Zabukovica že več let brez zobozdravnika, kar se seveda pri zdravljenju zob močno poznava, saj je težko priti na vrsto neke v Zalcu, posebno pa mladini, ki jo pogosto starejši izpodrivajo. Stanje zobovja pa je posebno pri njej zelo slabo. Da bo zadeva urejena tudi za

2,5 MILIJONA IZGUBE

Pri zdravstvenem zavarovanju v velenjski občini se je letošnja izguba bistveno zmanjšala od lanskih 70 milijonov, ki so jo s težavo skrčili na 15 na letošnja 2,5 milijona. Prav lanske letošnje izkušnje so pokazale, da je s temeljitim preventivnim delom v gospodarskih organizacijah možno zmanjšati ali odpraviti deficitarnost zdravstvenega zavarovanja. Vsekakor pa ne smemo biti preveliki optimisti ob tej številki, kajti v letošnjem drugem polletju se je znova pojavil visok odstotek staleža bolnih, kar se bo nedvomno odrazilo na končnem računu. Ob tem se nehote porodi misel, da prehitro pozabimo težko priporjone izkušnje.

-J

LETOS V BOKSU

že deseta smrt

Pred nekaj dnevi sta se v baltimorskem kolizeju srečala v ringu newyorški boksar Wayne Bethea in philadelphijski Ernie Knox, ki je imel komaj 26 let in so mu leta 1958 obljubljali še veliko boksarsko kariero. Iz obljub seve ni bilo kdovekaj prida, a nadebudni mladenič kljub vsem neuspehom ni odnehal. Tako je skušal svojo srečo tudi tokrat, četudi že več kot leto dni sploh ni boksal.

V devetem krogu je Bethea zasul Knoxa s točo udarcev in mladenič se je zgrudil. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je podlegel zaradi možganskih poškodb.

Komisija, ki je preiskovala primer, je ugotovila, da je imel Knox dosti manjšo težo, kakor je bila predpisana in da se je spustil v boj samo zaradi slabega finančnega stanja, saj njegovi prihranki niso zadoščali niti za pogreb. Ob tem primeru se znova sprašuje ves svet, če bo boks nadaljeval s svojimi žrtvami, ali je morda celo postal svojevrstna oblika samomora.

»Zakasnela jabolka« bi lahko zapisali v naslov — tako ali tako — motiv je za fotoamaterja vendarle tu.

MALA KRONIKA · MALA KRONIKA

ZALEC

ROJSTVA:
Rojena je bila ena deklica.
POROKE:
RAMSAK Jože, poljedelec iz Dobrovelj št. 22 in ZAVRSNIK Barbara, poljedelka iz Dobrovelj št. 14. BREZNIK Alojzij, kmet iz Zagorci št. 17 pri Ptuj in VESELKO Teo. dora, tovarniška delavka iz Kasaz št. 46. SREBOT Feliks, šofer iz Kasaz št. 86 in GAJSEK Angela, natakarica iz Kasaz.

UMRLI:
GOBEC Marija, stara 91 let, upokojenka iz Polzele št. 18. MEDVED Jožef, star 87 let, oskrbovavec iz Pernovega št. 4. LESNIK Jožef, stara 56 let, kmetica iz Rečice št. 40 pri Laškem. CREMONNIK Vincenc, star 89 let, osební upokojenec iz Gotovelj št. 72.

BREZICE

Rojenih je bilo: 3 dečki in 6 deklic.
POROKE:
ZVER Alojz, delavodja iz Ljubljane in GODLER Marija, gospodinja iz Gor. L. nartla J. OSOLNIK Ivan, računovodja in OSOLNIK Ljudmila, gospodinja, oba iz Brezice.

UMRLI:
POZAR Julka, druž. upok. iz Globokega 57, stara 75 let. SINTIČ Rozika, hči kmeta iz Oštra 11, stara 5 let.

VELENJE

Rojenih ni bilo.
POROKE:
Glinšek Stanislav, kmetijski tehnik iz Laz pri Velenju 41 in Drev Marija, poljedelka iz Arna 29. ZAKERSNIK Franc, študent iz Metleč 54 in Krump Erika, knjigovodja iz Velenja, Bračičeva 6. STRAMEC Stanislav, rudar iz Loznice 2 in Krajnc Hajdi, gospod. pom. iz Laz pri Velenju št. 44. Kolšek Franc, kovinostrojar in Letonje Elizabeta, uslužbenka iz Paške vasi 40. Gracej Robert, rudar iz Velenja Slandrova 40 in Skornšek Jožef, delavka iz Velenja, Jenkova 12. Varnišek Francišek, posestnik iz Plešivca 6 in Sumetnik Ana, gospod. pom. iz Kavč 56. Rogl Milan, mizar iz Velikega vrha 24 in Podvratnik Ana, tov. delavka iz Malega vrha 8. Kolar Alojz, kmet iz Lokovca 29 in Prašnik Julijana, kmetica iz Laz 29. Podvinšek Matevž, strojni ključ iz Gaberka 49 in Topole Ljudmila, prodajalka iz Soštanja, Kajuhova 7. Selič Milan, delavec iz Prelog 5 in Božič Jožef, delavka iz Soštanja, Heraja Serecra 2. Podvratnik Stanislav, delavec iz Lepe njeve 58 in Stropnik Ana, delavka iz Skorna 40.

UMRLI:
Drofenik Mihael, preužitkar iz Paške vasi 17, star 71 let. Ljubec Slavoljub, usnarj iz Sv. Florjana 52, star 54 let. Kotnik Gašper, kmet iz Topolšice 105, star 91 let. Terč Kristina, gostilničarka iz Belih vod 2, stara 55 let.

SENTJUR

ROJSTVA:
Rojena je bila ena deklica.
UMRLI:
ZOGAN Anton, poljedelec iz Srževica, star 15 let. BRGLEZ Franc, preužitkar iz Srževica, star 79 let. OSET Franc, upokojenec iz Grobelnega 56, star 76 let.

POROKE:
KOS Franc, delavec iz Zvodnega 7 in SKRATEK Marija, delavka iz Luterij 27. SEGA Edvard, poljedelec iz Babne gore 14 in TURNSEK Ljudmila, poljedelka iz Loke pri Zuzmu 49.

»Morala je preživeti hude čase!«

OBJAVE IN OGLASI...

POSEBNA UGODNOST — cena prevoženega kilometra 170 din!

Za skupinske izlete delovnih kolektivov, organizacij in šolske mladine, nudi Kompas pri avtobusnih prevozi poseben popust. Cena prevoženega kilometra le 170 din. Kompasovi avtobusi so poznani po udobju, ki ga nudijo potnikom in zato je vožnja z njimi v vsakem letnem času enako prijetna in privlačna! Kompasovi avtobusi so ogrevani in ozvočeni!

TRST — BENETKE! stalni dvodnevni avtobusni izleti za kolektive!

IZLETI ZA NOVO LETO

RIM — SAN MARINO — šestdnevni avtobusni izlet, združen s silvestrovanjem v Rimu; istočasno tudi ogled Firenz; prijave do 5. decembra 1963.

PRAGA — šestdnevni avtobusni izlet, združen s silvestrovanjem v PRAGI in ogled Dunaja na povratku; prijave do 5. decembra 1963.

SILVESTROVANJE V CORTINI D'AMPEZZO! Prihajamo 4-dnevno potovanje v Dolomite v času od 31. 12. 1963 do 3. 1. 1964. Prijave in programe prejmete v poslovalnici Kompas — Celje.

GOSTINČI

LONDON — V času od 21. — 30. januarja 1964 velika mednarodna hotelska in gostinska razstava. Prijave sprejemamo do 20. 12. 1963. Programe prejmete v poslovalnici Kompas — Celje.

DRSALNA REVUIJA CELOVECI (od 5. do 17. 2. 1964)

Kot vsako leto je tudi letos prevzel organizacijo prevoza na ogled znane dunajske drsalne revije Kompas. Obveščamo kolektive in individualce, da že od danes vnaprej sprejemamo predprijave. Vse informacije v poslovalnici Kompas — Celje, tel. 23-50.

Pred vsakim izletom obiščite turistično podjetje Kompas — Celje. Organiziramo kolektivna potovanja in izlete po Jugoslaviji in v inozemstvo z modernimi turističnimi avtobusi, z rednimi in posebnimi vlaki, ladjami obalne in rečne plošve in posebnimi letali. Kompas — Celje posreduje prodajo vseh vrst vozovnic za železniški, pomorski in letalski promet. Kompas posreduje v najkrajšem času nabavo potnih listov, vizumov ter menja tuja plačila sredstev in sprejema depozite.

Kompas Celje daje brezplačno vse prometne in turistične informacije, prodaja razglednice, zemljevide, spominke, filateliste, ne znamke itd. Pred vsakim potovanjem se posvetujte v poslovalnici.

Se priporoča: Kompas — Celje Tomšičev trg 1 — tel. 23-50

GLEDALIŠČE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE

Petek, 22. novembra 1963 ob 15.30: O'Neill: STRAST POD BRESTI. I. solski abonma. Nekaj vstopnic je še na razpolago.

Sobota, 23. novembra 1963 ob 17. uri: Matej Bor: RAZTRGANCI. Zaključena predstava za Ljubljano Celje.

Nedelja, 24. novembra 1963 ob 15. uri: Matej Bor: RAZTRGANCI. Gostovanje v Vidnu ob Savinji.

Nedelja, 24. novembra 1963 ob 20. uri: Matej Bor: RAZTRGANCI. Gostovanje v Gorjani Radgoni.

Ponedeljek, 25. novembra 1963 ob 19.30: Matej Bor: RAZTRGANCI. Gostovanje v mestnem gledališču v Ptuj.

Torek, 26. novembra 1963 ob 15. in 19. uri: Matej Bor: RAZTRGANCI. Gostovanje v Slov. Konjicah.

Sreda, 27. novembra 1963 ob 10.30: Hep van Delft HURA SONCU IN DEŽJU. Zaključena predstava za osnovni šoli Petrovce in Ljuboje.

Sreda, 27. novembra 1963 ob 17. uri: Matej Bor: RAZTRGANCI. Gostovanje v Storah.

Cetrtek, 28. novembra 1963 ob 15. in 19. uri: Matej Bor: RAZTRGANCI. Gostovanje na Vranskem.

Četrtek, 28. novembra 1963 ob 15. in 19. uri: Matej Bor: RAZTRGANCI. Gostovanje na Vranskem.

KINO

KINO UNION

23. 11. 1963 »OPERACIJA TIZIAN«, jugoslovanski film

24. 11. — 27. 11. 1963 »LJUBEZEN NA MEJI SVETA«, argentinski barvni Cs film

KINO METROPOL

23. 11. — 26. 11. 1963 »ZADNJI VLAK IZ GUN HILLA«, ameriški barvni VV film

27. 11. 1963 »RAZKOSJE V TRAVI«, ameriški barvni film

27. 11. 1963 »RAZKOSJE V TRAVI«, ameriški barvni film

27. 11. 1963 »RAZKOSJE V TRAVI«, ameriški barvni film

27. 11. 1963 »RAZKOSJE V TRAVI«, ameriški barvni film

27. 11. 1963 »RAZKOSJE V TRAVI«, ameriški barvni film

27. 11. 1963 »RAZKOSJE V TRAVI«, ameriški barvni film

27. 11. 1963 »RAZKOSJE V TRAVI«, ameriški barvni film

27. 11. 1963 »RAZKOSJE V TRAVI«, ameriški barvni film

27. 11. 1963 »RAZKOSJE V TRAVI«, ameriški barvni film

27. 11. 1963 »RAZKOSJE V TRAVI«, ameriški barvni film

27. 11. 1963 »RAZKOSJE V TRAVI«, ameriški barvni film

27. 11. 1963 »RAZKOSJE V TRAVI«, ameriški barvni film

27. 11. 1963 »RAZKOSJE V TRAVI«, ameriški barvni film

27. 11. 1963 »RAZKOSJE V TRAVI«, ameriški barvni film

27. 11. 1963 »RAZKOSJE V TRAVI«, ameriški barvni film

27. 11. 1963 »RAZKOSJE V TRAVI«, ameriški barvni film

27. 11. 1963 »RAZKOSJE V TRAVI«, ameriški barvni film

27. 11. 1963 »RAZKOSJE V TRAVI«, ameriški barvni film

27. 11. 1963 »RAZKOSJE V TRAVI«, ameriški barvni film

27. 11. 1963 »RAZKOSJE V TRAVI«, ameriški barvni film

27. 11. 1963 »RAZKOSJE V TRAVI«, ameriški barvni film

MATINEJA — Metropol

24. 11. 1963 »VRATA OSTANEJO ODPRTA«, jugoslovanski film

KINO »SVOBODA« SEMPETER

23. 11. in 24. 11. 1963 »MILIJONARKA«, angl. barvni Cs film

27. in 28. 11. 1963 »ITALIJANKE IN LJUBEZEN«, italijanski film

»PARTIZAN« društvo za telesno vzgojo — KINO ODSEK SEVNICA

23. in 24. 11. 1963 »ZAKON PRERIJE«, amer. film

27. 11. 1963 »SPUSČEN DIVJAK«, francoski film

STANOVANJA

INZENIR elektrotehnike išče opremljeno samsko sobo. Ponudbe pošljite upravi lista pod št. 2448-63.

OPREMLJENO sobo v centru mesta oddam eni ali dvema starejšima ženskama. Naslov v upravi lista.

SPREJMEM sestanovalko v opremljeno sobo, eventualno tudi na hrano. Videnšek Franjo, Šlandrov trg 3/II.

MENIAM lepo stanovanje v bloku na Kersnikovi ul. za dvosobno najraje na Otoku ali bližnji okolici. Naslov v upravi lista.

ISCSEM SOBO in kuhinjo v Celju. Nudim 60.000 din nagrade oziroma po dogovoru. Naslov v upravi lista.

NUJNO ISCSEM prazno ali opremljeno sobo s posebnim vzhodom. Nudim lepo nagrado. Ponudbe pošljite na upravo lista pod »Nagrada«.

ISCSEM SOBO v Celju. Najemninno plačam za 2 leti vnaprej. Naslov v upravi lista.

ZA dobo dve leti oddam opremljeno sobo dvem solidnim osebam proti najemninu za eno leto naprej.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

ISCSEM malo sobo v okolici s hrano ali brez hrane v hiši. Naslov v upravi lista.

RAZNO

Motoristova rokavica je bila izgubljena dne 16. 11. 1963 zvečer v mestu Celju. Dne 18. 11. 1963 pa je bila izgubljena od Mozirja do Celja polivilni vrečka z ženskimi zelenimi hlačami, usnjeno kapo, kapo iz plastike in šalom. Poštenega najditelja prosim, da vrne stvari ali sporoči na naslov: Podlesnik Franc, Maistrova 2 »Plastifikacija«.

Inštruiram angleščino in nemščino. Ponudbe pošljite pod šifro »Profesors«.

Študentka germanistike inštruiraa angleščino, Sorčan Jelka, Janežičeva 4 — Celje.

GARAZO oddam v najem. Celje — Prežihova 69 — Otok.

KONCERTI

Ponedeljek, 25. novembra ob 20. uri

v Narodnem domu:

I. abonmajski koncert

Simfonični orkester Slovenske filharmonije

Dirigent: Samo Hubad

Solist: Darko Lukić (Zagreb)

Sporod: Smetana, Vltava, Grieg, Klavirski koncert Čajkovski, V. simfonija

Nekaj prostih vstopnic je na razpolago v Glasbeni šoli

OBRATNO GRADBENO PODJETJE »REMONT« CELJE Šlandrov trg 1

razpisuje delovno mesto

MATERIALNEGA KNJIGOVODJE

Pogoji:

Dovršena srednja ekonomska šola z znanjem strojepisja in najmanj 3 leta prakse na tem delovnem mestu.

Pismene ponudbe z dokazili šolske izobrazbe in dosedanje zaposlitve pošljite na naslov podjetja.

Nastop službe 15. 12. 1963.

Nastop službe 15. 12. 1963.

Nastop službe 15. 12. 1963.

Nastop službe 15. 12. 1963.

Nastop službe 15. 12. 1963.

Nastop službe 15. 12. 1963.

Nastop službe 15. 12. 1963.

Nastop službe 15. 12. 1963.

Nastop službe 15. 12. 1963.

Nastop službe 15. 12. 1963.

Nastop službe 15. 12. 1963.

Nastop službe 15. 12. 1963.

Nastop službe 15. 12. 1963.

Nastop službe 15. 12. 1963.

Nastop službe 15. 12. 1963.

Nastop službe 15. 12. 1963.

Nastop službe 15. 12. 1963.

Nastop službe 15. 12. 1963.

Nastop službe 15. 12. 1963.

Nastop službe 15. 12. 1963.

Nastop službe 15. 12. 1963.

Nastop službe 15. 12. 1963.

Nastop službe 15. 12. 1963.

Nastop službe 15. 12. 1963.

Nastop službe 15. 12. 1963.

Nastop službe 15. 12. 1963.

Nastop službe 15. 12. 1963.

Nastop službe 1

JAKA SLOKAN

Ob knjižni izdaji

(Izdala in založila POMURSKA ZALOŽBA CPZ POMURSKI TISK — Murska Sobota). Teh nekaj misli ne more biti več zgolj registracija, kajti knjigi se pripravljajo že druga izdaja. Kljub izredni mladosti; izšla je namreč šele letos. Pravitelj je nemara prepozno tudi že za presojo oziroma recenzijo, ki naj bi šele zabudila zanimanje, knjigo je namreč moč kupiti le še v prodajalnah v manjših naseljih. Kaj torej še preostane? Nekaj, česar ni zlahka opredeliti — brez utanka! Pa, denimo, da je — posebno opozorilo bravcem prav določenega območja — celjskega okraja!

Kajni sestavljajo: Uvodna beseda — pokojnega dr. Jožeta Potrca; O socialističnem in komunističnem gibanju v juljski krajini in Istri — Ivana Regenta; Progresivna preusmeritev ljudskega gibanja v Sloveniji med vojnama Ivana Krefte in šestdeset let sredi socialističnega gibanja — Vaneka Siftarja. Prav posebno vrednost daje tej knjigi Uvodna beseda, ki jo je kot zadnji s v o d n e k i j i g i — napisal pokojni umrl, saj je letos spomladi napolnil šele šestdeset let, nustršen borec za lepšo bodočnost delovnega človeka, velik komunist, dr. Jože Potrca (Umrli 4. 10. 1963).

Samo pet strani obsega »Uvodna beseda« dr. Jožeta Potrca, vendar pomeni mnogo več — prav zavoljo avtorjeve kritično čiste misli in vere v življenjske silnice... Življenje je (podčrtal dr. J. Potrca) je sililo naše delavsko gibanje k temu, da skuša razumeti vse nacionalne in socialne probleme in potrebe delovnega človeka, kakor nas tudi danes sili (podčrtal dr. Jože Potrca) življenje, da se skusamo znajti v zamotanem svetovnem dogajanju in na novih še nikdar dobljenih poteh odprave medznanega sistema, da storimo vse, kar je človeško mogoče, da napredujemo po težavnih poteh novih oblik socialističnih odnosov med ljudmi in narodi. Življenje je tudi potrdilo, da so imeli prav najodgovornejši voditelji delavsko-kmečkanskega gibanja — ki ga je vodila seveda naša partija — ko so za razliko od tolikih drugih revolucionarnih partij delali neposredno med delovnim ljudstvom in niso hoteli zaradi ilegalnosti pošiljati navodila za boj iz inozemstva... Ali kot zaključek »Uvodni besedi«: ...Samo z najsirovejšimi koncepti, zgrajenimi seve na najnaprednejši teoriji in na resnično socialistični morali globokega medsebojnega zaupanja, spoštovanja in visokega vrednotenja slehernega delovnega človeka, ne glede na razlike v svetovnem nazoru, bomo rešili človeštvo pred atomsko vojno in propastjo in napredovali v lepšo bodočnost. Uspeh je edino mogoče doseči s pravilno, ustvarjalno uporabo marksizma, to nam dokazuje tudi naša zgodovina.

Med toliko drugimi velikimi stvaritvami bo tudi ta »Uvodna beseda«, odraz živih vere in zaupanja v človeka, neizbrisen spomin na velikega revolucionarja, dr. Jožeta Potrca.

Glavno vsebino knjige sestavljajo spomini Ivana Regenta »O socialističnem in komunističnem gibanju v juljski krajini in Istri« (od 11—44 strani) ter Ivana Krefte »Progresivna preusmeritev ljudskega gi-

banja v Sloveniji med vojnami« (od 45—231 strani), medtem ko je zaključni prispevek Vaneka Siftarja, »Šestdeset let sredi socialističnega gibanja«, pravzaprav zgoščena biografija neutrudljivega »borec iz prvih vrst veličastnega socialističnega in komunističnega gibanja«, Ivana Regenta.

Avtor glavne razprave v knjigi, Progresivna preusmeritev ljudskega gibanja v Sloveniji med obema svetovnjima vojnami, Ivan KREFT, je bralcem »CELJSKEGA TEDNIKA« prav gotovo znan že po mnogih drugih svojih delih, ki obravnavajo našo zgodovino zadnjih treh, štirih desetletij, npr. »SPOMINI LJUDSKEGA AGITATORJA«, ki jih je izdal Založba »OBZORJA« v Mariboru 1954.

Ivana KREFTA se spominjajo še mnogi prebivalci celjske pokrajine, ki so bili, kakorkoli že, povezani z javnim udejstvom zadnje desetletje pred NOV, kajti odločna beseda, člana Partije, iz 1927, udeleženca borb proti Francu v Šp. ter še zlasti opominjalca na bližajočo se nevarnost nacističnega terorja, Ivana KREFTA, je odmevala med

drugim še zlasti v Savinjski dolini. Zakaj ta poudarek?

Ni prav nobenega dvoma, da pomeni I. Kreftova razprava v tej knjigi velik prispevek poučevanju zgodovine socialističnega gibanja pri Slovencih za označeno obdobje, oziroma da je to skrbno zbrano in z mnogimi novimi dokumenti opremljeno gradivo, ki je mimo vsega tega še dokaj obsežno, saj stooseminosemdeset strani pomeni že kar knjigo, vendar so — po našem mnenju — orisi nekaterih zgodovinskih dejstev še ostali le kot nekakšni okvirji, ki na glavno vsebino še čakajo.

Preozko odmerjen obseg temu zapisu ne dovoljuje več kot morda le te-le pripombe:

»ZVEZA KMEČKIH FANTOV IN DEKLET« ni le načelno soglašala s KPJ, da je potrebna skupna borba proti notranjemu in zunanjemu fašističnemu sovražniku jugoslovanskih narodov« (stran 174), ampak je prav npr. v Savinjski dolini, neposredno in posredno, mnogo mnogo prispevala progresivni preusmeritvi političnega gibanja v zadnjem

desetletju pred drugo svetovno vojno!

Prav zavoljo tega to iskreno opozorilo!

Sleherni še živenci progresivni javni delavec iz zadnjega obdobja pred NOV, z območja celjskega okraja, oziroma zlasti Savinjske doline, naj prouči I. Kreftovo razpravo in avtorju še pred morebitno drugo izdajo svetuje potrebno dopolnitev!

Avtor bo za sleherni opozorilo nedvomno zelo hvaležen, saj (na strani 48) sam: »...posebej poudarja, da ne daje dokončne ocene (podčrtal J. S.) o progresivnem ljudskem gibanju pod vodstvom Partije med dvema vojnami, temveč le osvetluje nekatere važnejše dogodke v tem obdobju z manj znanimi dokumenti in z osebnimi spomini (podčrtal J. S.)«.

Avtorjeve osebne spomine lahko — po našem globokem prepričanju — prav za območje celjskega okraja obogate prenekateri drugi osebni spomini, dokler je še čas, ki pa skorajda že dviguje kladivo, da odbije dvanajsto uro...

V nedeljo skupščina Okrajnega sveta svobod

Po zaključku rednih letnih konferenc občinskih Svetov Svobod in prosvetnih društev bo v nedeljo dopoldne v Narodnem domu skupščina okrajnega Sveta Svobod, na kateri bodo obravnavali delo društev v pretekli sezoni ter vsa tista vprašanja, ki so s tem delom v neposredni zvezi. V tem smislu bodo na dnevnem redu poročila svetov za vokalno in instrumentalno glasbo, sosveta za dramatiko, za lutkarsko dejavnost, knjižnice in klube itd. V skupščinskem gradivu, ki so ga delegati že prejeli, so tudi okvirni programi posameznih sekcij za prihodnje obdobje.

Spričo tako temeljitih priprav je pričakovati, da bo skupščina solidno uspela ter nakazala smeri novega dela, kakor tudi rešitev določenih problemov, ki spremljajo amatersko kulturno dejavnost.

V AMATERSKI KULTURI NIČ NOVEGA

Morda ne bo odveč ugotovitev, da je v zadnjih časih postala kultura predmet najširših razprav. V tem se namreč kaže določena družbena prizadelost, da bi tudi njeno duhovno nadstavo postavili na takšne temelje, na katerih bi trdno stala. Toda v splošnem je vendarle res, da vsa prizadevanja niso pokazala tudi nekaterih konkretnih ugodnih rezultatov. Kultura je še vnaprej pastorka, in ta oznaka velja prav gotovo v največji meri za amatersko kulturo. V tem tonu je izvenela tudi redna letna konferenca občinskega sveta Svobod in prosvetnih društev celjske občine, ki je bila v nedeljo.

Vtem ko se je uvodni referat predsednika sveta Vlada Krofliča nanašal na nekatera organizacijska vprašanja in na naloge kulturno prosvetnih društev pred kongresom Zveze Svobod, so poročila predsednikov sosvetov zajela delo sekcij v pretekli sezoni ter nakazala nekaj neresenih vprašanj, ki kot nekakšen prihodek spremljajo kulturno dejavnost že nekaj let.

Kakor je bilo poudarjeno v referatu, naj bi bila važna naloga društev zlasti v skrbni za kvaliteto prireditelj, ker je od nje v prvi vrsti odvisno zanimanje občinstva. Na sedanjih stopnjah razvoja je kvaliteta prireditelj še toliko važnejša, pri čemer vse večje zahtevnosti občinstva, ki ga ni mogoče zadovoljiti s povprečjem. V tem smislu bi morala društva odigrati večjo vlogo tudi v okviru gospodarskih organizacij pri reševanju delovnega človeka, kakor v krajevnih skupnostih; seveda v kolikor to dopušča materialne zmogljivosti. Nadalje bi bilo treba spremeniti kriterije razdeljevanja

sredstev (in v ta namen so na konferenci sprejeli pravilnik), ki naj bi jih društva prejela po stopnji dejavnosti, ne pa za tak ali drugačen nastop (za katerega se lahko pripravljajo tudi vse leto). Za uspešno delovanje nekaterih društev tudi ni izključno potrebno, da bi morali sleherni delo plačevati, kajti takšen sistem nujno vodi v deformacijo amaterizma; predvsem je za takšno delovanje potrebno, da društva največje najtesnejše stike z vsemi organizacijami na terenu, kjer delujejo. V tem pogledu pa je bilo doslej narejeno še vse premalo.

NAJBOLJ USPEŠNA ŽELEZNIČARSKA GODBA »FRANCE PREŠEREN«

Iz poročil o delu posameznih sekcij je bilo razvidno, da je bilo leto v pretekli sezoni dokaj plodno. Tako so v okviru instrumentalnega sosveta delovali 3 godbe na pihala z 90 člani, trije tamburaški zbori s prav tako 90 člani, harmonikaši ter zabavni ansambli. Razen tamburašev, ki so v najugodnejšem položaju zaradi stalnega dotoka novih članov in ki se bodo že tretjič udeležili zveznega festivala v Osijeku, je največje uspehe dosegla železničarska godba »France Prešeren«, tako po številu nastopov, ki jih je bilo kar 43, kakor po kvaliteti. Godba je namreč na republiškem festivalu v Ljubljani prejela za svoje izvajanje v 1. težavnostni stopnji prvo nagrado!

Med izredno delavnimi je bila tudi godba na pihala Tovarne emajlirane posode.

Harmonikarski zbori so delali v okviru glasbenih šol. Kot samostojna sekcija izven glasbene šole so delali harmonikaši celjske Svobode, ki so v pretekli sezoni priredili 24 nastopov. Sodelovali so tudi na festivalnem tekmovanju v Celju.

Poleg teh sekcij velja omeniti še zabavne ansamble, ki jih je na celjskem področju precej, ki pa delujejo povečini samostojno.

Sosvet za instrumentalno glasbo, ki je vodil sekcije, je imel pri svojem delu določene težave; zaradi česar bi moralj v bodoče posvetiti več skrbi notranji povezavi z društvi, posredovati strokovno inštruktažo, prirediti občasne revije za vse sekcije, pospeševati meddruštvena tekmovanja, skrbeti za glasbeno vzgojo kadra in tako dalje.

ELITNI PEVSKI ZBOR V CELJU

Medtem ko v celjski občini ni problemov, kar zadeva mladinsko zborovsko petje, saj poje v teh zborih vsako leto 1.500 pevcev, so velike težave z odraslimi zbori. Mladina, ki po končanem šolanju zbere zapusti, se pozneje v odrasle zbere ne vključuje. Tako je zaradi pomanjkanja pevcev prenehalo delovati več zborov ali pa je njihova kvaliteta padla. Poseben problem, s katerim se je ukvarjal sosvet za vokalno glasbo, je pomanjkanje pevovodij. Da bi ga rešil, je priredil več seminarjev in tečajev za pevovodje, vendar se ti kasneje niso oprijeli društvenih zborov. Pri vseh pevskih zborih se pojavlja tudi problem notnega materiala, ki ga sicer ne primanjkuje, vendar ga dostikrat ni mogoče nabaviti tudi zaradi pomanjkanja denarja.

Med najbolj aktivnimi zbori v pretekli sezoni so bili moški komorni zbor, mešani zbor »France Prešeren« in moški zbor »Ivan Cankar«, ki so imeli tudi celovečerne koncerte v Celju, izven okraja in republike.

Spričo tega, da bo prihodnje leto velika republiška in zvezna revija odraslih zborov, so pred svetom za vokalno glasbo velike naloge.

Kar zadeva celjski mladinski pevski festival, si je ta ustvaril veliki ugled, vendar ne bi kazalo ostati samo pri tem. V Celju bi lahko namreč ustanovili elitni mladinski pevski zbor, ki bi ga sestavljali najboljši pevci celjskih šol. Tak zbor bi lahko najuspešneje zastopal Celje na vrhunskih pevskih prireditvah.

NAJBOLJŠA KLUBA V STORAH IN TRNOVLJAH

V zadnji sezoni se je močno razmahnilo tudi klubsko življenje. Komisija za klubsko dejavnost pri občinskem svetu Svobod je v svoji analizi ugotovila, da so klubi najustreznejša oblika kulturno prosvetnega dela, v kateri lahko človek dnevno najde dovolj zabave in razvedrila, vse tisto, ob čemer se lahko estetsko in humanistično vzgaja. Seveda pa mora biti delo programirano, vsebinsko polno in v idejno umetniškem pogledu jasno. Za tak-

šno delo pa marsikje ni materialnih pogojev.

Med najbolj urejene klube sodita klub štorske Svobode in klub prosvetnega društva v Trnovljah. Vtem ko je do prvega v največji meri pripomogla železarna, je drugi rezultat zgledega sodelovanja vseh družbenih organizacij tega terena. Nasprotno je zelo veliko obetal klub celjske Svobode v Gaberju, vendar je kljub pogojem, ki jih je imel, zadržan. V splošnem je res, da klubskega življenja ne bo mogoče ustvariti brez materialne osnove.

V izredno živahni in konstruktivni razpravi, v kateri je sodeloval tudi zastopnik okrajnega odbora SZDL Ivan Seničar, so seveda znova pršla v ospredje zlasti materialna vprašanja. Ugotovili so, da je delež posameznih občin pri financiranju amaterske kulturne dejavnosti preskromen. Tako je najnižji delež 30 tisoč dinarjev ali 0,019 odstotkov od ustvarjenega narodnega dohodka prispevala, na primer v zadnji sezoni šentjurska občina, sicer pa prispevki v nobeni občini ne dosežejo enega odstotka narodnega dohodka. Zlasti zanimiva pa je bila ugotovitev, da dejanski splošni ni mogoče ugotoviti, koliko sredstev dobijo posamezna društva še po drugi poti (od delovnih organizacij idr.). Razen tega bi bilo treba s tem v zvezi rešiti vprašanje programiranja kulturne politike, pri čemer bi morala biti kulturna dejavnost stalna in ne samo občasna. V zvezi s financiranjem tudi ni nujno vedno čakati le na sredstva, marveč je treba v prvi vrsti ljudi za delo zainteresirati. Občinske skupščine naj bi v večji meri kot doslej obravnavale tudi vprašanja amaterske kulture ter v svojih proračunih oziroma skladih določili vsaj minimalna potrebna sredstva.

Potrebovali bi prostore

V Smarju pri Jelšah so imeli občinsko konferenco zveze Svobod in prosvetnih društev, na kateri je njen predsednik Marjan UNGAR v obširnem poročilu analizal delo, ne uspehe in problematiko prosvetnih društev v občini. Podčrtal je zlasti to, da niti večji kraji v občini, kot so Smarje, Rogaska Slatina, Podčetrtek in drugi, nimajo ustreznih prostorov za razvijanje kulturnega delovanja. To je posebej pereče še v Smarju pri Jelšah, kjer bi morali misliti na nekak družbeni center za kulturno-prosvetno delovanje. To je občinsko središče, ki naj bi bilo pogostje prizorišče podobnih revij, kot je bila spomladanska dramska revija, pa nimajo zdaj prav nobene dvorane več. Morda bi se dalo nekaj ukreniti s prostori, ki jih je izobrazil zdravstveni dom, ko se je preselil v sodobni Zdravstveni dom.

V zvezi s tem vprašanjem je predsednik Ungar opozoril posebej še na sedemletni razvojni načrt. Tu bo potrebno smotrno, stvarno in trezno predvideti tudi razvoj kulturne dejavnosti in vzporedno z gospodarskim razvojem predvideti ustrezno naganjanje za prosvetno-kulturne zgradbe in sredstva. Osvrnil je tudi nerazumljivo računsko politiko, kjer je vztrajno izvajajo gledališča, da imajo vselej le prednost tiste dotirane organizacije in ustanove, ki imajo osebne izdatke. Toda prav ta, kjer delajo ljudje zastoj, z nekakšno ideološko, bi morali vendar zagotoviti redno najnujnejša sredstva, ki so predvidena. Kako naj sicer organizirajo revije, pospešujejo kulturno dejavnost, ki tudi ne more živeti samo od lepih besed.

Ob zaključku je podčrtal še velike naloge, ki so danes pred prosvetnimi organizacijami vsake vrste. Te bodo lahko reševali samo s sistematičnim delom, načrtom in daljnosežnim. Nazadnje se je zahvalil vsem sodelavcem in poudaril, da je zavest, da opravljajo zelo potrebno družbeno delo, najlepša nagrada.

Podrobnije so govorili o delu občinske knjižnice in o razvoju klubskega življenja, v katerega nameravajo zlasti v naslednjem delovnem letu krepko zaorati. Izvolili so nov občinski svet, ki pa se še ni notranje izoblikoval.

Rifnik v preteklosti!

Zgodovina Rifnika sega 4000 let nazaj. Ze takrat je ljudstvo, ki je živeo tu, spoznal vse prednosti, ki jih lahko nudijo tak teren. Z vrha 570 metrov visokega hriba, ki je na severno stran izredno strm in nezavzet, so domačini imeli lep razgled po dolini. Na zapadu seže oko do Celja in do Vojnika na severozapadu, na jugu do podnožja Konjiške gore in na vzhodu do Smarja. Na južno stran se vidita dolini, ki peljeta proti Planini in Laškem.

Na tem hribu, ki ne pozna neprijetne jesenske megle, je prvo žitno klasje zorelo že v neolitu. Iz tega časa se je ohranilo na naši naselbini več razbitih kosov posod in glinastih zajemalk. Tudi kamenite sekire, ki so bile v tem času edino orodje in orožje so v lepem številu zastopane. Našli smo tudi ostanke lesenega stebra hiše. Te so bile povečini dvokapne in krite s slamo.

Kako dolgo in v kakem obsegu se je v tem času življenje odvijalo? Tega žal ne bi mogli reči z gotovostjo. Za konkretnije zaključke nimamo žal prepomanjkljive podatke.

Tudi neolitskega grobišča dosedaj še ne poznamo.

Vemo pa, da je Rifnik ponovno oživel pred 2500 leti. Takrat, ko se naseljujejo po Sloveniji Iliri, je poleg Vač, Brinjeve gore in še številnih drugih krajev tudi Rifnik dobil nove prebivalce. O teh pa vemo že številne podrobnosti. Na podlagi dolgoletnih izkopavanj, ki smo jih letos zaključili, lahko sklepamo, kako so živeli, s čim so se preživljali, pa tudi način pokopavanja Ilirov poznamo. Svoje hiše so si postavili tudi prav na vrhu hriba. Temelji hiš so bili iz kamna, ki ga je bilo v okolici dovolj. Zgornji deli stavb so pa bili leseni in opetani z glino. Do danes so se ohranili ostanki tega ometa, na katerem so še dobro vidni ostanki bele barve, s katero so bile stene v notranjosti pobarvane.

Glavna hrana je bila meso in »kruha«. To dokazujejo številni ostanki kosti in drobci zoglenelega žita. Tudi ostanki kamnitih krogel, s katerimi so trli žito, so se našli. Ne smemo pozabiti, da so bile živali, kot so govedo, morda tudi konj in ovca

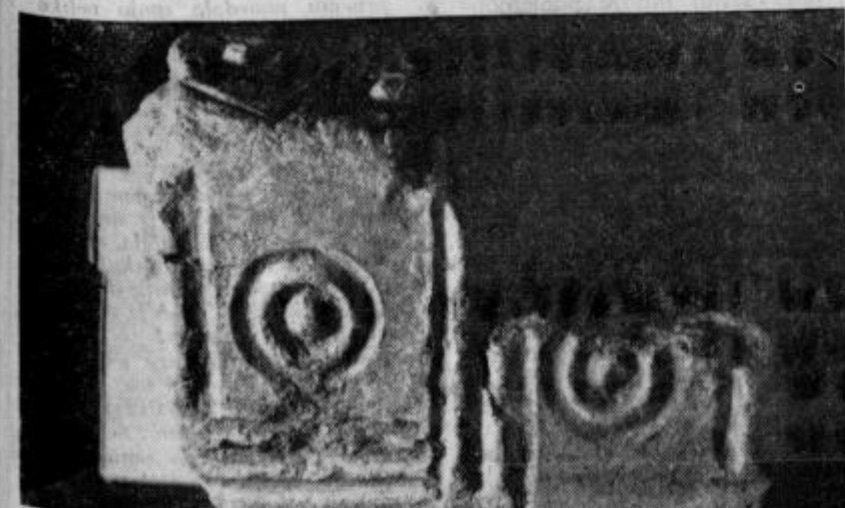
in seveda tudi pes že povsem udomačene. Poleg tega je bil pa vsakakor upoštevanja vreden tudi lov in ribolov. Za to dejavnost so bili dani zelo dobri pogoji. Gozdov je v okolici še danes dovolj. Tudi Vogljana je verjetno včasih imela več rib kot jih ima danes.

Težje je s poljedelstvom. Tu je človekovo delo in trud močno odvisen od narave. To se opaža tudi v mišljenju teh ljudi. Svojo odvisnost od sonca, vira življenja, saj brez nje ga ni moglo ničesar dozoreti, kažejo na več načinov. Upodabljajo ga na raznih glinastih predmetih, ki so jim služili v kulturne namene. Razen s poljedelstvom in živinorejo, so se bavili tudi z lončarstvom, tkalstvom in topljenjem železa. Na naselbini so raztresene velike količine železne žindre. To delo je bilo za tedanje razmere izredno težko, ker so železo topili v majhnih jamah na odprtem ognju, podobno kot Grki v Homerjevem času. Pri takem načinu dela so seveda velike količine surove železne rude ostale neizkoriščene.

Zadnji počitek so Iliri nudili svojim pokojnikom izven naselbine na majhnih ravnicah na jugozahodni strani hriba, kakih 100 m pod vrhom. Odprto ostane vprašanje ali so pokojnika sežgali že na naselbini in ga potem v sprevedu odnesli k pokopu, ali so to napravili na samem grobišču. V grobu najdemo poleg velike žare, v kateri je bil pepel pokojnika, tudi manjši lonec in skodelo. Tu je bila hrana za pokojnika. Tudi ostale predmete, ki jih je pokojnik nosil v življenju, nakit in orožje, so polagali v grob. Kaj so si pri tem predstavljali, je težko reči: da bo pokojnik to še rabil ali samo zato, da teh predmetov ne bi še kdo drug uporabljal.

Posamezni latenski elementi kažejo na to, da je naselbina živeła še naprej neprekinjeno. Staro prebivalstvo je sprejelo nove običaje.

L. Bolta

Posamezni ilirski predmeti so lepo okrašeni

MESEC BOJA PROTI ALKOHOLIZMU

ZA TRAJNO AKCIJO

Tudi letošnji november je posvečen boju proti alkoholizmu. S tem pa ne gre za akcijo, ki bi imela samo propagandni in kampanjski značaj, marveč za stalno in vztrajno pobudo, za nenehno dejavnost, ki naj služi in koristi našim delovnim ljudem, naši družbi.

To je tudi akcija, ki je ni moči prepuščati samo eni organizaciji, recimo Rdečemu križu, marveč akcija, okoli katere se morajo združiti vse družbene organizacije, ne glede na delovna področja itd.

O tej akciji, zlasti pa o njeni organiziranosti, enotnosti in trajnosti je bilo v torko govora tudi pri okrajnem odboru SZDL. Tega posveta so se udeležili še predstavniki drugih družbeno političnih organizacij ter upravnih služb, ki so kakor koli navezani

na problematiko, ki jo prinaša alkoholizem. Na seji so imenovali okrajni koordinacijski odbor pod vodstvom predsednika okrožnega sodišča, Draga Makaroviča, ki se bo zavzel ne samo za delovni program, marveč tudi za ustanovitev ustreznih teles v občinah. Ko so govorili o nekaterih nalogah, so poudarili, da je treba akcijo zasnovati v večji skrb za mladino in za delovne ljudi na delovnih mestih v okolju, v katerem živijo. Prav zaradi tega so priporočili, naj bi v tej akciji še posebno aktivno sodelovale mladinske in sindikalne organizacije.

Celotna akcija ni zamišljena tako, da bi zdaj propagirali najstrožjo vzdržnost, abstinenco pri uživanju alkoholnih pijač in morda celo takšne ljudi povezovali v neko treznostno ligo itd., marveč predvsem v opozorilo na tako važen zdravstveno socialni problem, kot je alkoholizem. Ne gre zdaj samo za to, da bi ljudje razumeli, kakšne posledice prinaša v družine in družbo alkoholizem, marveč tudi za to, da bi se vsi naši ljudje borili za zdrav način življenja, za zdravo prehrano in za kulturno uživanje vsega, za akcijo, ki ima družbeni značaj, kot vsi ostali socialno zdravstveni problemi. Z razliko od predvojnih let sodeluje pri obravnavanju in reševanju teh problemov celotna družba, ne pa samo ena organizacija.

TUDI NA ŠOLAH HITE S STATUTI

Pred dnevi je odbor sindikatov družbenih služb pri občinskem sindikalnem svetu v Velenju organiziral razgovor vseh ravnateljev osnovnih in drugih šol v občini skupaj s predsedniki sindikalnih organizacij in celotne komisije za izdelavo statuta. V razpravi o teh statutih šol so nakazali vrsto stvari, ki naj jih vsebujejo statuti. Obenem pa so se dogovorili, da bodo na šolah pripravili predosnutke statuta do 20. januarja, tako da bodo šolski odbori lahko čimprej sprejeli statute.

za mlade bralce

Kakšno je Celje iz zraka

Kadar sem v zraku zaslišala brnenje letala, sem vedno stekla k oknu in ga opazovala, dokler ni izginilo za hišami. Vedno sem želela poleteti v višino. Ta želja se mi je izpolnila letos, ko sem bila nagrajena za spis o astronautiki. Nagrada je bila — polet z letalom Aero kluba Celje.

Na celjskem letališču smo si najprej ogledali letala in se seznanili z njihovo notranjo zgradbo. Potem pa smo poleteli nad Celjem. Pogled je bil čudovit! Mnogo majhnih hiš smo videli in kot svetel trak se je med njimi vila Mariborska cesta. Nisem se je še nagledala, ko smo bili nad Cinkarno. Nikoli si nisem predstavljala, da zavzema Cinkarna tako velik prostor. Dimniki pa, ki so se mi vedno zdeli tako zelo visoki, so bili iz zraka kot da so komaj nekaj višji kot dober decimeter. Kmalu nato sem opazila tudi Voglajno, ki bi jo lahko primerjala s črno kačo. Opazovali smo hiše, vrtove, njive in gozdove. Potem smo se začeli dvigati, kajti sklenili smo, da si ogledamo še Svetino in Celjsko kočo. Gozdovi, preko katerih smo leteli, so se že jesensko obarvali in zdeli so se mi kot žametne preproge čudovitih barv. Pogled na obe kočii, ki se dvigata iz gozdov, je bil čudovit. Kar prehitro smo spet zagledali Stari grad in mesto s svetlo, živahno Savinjo. Sami beli bloki in stolpnice, med njimi pa tudi zelene preproge, travniki z belimi stezicami!

Kar naenkrat smo bili spet na trdnih tleh.

Nikoli ne bom pozabila prvega poleta. Seleta mi je namreč omogočil, da sem spoznala, kako lepo je pravzaprav moje rodno mesto — Celje. Zato bi se tudi želela zahvaliti tovarišema Jermanu in Muleju, ki sta pripomogla k temu mojemu prvemu poletu.

Stefka Petelinšek,
Gimnazija, Celje

ZNANE STAVBE V CELJU: 1. OBČINA 2. HOTEL CELEA 3. BOLNICA

Mladi taborniki

Eno preteklih tednej so se zgodaj zjutraj zbrali v prostorih četrtne osnovne šole v Celju na četrtm občnem zboru taborniki čete Zelena polje.

Starešina, tovariš Mihelak, je najprej povedal nekaj uvodnih besed, potem pa so pregledali program dela za prihodnje leto. Nekaj točk iz programa udeležili se bodo zveznega orientacijskega tekmovanja v letu 1964 v Črni gori, pripravili bodo akcije za pomoč porušeni mestni ob Vardarju, udeležili se bodo pohoda ob žici okupirane Ljubljane, mlajši taborniki — čebelice in medvedki pa bodo teknovali na jugoslovanskih pionirskih igrah.

Po programu dela so se najprej zvrstila poročila vodov.

Najprej Topoli. Ta vod je aktivno delal in je bil že na enajstih samostojnih izletih v bližnji okolici Celja.

Poročilo je podala tudi vodnica Orhideje. Tabornice iz tega novo ustanovljenega vo-

da so napravile do zdaj samo en izlet, obljubile pa so, da jih bodo pripravile še več, kajti vedo, da se na teh izletih mnogo naučijo.

Taborniki vada Gamsov so povedali, da so na tekmovanju na Bledu dosegli peto mesto, potrčili pa se bodo, da bodo drugič boljše izlete.

Vod čebelice in medvedkov se pridno učijo taborniške veščine, pripravljajo pa tudi krajše izlete.

Kulturni referent Peter je med drugim dejal, naj bi taborniki ustanovili svoj časopis in je že takoj vzpodbudil člane k pisanju. V listu bodo tudi naslovi tabornikov iz drugih krajev, tako da si bodo lahko dopisovali.

Ob koncu je tovariš starešina podelil še priznanja najzaslužnejšim in najpriaznevnejšim tabornikom. Bil je lep in ploden občni zbor.

Tatjana Kompan,
ulica 29. novembra 29,
Celje

Občanom ne bo vseeno

Pred kratkim je bila v Celju seja občinske skupščine, ki je razpravljala o izredno važnih problemih. Predvsem važna je bila razprava in odločanje o problemu črnih gradenj v občini, o čemer poročamo na tretji strani.

Tu pa bi se morali lotiti pojava, ki je bil značilen za prejšnji občinski ljudski odbor proti koncu po-

daljšane mandatne dobe, to je, izostajanje odbornikov od sej.

Na omenjeni peti seji občinske skupščine je bilo prisotnih 56 odbornikov, komaj nekaj več, kot jih je za sklepčnost seje mora biti. Sedem odbornikov se je opravičilo, 17 pa jih brez vsake obrazložitve enostavno ni bilo.

V kratkem bodo zbori občanov. Treba bo marsikaj pojasniti na teh zborih, in razpravljati. Kako bodo to dolžnost opravili odborniki, ki ne živijo s problemi komune in v delu skupščine niti s svojo fizično prisotnostjo?

Zapomnimo si, da so občani zelo dobro seznanjeni z načeli nove ustave in z dolžnostmi izvoljenih. Ne bo jim vseeno!

Proslave ob 20. obletnici AVNOJ

V celjski občini bodo letošnje proslave v počastitev 29. novembra — Dneva republike združili s praznovanjem ob 20. obletnici AVNOJ. Občinski odbor Socialistične zveze delovnega ljudstva celjske občine je v ta namen imenoval posebno komisijo, ki bo vodila in pripravljala te proslave. Tako je datum osrednje prireditve že določen: 27. novembra ob osmih zvečer v Narodnem domu. Srednješolci bodo pripravili še posebno proslavo, ki bo prav tako v Narodnem domu, toda dan kasneje.

Proslave v počastitev obeh praznikov bodo tudi v vseh večjih okoliških središčih. Tako pripravljajo pester proslave v Dobrni, Vojniku, Storah in drugod, slovensko ljudsko gledališče iz Celja pa bo v tistih dneh še nekajkrat ponovilo Borovo igro »Raztrganci«, ki se bo prav gotovo lepo vključila v okvir vseh svečanih prireditev.

USTANOVITEV DVEH ZAVODOV na zadnji seji celjske občinske skupščine

Občinska skupščina je na zadnji seji nastopila kot ustanovitelj medobčinskega zavoda za kontrolo cen. Ta zavod bo, sodeč po številnih ne ljubih izkušnjah potrošnikov, imel dovolj dela in bo zlahka opravičil svoj obstoj.

Drugi zavod, ki je bil na tej seji ustanovljen, je Muzej narodno osvobodilne vojne za celjski bazen. Le-ta bo imel svoje prostore v zgradbi bivšega magistrata v Celju, ki je te dni v zaključni fazi preureditve v enega najlepših in funkcionalno urejenih muzejskih objektov v republiki.

KOMORNI ZBOR V ŽALCU

V soboto so imeli gostinski delavci žalske občine svoj »dan gostincev«. Z njim so zvečer v Hmeljarskem domu vsečano zaključili vrsto tekmovanj v gostinskih storitvah ter v športnih igrah. Nagrade in priznanja med prvoplasirane kolektive in posameznike je podelil predsednik žalske občinske skupščine Tone Delak. Pisani zabavni spored pa je med drugim izpopolnil tudi celjski komorni moški zbor.

Kaj bo jutri?

Narava je polna čudovitih stvaritev. Nekatere med njimi se nam včasih zde navadne — preproste, in sicer za to, ker se z njimi tolikokrat srečujemo. Tako je tudi s tem malim zajčkom. Toda v takih primerih je najbolje, če zaupamo sodbi otrok. Zanje je lepo, prikupno le tisto, kar tudi je — brez posebnih pomislov.

SPOMIN NA JUNAKE

Za nas so dali življenja, za nas so prelili kri, zato so vredni, da se jih vse dni spominjamo. Tako tudi je: ob dnevu mrtvih pa, ko spomin nanje še posebej močno zaživi, jih običemo na njihovih zadnjih domovih.

Preteklo je osemnajst let, odkar je po grapah in gozdovih — po slovenskih tleh nehala teči kri partizan in partizanov. Osemnajst let je od tega, kar je sonce zasijalo topleje in je ljudstvo sproščeno zadihalo v svobodno pomlad.

Zavoljo vsega tega, smo dolžni, da krasimo vse grobove padlih borcev in talcev, vse partizanske gomile v gorah, kjer jim žalostno pesem

Pomlad med pionirji Ljubnega

Lepa je pomlad, polna zelenja in sonca. Včasih pa je pomlad tudi v ljudeh in takrat ni važno, če je zunaj jesen ali zima.

Taka pomlad je to jesen tudi med pionirji Ljubnega. Čeprav je že hladno, so pionirji veseli, srečni in polni pomladnega duha. Učenje, so postavili na prvo mesto; ustanovili pa so tudi šol športno društvo, vključili so se v društvo planincev, poleg tega pa so uvedli še nekaj novega: svoj literarni časopis »Brstiči«. Urednica tega časopisa je mladinka Francka Juvan. Pionirji bodo v časopisu objavljali spise o svojem delu doma in v šoli, pa tudi svoje prve pesmice. Ker bodo v časopisu pisali začetniki, ki imajo veselje do literarnih stvaritev, mislimo, da je ime »Brstiči« za list kot nalašč. Upamo, da se bo iz teh »brstičev« rodilo vsaj nekaj cvetov in da bo vsaj nekaj pionirjev, ki bodo pisali v domači list, tudi čez leta ostalo zvesto pisanju in literarnemu ustvarjanju.

Vidite, zato so pionirji iz Ljubnega, čeprav je jesen, pomladansko navdušeni. Delo je pognalo brstje in prineslo pomlad v njihova mlada srca.

Vera Krajnc,
Okonina

pojeta le veter in gozd. Ponesli smo jim zadnje jesensko cvetje. Plamenčki svečk so še dolgo v noč spominjali na vse tiste, ki jih ni več, na vse, ki smo jih ljubili.

Za velik dar, ki so nam ga darovali — za svobodo — pa se jim ne moremo zahvaliti samo s cvetjem in svečkami. Morali se bomo potruditi, da bomo obvarovali ta dar — in to bo verjetno edino pravila zahvala.

Ivanka Deželak,
Planina 5

Pred praznikom

Bilo je 29. novembra 1943. leta v Jajcu. Mnogo odposlancev se je tedaj zbralo v tem čudovitem mestecu, ki ga božajo nežni slapovi Plive. Prišli so od vsepovsod, od daleč in blizu. To je bilo zgodovinsko važno zasedanje, saj so bili tedaj postavljeni temelji naše nove, lepše domovine.

Govoril je tudi naš tovariš Tito. Vsi so ga poslušali tako vneto, da ni nikomur ušla niti ena njegova beseda, saj je govoril tako prisrčno, slovesno in svobodno, da se je v vsakem srcu vzbudila samozavest in utrdila obljuba, da se bodo še srečneje borili za osvoboditev. Ta obljuba je postala tudi sklep.

V Jajcu pa so bili tiste dneve tudi drugi sestanki in seje, na katerih so obravnavali mnoge pomembne zadeve.

Od leta 1943 dalje vsako leto praznujemo ta veliki praznik. Po pravici ga imenujemo tudi rojstvo naše socialistične domovine. Vsako leto nam prinese novih uspehov, vsako leto se ob 29. nov. spominimo tudi velikega razvoja Jugoslavije v zadnjih letih. Mislim, da bo letos ta praznik še posebej slovesen, kajti v preteklem letu se je pripetilo več izredno pomembnih dogodkov. Najpomembnejši pa je nedvomno pot prijateljstva, ki jo je tovariš Tito potoval med svojim obiskom po državah Latinske Amerike. Tudi tokrat se je namreč tovariš Tito boril za mir in mirno sožitje med narodi.

Ivica Ostruh,
Maistrova 8.

PRVA OSMICA

»dan.« se je oglasil za mano droben, nežen glasek.

»Dobro dan,« sem odornila in se ozrla. Opazila sem majhno deklico z veliko šolsko torbo v majhnih ročicah in velike modre očke, ki so se zoedavo zagledale name.

»Kaj pa je, deklič?« sem začudeno povprašala.

Kot da bi zažuborel potoček, se je vsulo iz njenih ust:

»Oh, veste, tetka, danes smo imeli v šoli štiri ure. Zdalej grem pa domov!«

Se vedno nisem vedela, kaj praznoprav punčka želi od te velike stetke.

»V katero šolo pa hodiš?«

»V prvi, d' tistele tam,« je odgovorila in pokazala na tretjo osnovno šolo. In potem je le prišla z besedo na dan:

»Veste,« je skoraj zavriskala, »danes smo se naučili pisati številko osem! Tako veliko smo se že naučili in tudi jaz bom znala pisati! V šoli je tako lepo...«

O, ti mali ljubi deklič! Kako lep se mi je nenadoma zazdel tisti dan! Kako lepo, da sem bila raono jaz tisti, ki si mu prvemu povedala svojo veliko novico! — »Številko osem znam napisati!«

»Kako pa ti je ime,« sem jo smeje povprašala.

»Vladimira sem!«

»Kako lepo ime imaš! Pa te vedno tako kličejo?«

»Vedno! Vladimira sem,« je še dodala in prestopila z noge na nogo. Se me je pogledala, mi pomahala v slovo in odskakljala: verjetno proti domu, da bo tudi tam povedala, da se je naučila pisati številko osem!

Ej, mala Vladimira — kako srčno ti želim, da bi vse, kar te bodo v šoli še naučili, sprejela s prav tako velikim veseljem kot si to, svojo prvo osmico!

-ij

BESEDA OBČANOV

To je pa prehudo!

Neverjetno, kakšne paglavosti se lotevajo nekateri ljudje, če jim niso ustregli. Zadnjič so pripovedovali v Polju ob Sotli, da sta nastala med njimi dva tabora zaradi tretje faze, ki bi jo naj napeljali še dlje mimo šole in Dobravca. Niso se mogli zediniti, zato zdaj pristaši tretje faze nagajajo pristašem dvofazne napeljave. Verjetno so to le posamezniki, ki so nalašč čez žice metali kovino in prizadejali skoraj neprenehoma prekinitve toka. Podobno pa se je zdaj zgodilo še v Podčetrtku. Upravnik kina se že dve soboti jezi, ko zmanjka toka v tretji fazi prav takrat, ko bi morala biti predstava. Nekje proti Olimju je električar Humski, kot je povedal upravnik kina, našel smrekov kol z žico in komadom verige čez napeljavo, kar je povzročilo stik v transformatorju. To pa je res prehudo! Takšna paglavost! Prav gotovo bo potrebno lahko miselnim izsiljevalcem pošteno stopiti na prste! Pa še nekaj: prepričati je potrebno nesrečo, to je smrtnonevarna igra.

Niso samo govorili

Zadnja konferenca aktivna ZMS v Loki pri Zidanem mostu si je zadala gotovo važne sklepe, ki jih je mladina začela že uresničevati. Tako so okolico Prospektne doma očistili in uredili, da ima lepši videz. Na prvi seji so ustanovili poseben odbor za proslavo 20. obletnice AVNOJ. Na drugi seji so se tudi pogovorili, kakšen naj bo program proslave. Domenili so se za kulturni program, a na predvečer dneva republike bodo prizgali kres na sejmišču pod Loko, okoli katerega bodo prepevali narodne in partizanske pesmi. Posebnost bo tudi šahovski brzoturnir in strelsko tekmovanje. Določili so tudi, kdo bo odgovoren za posamezne točke programa.

Za Teden mladinskega tiska so tudi določili mladina, ki bo zbiral naročila za nakup knjig po znižanih cenah.

Se letos imajo v načrtu dve mladinski prostovoljni akciji. Tako bodo sodelovali pri urejanju loškega trga, kjer bodo posipali vse okvare, ki jih je voda povzročila ob nalivih. Pomagali bodo tudi v naselju Radež s prostovoljnim delom pri kopanju jarkov za gradnjo vodovoda.

Razveselljivo je tedaj dejstvo, da je novi odbor ZMS v Loki prešel že takoj od besed k dejanjem.

S. S.

Merx nas je prijetno presenetil

Trgovsko podjetje Merx iz Celja, ki ima več poslovalnic, ima dve tudi v Smartnem ob Paki. Smartnčani, ki smo že dalj časa z zavidenjem gledali njihove poslovalnice v Celju in drugod, kako so okusno in sodobno opremljene, smo bili prijetno presenečeni. Poslovalnico »Grudo« so temeljito preuredili, tako da ima sedaj videz sodobne prodajalne. Tudi prodajo so sortirali. V »Grudi« dobiš prehranske artikle, medtem ko ti v »Oljki« prostrežejo z ostalim. Blago v novi prodajalni je tako vabljivo razstavljeno, da kupec hoče nočes seže na polico ali v okusno košaro in si dopolni zalogo v svoji shrambi. Izpolnila se nam je tudi večletna želja, izbira delikatnih izdelkov je sedaj zelo pestra. Prijazna poslovalnica Olga Slatinšek nam je zagotovila, da se bo kar najbolj potrudila, da bo vedno dovolj kvalitetnega in svežega blaga na zalogi.

Zelimo, da bi imelo Trgovsko podjetje Merx še nadalje tak čut do potrošnikov kot do sedaj in še naprej tako upoštevalo želje in predloge potrošnikov.

L. P.

Kaj je z našo avtobusno postajo?

Dandanes se že pretežni del Zalčanov in prebivalcev iz okolice Zalca vozi v Celje in drugam z avtobusom. Potovanje z avtobusom je prijetnejše, razen tega pa imamo iz Zalca v vse smeri boljše zveze kot z vlakom, avtobusi vozijo bolj pogosto, do cilja pa tudi pridemo prej, saj se večina avtobusov ne ustavlja na vsakem postajališču.

Spriču razmer, ker je pač Zalec razrezan z glavno cesto, imamo dve avtobusni postajališči — za avtobuse proti Celju in one, ki vozijo v nasprotno smer. Obe imata enako veljavo, saj v obe smeri vozi enako število avtobusov, v obe smeri pa je tudi približno enaka frekvenca potnikov. Zaradi tega še bolj čudi neenakomerna oprema v čakalnicah. Medtem ko so na postajališču za avtobuse v smer proti Celju

nameščene klopi, jih na nasprotni strani ceste ni več. Razumljivo je, da to predvsem starejšim ljudem in invalidom ni vseeno, kajti v slabem vremenu, ko dežuje ali sneži morajo stati. V lepem vremenu si ljudje pač pomagajo tako, da čakajo na zelenici.

Vredno je tudi omeniti, da je snaga v tem prostoru vse prej kot vzorna.

Morda ne bi bilo napak, če bi se zanj malo pobrigala tudi sanitarna inspekcija. Čeravno bi bilo prav, da bi tudi kršilci bili kaznovani, tega ne kaže potencirati. Za nas potnike je predvsem pomembno, da bo čakalnica urejena in da bo lahko služila svojemu namenu.

Redni avtobusni potnik

ZANIMA NAS...

Zima se hitro bliža, z njo tudi zimski popoldnevi in večeri, dolgačas — kratka obdobja, ko človek ne ve preprosto izbrati način, kako bi kar najprijetneje prebil čas. Razumljivo je, da je v tem času tudi obisk v kinematografih precej višji.

Govorimo pač o sezonskem obdobju, ki privabi v kino in tudi druge dvorane vse več obiskovalcev, poveča poslovni uspeh podjetij, ki filme prikazujejo, a hkrati postavlja pred kinematografska podjetja zahtevo po še bolj kvalitetni izbiri filmov in tudi posebno pozornost glede podnaslavljanja filmov, kar je bila doslej ena izmed velikih napak.

Zaradi tega se mi zdi prav, da kinoobiskovalcem, ki so se zadnje čase lahko upravičeno hudovali nad zgrešenimi prevodi naslovov, javno odgovori, kdo je za te napake kriv.

Spomnimo se samo nesmisla pri prevodu »Zemljaci« (rojaki) v »Kmetje«. Toda to žal ni edini primer. Tako je pred kratkim bil na sporedu »Baje« film »Ponočna revija«. Žal ta naslov ni ustrezal, nekdo ga je namreč »prosto« prevedel iz srbohrvaščine, kjer so imeli »Ponočno revijo«, kar pomeni »Revija ob polnoči« ali v originalu »Revie um Mitternacht«. Podobno se je pripetilo s »stopnicami«. Srbohrvaški naslov je glasil »49 stepenica«, pri nas pa smo gledali »49. stopnico«, kar pa ni prav, kajti pravi prevod bi moral biti »ustrezen originalu in srbohrvaškemu prevodu »49 stopnic«! Morda se zde te pomanjkljivosti malenkostne, da bi o njih veliko razpravljali, vendar je že čas, da jih odpravimo. To pa bomo najlažje storili, če bo javnost vedela, kdo je kriv za napake prevode in če ne bo pavšalne graje kinematografskega podjetja, kajti gotovo ni nujno, da vse napake izvirajo prav tu. Zato je najbolj zanimivo vprašanje: KDO?

Lojze
Lisce — Celje

Vprašanje - ODGOVORI

Naš bralec Alojz Coklin iz Radmirja nas prosi v pismu uredništvu, da mu odgovorimo na vprašanja:

— Ali pripada delavcem pri težkem delu v kamnolomu, ki traja 10 in več ur ena ali dve malici?

— Ali je res, da so delavci stari nad 50 let oproščeni nadurnega dela, podobno kot mladotletniki in

— Kje se naj zglašim (na delovni inspekciji?), da se te zadeve uredi?

Mi smo odstopili vprašanja načelniku oddelka za inšpekcijske službe pri okrajni skupščini Celje dr. Antonu Kovaču, ki je na vprašanja takole odgovoril:

1. S sedanjimi predpisi ni določeno število malic za posameznega delavca, kajti to vprašanje tudi predpisi ne uravnavajo. Gre namreč za vprašanje, ki ga rešujejo notranji interni predpisi vsakega podjetja posebej. Zato je tudi razumljivo, da je pri tem veliko raznolikosti.

2. Tudi glede nadurnega dela ni nobenega splošnega določila, verjetno pa tudi notranji predpisi gospodarskih organizacij ne omenjajo omejitve za starejše delavce (v tem primeru nad 50 let starosti), čeprav bi taka določila v predpisih in pravilnikih podjetja bila zaželena.

3. Menimo tudi, da bi bilo potrebno, da se tovariš Alojz Coklin zglašil pri pristojnem zdravniku in po njegovem strokovnem mnenju lahko, če je to potrebno, uveljavi 8-urni delovnik. Vsekakor pa je najpriljubnejše, če podobne zadeve uredi podjetje, kajti le-ti poznajo najboljše posamezne primere, imajo lastne interne pravilnike in tudi odgovorne osebe, ki skrbijo, da se pravilniki tudi izvajajo. Nato pa imajo delavci polno pravico, da se pritožijo pri občinski inšpekcijskih organih.

Načelnik oddelka
za inšpekcijske službe
dr. Anton Kovač

Bili smo na izletih...

Upokojenci iz Smarja pri Jelšah smo bili tudi to leto kar na dveh izletih. Prvi izlet je organiziralo društvo upokojencev 7. julija z avtobusom. Pot je šla takole: Smarje, Kumrovec, Krapinske toplice, Varaždin, Ptuj, Borl, Statenberg, Poljčane, Smarje.

Ogledali smo si rojstni kraj in hišo tovariša Tita v Kumrovcu, kopalni smo se v Krapinskih toplicah, videli v Lepoglavi kaznilnico, kjer so trpeli naši voditelji. V Varaždinu nas je pričakal predsednik in tajnik tamošnjega društva upokojencev, ki so nam pripravili tudi izdaten in poceni obed. Tajnik nam je

Kranjske gore na Vršič, ki slovi razen svoje višine še po svojih petdesetih ovinkih. (To cesto so delali med vojno ruski ujetniki.) Z Vršiča smo se napotili preko Soče in Bovca v Kobarid, kjer nas je naš rojak direktor mlekarne prijazno pričakal, nam razkazal vzorno urejeno mlekarino, po ogledu pa nas je še povabil v njihovo prekrasno dvorano, kjer so nam postregli z vsakovrstnimi mlečnimi izdelki.

Iz Kobarida nas je popeljal avtobus preko Tolmina v Most na Soči, kamor smo dospeli malo pred nočjo. Po večerji smo prijeto kramljali in smo pri teranu tudi

tudi razkazal znamenitosti Varaždina, predvsem smo občudovali prekrasno urejeno pokopališče, katerega ni v Evropi enakega. Za tovariško gesto upokojencev v Varaždinu gre prav pristrčna hvala.

Po dveurnem postanku v Varaždinu, smo se napotili preko Ptuja na Borl, kjer smo si ogledali znameniti grad s prelepo okolico; tam smo se pa ob dobrem balošanu, godbi in petju tudi prav veselo zavrteli, nekateri so se v tamošnjem bazenu tudi kopali. Mimogrede smo si tudi ogledali grad Statenberg, kjer smo si tudi eno zapeli. Od tu smo se pa vrnili preko Poljčan nazaj v Smarje.

Drugi dvodnevni izlet smo posvetili Gorenjski in Primorski deželi. Desetega septembra nas je potegnil vlak iz Smarja do Ljubljane, kjer smo se takoj preselili na lepi avtobus (Ljubljana transport), ki nas je popeljal preko Kranja, Jesenic,

zapeli skoro vse narodne in partizanske pesmi, dokler nas ni naš vodilni pozval k počitku. Drugi dan smo se podali v Gorico. Po ogledu mesta smo jo mahnili naravnost na Sv. goro, kjer smo uživali prekrasen razgled po primorski deželi. Prisotni tovariši, ki so se v prvi svetovni vojni tukaj borili, so pa obujali spomine na težke dni. Od tu smo krenili preko Sempetra in Komna v Sežano. Tu smo si ogledali znamenitosti mesta nakar smo se dali tudi slikati. Od tu smo se napotili v Koper, kjer smo si ogledali mesto, naše pristanišče s slikovitimi ladjami, predvsem smo pa občudovali lepote našega Jadranskega morja. Po dveurnem postanku v Kopru smo se podali preko Divače in Postojne v Ljubljano, kjer smo preselili na vlak, ki nas je veselo in zadovoljno popeljal nazaj domov v Smarje.

Komu pločniki?

Odgovor na gornje vprašanje bi bil prav gotovo ta, da pločniki pripadajo že od nekdaj le pešcem. Tembolj bi moralo to pravilo veljati sedaj, ko se je po naših ulicah in cestah promet povečal. Vendar pa ni tako...

Poglejmo Stanetovo ulico. Pred samopostrežno trgovino je nastal pravcati parkirni prostor. Nihče temu ne nasprotuje, vendar pa bi morali vozniki motornih vozil pomisliti na glavne koristnike tega prostora — pešce. Le-ti pa morajo mnogokrat stopiti s pločnika na cesto, ker tod zanje ni več prostora. Tako je posebno v času, ko poteka kino predstave.

Gostišče »Brambor« si je zaščitilo fasado z ogradjem, ki služi njihovim gostom za prislanjanje koles. Ali ni bilo to storjeno na račun pešcev? Prav gotovo, saj si morajo le-ti utirati pot med kolesi in motornimi vozili, ki pa mnogokrat stojijo tudi kar na sredini pločnika.

Tudi pri »Labodu« se je široko železno stojalo za kolesa razbohotilo na pločniku kot, da nikjer drugod ni prostora zanj. Pa je, le malce je treba pogledati čez pločnik, kjer je prostora še dovolj!

Morda bodo pa te vrstice dale pobudo za strožje ukrepe proti kršilec reda na naših ulicah in cestah, da bodo pločniki namenjeni pešcem.

Da

BILI SMO V BELI KRAJINI

Društvo upokojencev iz Celja je priredilo za svoje člane s terena Aljažev hrib izlet z avtobusom v Belo Krajino. Pot nas je vodila skozi Novo mesto po novi asfaltirani cesti čez vrh Gornjancev, kjer smo se ustavili, proti Metliki. Na Jugorju smo se ustavili pri domu narodnega heroja Ilike Badovinca, ki je na pohodu XIV. divizije padel ob Gračnici pri Rimskih Toplicah. V Metliki so nam priredili skupno kosilo, nato pa smo si še ogledali veliko zadržujo vinski klet, kjer so nas Belokranjčani pogostili s svojimi izbranimi »kapljicami«.

M. Č.

Upravnica Marija Kotnik s kuharico pred kočo na Roglji

Premalo poznamo planinske domove

Čeprav sem dober poznavalec večine planinskih postojank na Pohorju, moram iskreno priznati, da je koča na Roglji ena najbolj prijaznih. Žal doslej nisem še nikjer zasledil v tisku, da bi ta prijetni planinski dom, ki kraljuje v osrčju Pohorja med stoletnimi gozdovi, kdo omenil.

Pred dnevi smo se s tovariši namenili za kratek skok na Pohorje. Noč nas je zatakla sredi poti in čeprav je upravnica že spala, nam je hip zatem že vljudo odprla ter povprašala po naših željah. Prav ostrmeli pa smo nad okusno pripravljeno večerjo, ki se je mimogrede med pogovorom znašla na mizi. Posebno doživetje pa je za nas bila čistoča prostorov.

Jutro nas je pozdravilo z bogatstvom jesenskega barvnega razcvetja in tudi drugi dan smo se znova čudili raznim specialitetam, ki smo jih užili pri kosilu.

Upravnica Marija Kotnik nam je v razgovoru povedala, da imajo dokaj znosne cene penzionov in sicer 900 dinarjev za člane planinskega društva in 1100 za nečlane. Žal pa imajo največ obiska šele v zimskem času, ko smučarje privabljajo čudoviti smučarski tereni ter pravljica čarobnost zasneženih pohorskih gozdov.

Na kočo te pripelje tudi fičo; potrebno bi bilo le zadnjih nekaj sto metrov travnate ceste utrditi z gramozom ter izboljšati slabo markacijo ob cesti Pesek-Rogljja in smerokaze za turiste, ki prihajajo z avtomobili ponoči ali v megli.

N. M.

KLUBSKE OBLIKE DELA

Občni zbor občinskega sveta zveze Svobod in prosvetnih društev konjske občine je pokazal, da bo na tem področju potrebno več dela z mladino, hkrati pa delo društev usmeriti v klubsko življenje.

V. L.

BESEDA
OBČANOV

**DELOVNI KOLEKTIV
LESNE INDUSTRIJE
NAZARJE**

OB VELIKEM PRAZNIKU SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE

29. NOVEMBRU

ČESTITA VSEM SVOJIM POSLOVNIM PRIJATELJEM TER
JIM ŽELI USPEHOV PRI KREPITVI EKONOMSKE MOČI
NAŠE DOMOVINE

»KONUS«

USNJARSKI KOMBINAT SLOV. KONJICE

Predstavništva in skladišča:

Beograd, Knez Mihajlova 47, tel. 621-630

Beograd, Rajičeva 12

Novi Sad, Ul. Narodnega Heroja 10, tel. 29-78

Zagreb, Bogošičeva 22/III, tel. 28-372

Ljubljana, Gosposvetska 2, tel. 23-337

Ljubljana, Trubarjeva 26, tel. 21-869

Ptuj, Miklošičeva c. 1, tel. 173

Obrati:

Rečica, Lenart, Ljutomer, Majšperk, Koko in
Loče

Naši proizvodi:

vse vrste gornjega, spodnjega in tehničnega usnja, lak usnje —
reptilije — usnjena oblačilna konfekcija — usnjena tehnična
konfekcija — pogonsko jermenje, pikerji, vse vrste usnjenih in
plastičnih utenzilij za tekstilno industrijo, tesnila — konit —
sintetično usnje, pluta, opetnice, pete, kontrag tekači, obloge
za tla, stenske tapete — kostanjevi, hrastovi in smrekovi tanini

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM K DNEVU REPUBLIKE

29. NOVEMBRU

TOVARNA

Aero

V CELJU

čestita ob prazniku republike
29. novembru in se priporoča
s svojimi kvalitetnimi izdelki
za pisarne
za gospodinjstva
za šole

PREŽIHOV VORANC

DOLENJSKI BAJTARJI

V DANAŠNJI ŠTEVILKI OBJAVLJAMO ODLOMEK IZ KNJIGE PREŽIHOVEGA VORANCA OD KOTELJ DO BELIH VOD. V NJEJ NAM PISATELJ V POGlavJU OD MOKRONOGA DO PIJANE GORE RAZKRIVA DOLENJSKE BAJTARJE IN NJIHOVO NEIZMERNO REVŠČINO. V ENI IZMED TEH BAJT SE JE KOT DEVETI OTROK RODIL TUDI POKOJNI NARODNI HEROJ EFENKA.

Prečudoviti so na Brezovcu poletni čeri. Trebelno na jugu in Sveti vrh na severu sta še obzarena od zahajajočega sonca, tam na vzhodu se še blešči Slančevrh, globača Lakencev pa je pogreza v večerne sence; gozdovi okraj Lakencev postajajo počasi modrikasti in se zlivajo v mrak, ki se iz globeli dviga vedno više in više. Kmalu se na dnu globeli začne nabirati lahna meglica, ki jo diha dolin, ki jo močvirje. Okolica postaja vedno vlažna in že se čujejo mlini, ki ropočajo ob Lakencu. In potem ne mine večer, da bi se od nekod ne oglasila hrepenja pesem, ki prepeva slavo in čast Mariji, ki pa v resnici hrepeni po nečistočah. In potem navadno plane iz gorice svetlih vrhov vrisk, ki se romanjuje in občudovalcu kmečke idile zdi brezskrben in prešeren, ki pa je le tečaj, tvegan vzdih velike bolečine človeškega srca. Vse, kar se je čez dar zabralo v srcu tega ljudstva grenkega in bridkega, vse utripa in diha zdati glasovih ali kratkih sunkih prihajajočo noč. Skozi vejave hrastovja in brezovja diha lahen vetrič, njegov šelest pa šiši le človek, ki n' obsojen, da si čez dan išče svoj kruh v teh bregovih in vdorih.

Na Brezovcu je kakih dvajset bajt, največji posestnik med njimi je Sroin, ki lahko redi štiri repe govedi. Si ostali bajtarji skupaj morajo namiriti desetkrat toliko človeških ust, olikor štejejo domačih živali. Zemlje

Sem in tja privleče iz suknjiča po hlevno steklenico z žganjem in napravi požirek. Potem spet nepremično obide in gleda, gleda tja proti gozdom. Kdo ve, kaj vidi v teh gozdovih? Nekajkrat sem ga videl, kako se je z zgodaj jutraj, preden je odšel na štih, s svojo ženo in otrokom prikrivši iz Lakenca po strmini s polnim košen suhljadl. Ali misli na tiste gozdove kot na vir za svojo kurjavo? Njegov obraz je tak, da ni mogoče na njem odkriti nobene misli. Gotovo bi se našlo mnogo navdušencev za kmečke idile, ki bi sodili, da gleda mož lepote narave, da občuduje lepe gozdove. Ja: pa le mislim, da strmi mož predse polr topega sovraštva do gozdov, do Brezovca, do svojega življenja.

Drugi sosed je že malo večja bajta, kjer je toliko polja, da bi se lahko redili dve kravi. Toda sosed ima le eno jalo vo kravo in še ta stoji v zidnici, ker mu je pred leti pogorel hlev. V njem kravja tovarišja ni na škodo, ke ga v zidnici nikoli ni, kajti sosed proda grozdje že jeseni, kadar ga ka ima. Pri hiši je troje otrok in še mila da žena. Eden izmed prednikov te bajte je staro leseno podrl in si postal vil zidano. S tem napredkom pa je svojim potomcem napravil veliko ne prijetnost; pol bajte se je namreč preletel podrl in sedaj veža, ki je ob enem tudi kuhinja, nima ene stene. Žena kuha v tem odprtem prostoru leto in dan.

Trije otroci so trije heroji. Fant in

Pozneje sem se mu čudil, da hodi na delo tako daleč. On pa mi je odgovoril:

»Ni prehudo, gospod. Dobro uro je hoda...«

Kasneje sem tudi sam napravil to pot, toda hodil sem debeli dve uri, de sem bil ves moker, a še nisem prišel v tiste gozdove, ki niso stali kar ob cesti.

Moj tretji sosed je bila spet bajta. Človek bi si mislil, da sta prvi dve bajti že višek revščine po človeških pojmihih teh krajih, toda tretja bajta je oni dve po revščini še prekosila. Bajta je bila star vinski hram z enim samim, dokaj velikim prostorom: okenci, ki so imela kvečjemu desecol v kvadratu. Pred bajto je med bohotno praprotjo životarilo nekaj zanične povrtine. Vinograd pod bajto je bil že davno opuščen, zarasel z nizkim grmovjem, med katerim je še tu in tam živel stara trta divje šmarnice.

V tem hramu je živelo sedem ljudi: vdova s svojo staro materjo in s petimi otroki, ki so bili še vsi za šolo in ki so po grmovju okrog bajte preganjali suho kozo, pravo mučenico. Okrog te družine je vladalo neka skrivnostnega, kar mi je takoj padlo v oči; sosedje so le neradi govorili o njej, če pa so govorili, so pred tujcem očitno nekaj prikrivali. Ko pa sem se za stvar zanimal, so mi povedali, da je bajtarica, tista vdova, pred leti ubila svojega moža, predsedela zate pet let težke ječe v Begunjah, od koder se je šele pred kratkim vrnila. Nadalje so mi pripovedovali, da rajni mož ni bil kdo ve kaj prida, da je ženo venomer pretepaval, prav tako taščo in celo otroke v zibelki.

Roman na Brezovcu.

Razumljivo je, da me je po tem odkritju družina še bolj zanimala. Skušal sem ji priti blizu, toda dolgo nisem imel sreče. Vsakokrat sem našel prazno bajto, le otroci so se pojali okrog nje. Neko nedeljo popoldan pa sem ženi le dobil doma. Ko sem stopil iz grmovja pred bajto, je pred njc sedela stara, silno zamazana in zapuščena žena sivih las; nepremično je strmela v sonce, ki se je z vso močjo upiralo v brezovski breg. Zdelo se mi je, da bi se mi rada skrila, ker pa je bilo že prepozno, je obsedela.

»Mati, kaj pa gledate?« sem jo pozdravil kar se da prijazno.

»Gledam...« mi je odgovorila starika z močnim in zvočnim glasom; ki se nikakor ni skladal z njeno suho postavo. In spet se je zagledala v sonce, ki je plavalo nad Trebelnim.

Gledal Kdo ve, kaj gledajo ti dolenski ljudje? Moj prvi sosed gleda ta starka gleda, vse gleda. Morda vidi v jasnih višavah dolenskega neba, visoko tam gori pod soncem tiste življenje, ki ga na tej zemlji ne morejo najti, morda rajajo tam gori zapeljive, a zanje nedosegljive podobe skromne zemeljske sreče, ki je na Brezovcu ni in ki je kruh in voda.

IZ ZGODOVINSKEGA ARHIVA V CELJU PROPAGANDNI LETAK IZ LETA 1809

Po schünbrunnskem mirovnem sklepu leta 1809 je pripadel večji del slovenskega ozemlja Franciji, ki so ga organizirali v novo politično telo: Ilirske province. Francozi so z upravnimi in sodnimi spremembami rahljal fevdalne vezi, uvedli enakost pred zakonom in versko svobodo, s čimer so omajali stanovske in verske predsodke ter vplivali na razvoj narodnega jezika in kulture.

Stajerska pa je ostala pod Avstrijo, kjer je skušal cesar Franc I. (1792-1835) z despotičnimi metodami spet vzpostaviti režim duhovnega zatiranja in socialne reakcije. Sam, nekulturen in zagrozen nasprotnik napredka, bi želel odpraviti reforme Marije Terezije in Jožefa II. Strah ga je idej francoske revolucije in hoče odpraviti celo terezijanski šolski red, čes, izobrazba množice povzroča, da so le-te nezadovoljne s svojo usodo in se zato podložniki upirajo zemljiškim gosposkam. Razvoj kapitalizma pa je že dosegel stopnjo, da to ni možno.

Stajerci! Vi ste od stisk souražnih Armad prosti. Preuzetnost ptujga soldata, katir vašim lubesnivim Cesarju inu vami sami smert inu pokončanje proti, se ne debeli več od vam zetiga ropa. V pokoji inu varnost postauleni vi zupet od vašiga premoženje živite. Kar je vam obilnu, delite vašim bratam, zvestim služabnikom vašiga Cesarja, katire je božja previdnost h vašim obvarvanju vkupperpelala.

Vi ste v tih pretečenih zamerkanja vrednih dnevih vašo serd pruti souražnosti sužnosti per vsaki perloženosti očitnu zrekl. Vi niste nikol skrivali, koku čez vse drag je vašim sercam vaš častiti cesar, inu koku lubu je vami ostati, kar ste dozdej bili, Esterrajharji s to vero, s tim dobičkam, s tim pravicami inu dolžnostmi, katere so vami vašim spredniki pernesli, inu katere so vaši Cesari zvesto obvarvali, s modrostjo inu lubezniho h vašim pridu obnili.

Pričjočnost tiga souražnika je to ali tam zaveso raztergala, (francoske uredbe — op. pis.) katera med podložnim inu naprejpostaulenim terdnu ostati more, če se oče pravi

DEFORMACIJE

O UČENKI, KI NI ZNALA LAJAT IN O ŠOLI, KI NE ZNA PRAV VZGAJAT

Na neki šoli imajo dramski krožek. Ta krožek je pripravljal uprizoritev neke igrice, pa je zato njegov vodja razdelil vloge. Tako je naročil neki učenki, naj pride popoldne v šolo, kjer bodo preizkusili njene igralske sposobnosti. Učenka, ki jo je takšno povabilo vradostilo, je vsa srečna prišla domov in povedala staršem veselo novico. Toda ko je prišla tisto popoldne v šolo, ji je vodja krožka zastavil dokaj bedasto vprašanje: »Ali znaš lajat?« Učenka ga je začudeno pogledala. Skušala je ustreči nenavadnemu »pedagoško dramskem«

testu, vendar ni šlo. Ker otroci niso psi, je pač razumljivo, da jim lajanje ne »leži«. Njena igralška »kariera« je tako hitro in »neslavno« propadla in učenka se je vrnila domov bridko razočarana.

Kako drugače pa bi bilo, če bi vodja krožka vsaj toliko poznal svoj posel, da bi učenki rekel: Veš, v igrici bo treba igrati vlogo psička! V takem primeru bi namreč učenki prihranili njeno veliko razočaranje, sebi in svoji dramski šoli pa sum v koristnost in pravilnost takšnega delovanja.

Mnogo hrupa za nič

ALI SHAKESPEARE TUDI AMATERJEM PRAV PRIDE

Finančno vojskovanje ni vedno koristno. Zlasti ne tedaj, kadar ni potrebno, ker uničuje sile brez haska. To dokazuje primer, ki se je pripetil društvu neke Svobode. Svoboda je imela namreč svoj občni zbor, in ker se je zdelo že docela naravno, da tudi pri njej (kakor skoraj povsod drugod) z denarjem nekaj ne »štima«, je uprizorila pravcato besedno vojno. Besede so letele na vse strani kakor strele, udarjale in se razletavale (kakor na pravi fronti mine). Teren je postajal vse bolj

vroč, in če bi bili prisotni »sovražniki«, bi bila potrebna hitra evakuacija, če že ne takojšnja kapitulacija. Toda nazadnje so se tla umirila — po zgledu, da se pač vsaka vojna enkrat konča. Izgub praktično ni bilo, če izvzamemo nekaj zapravljenih izstrelkov v obliki besed. Kaj kmalu se je namreč izkazalo, da vse skupaj ni bilo nič drugega kakor mnogo hrupa za nič. Vsa stvar je bila v tem, da so na občini čakali trije milijoni in pol, ki pa nihče ni šel ponje. V tem je bila osnovna strateška napaka.

DELOVNA GODBENA SEKCIJA

V godbeni sekciji DPD »Svoboda« v Storah je vključenih 37 rednih članov, ki se redno vadijo dvakrat tedensko po dve uri. V pretekli sezoni so imeli kar 288 vadbениh ur. Organizirali so štiri promenade koncerte, sodelovali na vseh proslavah, žalnih svečanostih in pogrebi umrlih članov kolektiva železarne in njihovih

upokojencev. Omeniti je vredno tudi to, da je v sekciji včlanjenih 15 pionirjev, ki prav tako redno vadijo. Na osnovi razpisa, ki ga je izdalo vodstvo društva na osnovni šoli v Storah, se je pred kratkim prijavilo še devetnajst harmonikarjev, za katere bodo ustanovili posebno šolo.

globus - globus - globus

ZAZNAMOVANO DEKLE

CHRISTINE KEELER, 21-letna Angležinja, ki si je s svojim »sladkim življenjem« nakopala med Londončankami veliko nasprotne in sovražne, je morala zapustiti frizerski salon, v katerem so ji do sedaj stregli. Stranke so podjetnika postavile pred dejstvo: v salonu več ne marajo sedeti skupaj z lahkimi dekletci. Frizer je zapleten primer rešil tako, da bo Christino friziral na domu.

za boj proti Napoleonu

lenje imeli. Zlasti bodite radovoljni per težah, katire vojska vami dalej naklada. Vi ste prosti od stisk souražnika. Vaši brati v drugih deželah Esterrajha še zdihujejo pod silnim potopitjem svojih poljov, pod snedenjem svojih perdelkov, pod ropanjem inu požiganjem svojih domaćij, pod vednim strahom pred ranam ali pred smertjo. Ta neomagan, ne razdjan souražnik zna tudi pot v vašo deželo, na vaše polja, v vaše shrambe keldre inu poslopja zupet najdit. Le en stanoviten mir zna pokoji inu varnost inu dobrostanje vsakimu posebnu, inu vsm skupej pernesiti. En stanoviten mir zna od eniga močniga inu ferbežnu preuzetniga souražnika le skuži ponižanje inu vkrotenje persilen biti. Zato ofrajte vse, kar je vami mogote. gori, vašimu prelubimu Cesarju.

Franc vaš prelubi Cesar bo vami zato hvalo vedil, Bog bo vami povernil.

Gratz ta 6. Maliserpana 1809.

Bernard Gottlieb od Hingenau,

Namestni — Prezident

Cvetko Ščuka: Skica

je malo in še ta, kar je je, ni vsa lastnina Brezovčanov. Nekaj najlepših vinogradov je last mokronoške gospode, najlepši sadovnjak je last mokronoškega farovža. Dobro je, da so bajte raztresene po rebrih in skrite po grmovju, kajti če bi vseh teh dvajset bajt bilo na kupu v eni sami vasi, bi imel Brezovec strahovit in preveč očiten pečat svoje življenjske ravni. Zemlja je strašna, nerodovitna ilovica grudasta in suha, čeprav je bila mogoče že nekaj stokrat prekopana na meter globoko in so jo že nešteti rodovi pregnojili s svojim znojem in s svojo krvjo. Vode ni pri nobeni hiši razen kapnice in žene hodijo ponjo ali v Lakenec ali pa na drugo stran v La puje.

Neprestano mi je rojilo po glavi vprašanje, kako in od česa živi ta človeški rod. Gotovo spadam med ljudi, ki se hočejo in znajo boriti z življenjem, ki se ne ustrašijo zlepa niti največjih težav, a če bi mi kdo ukazal naj se usedem na Brezovec in naj si tukaj priskrbim vsakdanji kruh, bi onemoglo zajokal in tvegan čakač svojega konca.

Za sosedo imam tri bajtarje. Prvi sosed je po poklicu dninar; ima ženo in otroke, ki mu ga je znesla v gnezdo tuja kukavica, ko je on preobračal rjavo zemljo tujih vinogradov. Razen treh orehov, dveh jablan, suhe tepke, majhne njivice, kjer koruza zori že julija meseca, prašička in večno lačnega psa ni ničesar pri hiši. Mož je že postaren in vidim ga le ob nedeljah, ko sedi pred bajto pod orehom. Tam presedi cele ure, molči in gleda čez lakenško globačo v črteške in rakovniške zelene gozdove

deklica sta zmerom oprtana s koški razen ko gresta k obhajilu, ker že hodi v šolo. Najmlajši otrok, ki je še v zibelki, je tudi že heroj. Odraščamreč brez mleka. Materine prsi se že davno posušene, zato pa so njene stopala nesorazmerno velika. Kruha! otroci sploh ne poznajo, kakor ga tu di drugi otroci na Brezovcu ne poznajo. In če vprašaš tanta in deklico zjutraj, ko gresta v uro oddaljeno mokronoško šolo, če sta že kaj zajtrkovala, ti oba smeje odgovorita:

»O da, mama nama je tropine poparila...«

Posušene sadne tropine od lanskega leta.

Pri tej bajti, ki stoji na suhem hribišču Brezovca, a se imenuje pr »Grabnarju«, zraste žito žabi do ušes. Kolikor uspe krompir, je kakor debeli orehi. Obdelovanje take zemlje pomeni strahovito zgubo, pomeni živeti ob lastnih solz.

Mati Grabnarica, ki je spet v drugem stanu, mi pripoveduje:

»Ko bi le hlev mogli postaviti. To da tako težko je, ker ni denarja. Hlev hlev...«

Prihaja iz Lapuha z vedrom vode na glavi. Ta voda mora biti za ves dan. Voda se pri hiši meri na kapljice.

Moža še nisem dobil pred oči, čeprav sem že teden dni njegov sosed. Potem pa sem ga le zasledil: zjutraj ob dveh ali ob treh sem šlišal na cesti pred zidnico trde korake in zvečer ob desetih ali še pozneje sem jil spet šlišal, ko so se vračali. To so bili koraki sosedu Grabnarja, ki je hodi na delo v rakovniške gozdove tja nekam na gornji konec mirenške doline

Kolektiv

TOVARNE EMAJLIRANE POSODE

CELJE

čestita ob obletnici rojstva nove Jugoslavije
vsem delovnim kolektivom
naše socialistične domovine

KOLEKTIV KOVINSKEGA PODJETJA

KLIMA CELJE

čestita za

DAN REPUBLIKE

29. NOVEMBER

svojim poslovnim prijateljem
in delovnim ljudem naše domovine

OPEKARNA LJUBEČNA BUKOVZLAK

čestita vsem svojim poslovnim prijateljem
k dnevu republike 29. novembu

KOLEKTIV SPLOŠNO GRADBENEGA PODJETJA
Rogaška Slatina

pošilja iskrene pozdrave k prazniku republike
29. novembu

KOLEKTIV MESNINE CELJE

čestita vsem delovnim ljudem
k dnevu republike 29. novembu

Kmetijska zadruga
SAVINJSKA DOLINA ŽALEC

OB DNEVU REPUBLIKE ČESTITAMO VSEM DELOVNIM
LJUDEM ZA NJIHOVO POZRTVOVALNO DELO PRI
GRADITVI NAŠE DOMOVINE
SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE

TEKSTILNA TOVARNA PREBOLD

čestita za DAN REPUBLIKE

29. november

vsem delovnim ljudem širom po naši domovini

Efenkina mrtva straža

Komaj osemnajst let je minilo od zadnje Efenkine straže, ki jo je takratni komandant zmagovite XIV. divizije postavil pri Knežjem stolu na Gospodarskem polju, ob severnem spomeniku slovenstva in zgodovinskem simbolu dolgoletnih bojev našega ljudstva za svobodo in neodvisnost.

Takrat štiriindvajsetletni komandant XIV. divizije, Ivan Kovačič-Efenka, se je iz srca zavedal pomembnosti zmage ne samo zmage NOV, temveč zmage vsega slovenskega ljudstva, ki je znova zaslovelo področje nekdanjih Slovenec, nekdanje Samove države in Karantanije. Straža, ki jo je mladi Efenka postavil pri Knežjem stolu, ni pomenila poklona knežjim imenom, temveč poklon našim davnim prednikom ki so prvi zastavili odločen odpor germanskemu osvajalcu in po več ko tisočletnih bojih so njihovi potomci to zmago dosegli.

Ves čas, dokler so enote XIV. divizije, oziroma vsa 4. operativna cona v sklopu IV. armade, zasedale položaje okoli Celovca in Gosposvetskega polja, so borci tovariša Efenke stražili simbol slovenstva in v njihovih mislih se je prepletala težnja prvih Slovencev z zmago slavjem borcev NOV.

Sicer nam je tudi tokrat mednarodna politika onemogočila, da bi uspeli uveljaviti pravice nekdanje Karantanije in pravico prvih Slovencev, toda v teh dneh, ko je mrtva straža poslednjič počastila spomin velikega borca komandanta XIV. divizije, je v naših srcih znova zapletel spomin na slavne dni. Toda kljub vsemu — vsi smo na straži danes — vsepovsod: za svetovni mir. In zato, dragi Efenka, obljublamo, da ne bomo izneverili Tvoje straže!

VARCEVANJE

»Če bova varčevala tako dalje, kakor sva doslej,« razlaga žena možu, »bova ob upokojitvi prihranila točno dva milijona dolga.«

Mesto se pogreza

Kakor številna druga mesta v Nemčiji, tako je bilo tudi približno polmilijonsko mesto Duisburg, ki leži ob izlivu reke Ruhr v Reno, med zadnjo vojno skoraj povsem porušeno. Mesto so po vojni obnovili in je danes skoraj takšno kot pred vojno. Toda potem so se začele druge težave.

Mesto Duisburg se je začelo pogrezati. Toda namesto, da bi se prebivalci pogrezanja bali, so se veselili vsakega pogreznjenega centimetra; kajti: mesto se je moralo pogrezniti, če je hotelo živeti!

Mestu je začela delati težava reka Ren. Vse mestno gospodarstvo je namreč odvisno od reke in pristanišča na Renu, ob katerem so številne jeklarne, po reki pa plujejo tovarne ladje, ki odvažajo in dovažajo raznovrstna bogastva. Pred leti pa je začela voda upadati, ker so ob njenem spodnjem toku regulirali strugo. Vodni tok je postal hitrejši in vodo staj nižji, razen tega pa je reka napravila še višje dno in Duisburško pristanišče je bilo vedno bolj plitko. Če bi se bili odločili za poglobljanje pristanišča, bi sicer dosegli višji vodostaj, a iznad vode bi morali visoki in suhi pristaniški dokli.

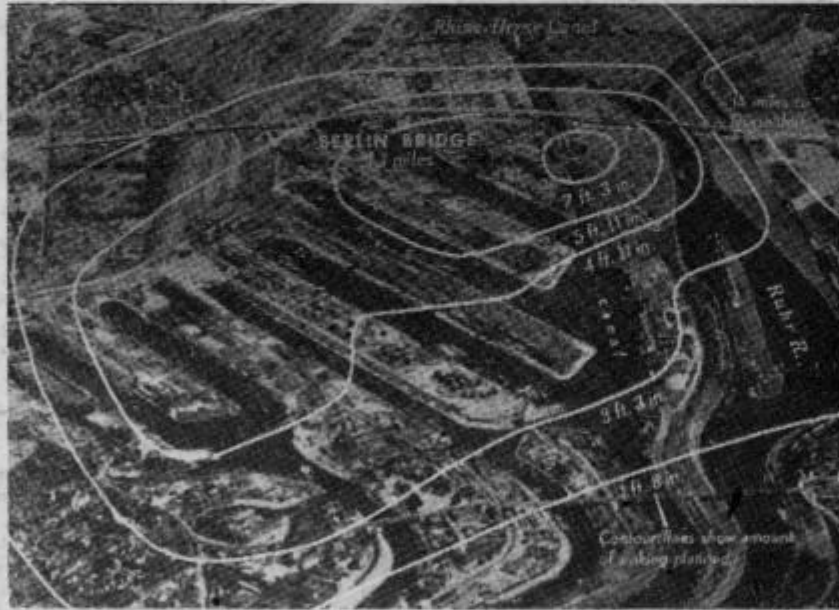
Večina mest bi se v podobnih okoliščinah odločila, da bi premestila svoje dragoceno pristanišče. V Duisburgu pa so našli drugo — v zgodovini rečnih pristanišč povsem svojevrstno rešitev. Pod mestom (torej tudi pod pristaniščem) so že zdavnaj odkrili tri bogate sloje premoga in inženirji so izračunali, da bi lahko s pravišnim izkopom premoga dosegli, da bi se pristanišče del mesta pogreznilo enakomerno, s čimer bi omogočili, da bi voda iz Rena napolnila pogreznjeno pristanišče še za enkratno globino. V celoti je predvideval načrt, da se bo mestna površina pogreznila na območju kroga s premerom kakšnih 20 km. Pri tem so predvideli, da bi največja usedlina merila približno 2,20 m (na sliki: najozži krog, označen 7 ft. 3 in.), v zunanjem krogu pa le še za pol metra (1 ft. 8 in.) in manj. Vrednost premogovnih slojev so ocenjevali na kakšnih 560 milijard dinarjev in so računali, da bo izkopani premog bogato poplačal načrte kakor tudi morebitne poškodbe, ki bi nastajale med pogrezanjem.

Načrt so začeli izvajati leta 1955 in vse doslej je šlo vse po načrtih in srečno. Duisburški meščani se niti ne zavedajo, da se vsak dan nekoliko pogreznjejo. Toda razvoj mesta, ki mu je v največji meri pripomogel prav premog pod mestom, je začel meščane jeziti z drugimi nevšečnostmi. Na ulicah je nastal tolikan gost promet, da nihče ni bil več varen. Pri tožbe koristnikov cestnišče so bile vedno pogostejše in mnogi so zamerili povojnim graditeljem, ker niso predvideli povečanja prometa. Pravilno so domnevali, da bi bilo čeneje, če bi bili takrat takoj po vojni zgradili hiše bolj vsakeb, kakor da bi bili šli zdaj razširjati cestišče. In spet so se oglasili inženirji s predlogom, da bi čez mesto zgradili kilometrski most, ki bi omogočil nemoten tranzitni promet. Četudi so obstajali pomisleki, da bi zaradi usedanja tal, takšnega mostu ne mogli zgraditi, so ga vendarle pred nekaj časa svečano odprli za promet.

Oba kraka berlinskega mostu (kakor so ga imenovali) so zgradili na trdih tleh (ki se po računih inženirjev ne bodo pogreznila). Lok mostu, ki je dolg približno 17 in pol kilometrov, je razdeljen v šest odsekov, ki jih podpirajo stebri. Ti stebri se sicer skupaj s tlom pogrezajo, vendar imajo na vrhu hidraulične raztezničke, na katerih bodo lahko most dvigali skladno z odmikajočim se tlom. Prav

tako imajo pripravljene vzdolžne valjaste nosilce, ki jih bodo lahko po potrebi dodajali po dolžini mostu.

Tako so rešili tudi drugo težavo in vozniki, ki uporabljajo berlinski most, so povsem zadovoljni z njim, le občasno čutijo rahlo drhtenje, ki bo trajalo verjetno vse do leta 1970, ko bodo rudarji pod mestom zaključili izpodkopavanje. Seveda pa so na mostu dan in noč strokovne ekipe, ki z meritvami ugotavljajo odklone mostu in ga sproti naravnava s hidrauličnimi podporniki.

Na sliki vidimo pristaniški del mesta Duisburg z reko Ruhr, rensko-bernskim prekopom in lokom berlinskega mostu, ki sega čez mesto. Krožnice nakazujejo usedanje površja

JANEZ TERČEK

»Kralj se ne vozi več s kolesom...«

(ZAPISKI S POTOVANJA PO SVEDSKI IN DANSKI)

Nemško mejo smo pustili že daleč za seboj, ko je vlak z na danskem žiljenjskem standardu primerno hitrostjo nadaljeval pot proti Kopenhagnu. Štirje smo bili v kupeju; potovali pa smo kot delegacija jugoslovanskega študentskega združenja za Združene narode na Švedsko.

Nekaj dnevo bivanje v Kopenhagnu nas je seznanilo z žiljenjem na Danskem, bolj rečeno z mestnim orožjem v Kopenhagnu in z bogato založenimi trgovinami, v katere pa bolje, da ne vstopi tisti, ki ima — kot sem jo imel jaz — »suho denarnico«. Spoznati pravo, notranje življenje na Danskem pa pomeni prebiti o tej deželi vsaj dva meseca.

Kopenhagen je napravil name močan vtis predosem zaradi zgodovinskih spomenikov, ki jih je v tem lepem mestu precej. Na osakem trgu imaš priliko videti konjenika — kralja na konju. Danci so imeli neverjetno veliko kraljev, dobrih jahalcev in lepotcev hkrati. Kopenhagen je še danes videti prav tak kot je bil v preteklem stoletju. Določeni predelki mesta še povsem spominjajo na dansko renesanso. To pa je tudi razumljivo, saj mestna oblast v bližini Kopenhagna in v mestu sa-

mem ne dovolji zidati visokih hiš, stolpnic in blokov. Zanimivo sklep, ki pa je prav gotovo v prid dolgoletni tradiciji!

Pravo nasprotje preteklosti pa so predmestja in oasi, kjer so zidane lične, majhne hišice, živo pobaroane, značilne prav za Dansko. V Valbyju, predmestju Kopenhagna, kjer sem bil na obisku pri znanih, sem videl hiše, kakršne poznamo pri nas iz ameriških filmov, hiše iz temnordeče opeke in stekla.

Ko imajo Danci gosta v hiši, nikdar ne prižgejo ocelikih luči. Električne za razsvetljavo napadno ne uporabljajo. V osakem kotu prižgejo svečnik s tremi svečami, kar daje poseben videz, povzroča neko ugodje, počutiš se bolj domačega.

Poznate Elsinore ali Helsingør, kakor mu pravijo Danci? Verjetno ne. Poznali pa ga boste, kakor hitro vam povem, da je tam tudi Kronborg, Hamletov grad. V tem gradu je prebival danski princ Amleth, Shakespeareov junak Hamlet. Grad je leta 1585 postavil danski kralj Fridrik II., kot oporišče v borbi proti morskim gusarjem. Grad spada med srednjevelike danske gradove, iz-

Omer Zorabdič

Življenjepis bonboniere

Kdaj se je rodila, ne vem, rodila pa se je v podjetju »Josip Kraš« v Zagrebu. O tem, kdaj in kako je prispela v Sarajevo, zgodovina molči. Lani, na moj rojstni dan, mi jo je podarila sestra z besedami:

— Za rojstni dan sem ti prinesla bonboniero. V trgovini so mi rekli, da so v njej prav posebno dobre slaščice. Opremljene in zavite so na najrazličnejše presenetljive načine. Želim ti, da bi bilo tvoje življenje sladko...

Darila sem se razveselil, ker imam zelo rad slaščice. Po večerji, ko so gostje odšli, sem se spravil nad bonboniero. Moja žena je vrisnila:

— Ali si ob pameti! Takšna bonboniera stane najmanj pet tisoč. Ne bomo je pojedli, ne! Shranili jo bomo za kakšno posebno priložnost.

Toda žena, sem ugovarjal, — bonboniero sem dobil vendar jaz! V njej so prekrasne slaščice in rad bi jih poskusil. Vrag vedi, kdaj sem jih zadnjič jedel.

Žena mi je vzela bonboniero in jo zaklenila v omaro. Dvajset dni pozneje, ko se je ženil sosed, jo je spet privlekla na dan. Vsa je sijala:

— Vidiš, kaj pomeni taka bonboniera! Ničesar nam ne bo treba kupiti sosedu za darilo. Zadostovala bo ta prekrasna bonboniera.

Oddahnil sem si: mesec se je bližal koncu in tako nas je bonboniera rešila iz zadrege. Toda kako izbrisi sestrino posvetilo, ki ga je napisala na vizitko in prilepila na bonboniero. Žena, ki je nič ne spravi s tira, je takoj uganila pravo.

— Kaj ne vidiš, da je tudi tvoji sestrici nekdo bonboniero podaril! Vizitka je nalepljena na vizitko. Tako bomo storili tudi mi in napisali posvetilo za sosedo.

Moral sem v pisarno, ker pri hiši ni bilo vizitk. Zvečer je žena izročila bonboniero, jaz pa sem rekel:

— Dragi novoporočenca, sprejmita to skromno darilo z željo, da bi bil vajin zakon sladak kot slaščice iz naše bonboniere... Kot nalašč za medene tedne...

Minilo je nekaj mesecev in tedaj sva se vnovič srečala — jaz in bonboniera. Bilo je pri Maričevih. Njihova edina, ljubka Sonja, je končno diplomirala, menda po osmih letih. Ženo sva šla čestitat njenim staršem.

— Glejte bonboniero! Kajne, da je čudovita? Sonjici sta jo podarila mladoporočenca iz sosesčine. — Naj bo Sonji, sta rekla, — služba sladka, kot so sladke slaščice v tej bonbonieri. Kako duhovito, kajne? Je ponosno rekla Sonjina mati.

Na moji vizitki je bila prilepljena nova vizitka z novim posvetilom. Potem sva se bonboniera in jaz vnovič razšla, toda ne za dolgo. Naša gospodinja je praznovala srebrno poroko. Sonjica ji je podarila bonboniero s posvetilom:

— Kolikor slaščic skriva ta bonboniera, toliko sladkosti v življenju Vam ob srebrni poroki želita Sonja in njena mama.

Potem je spet minilo nekaj časa. Moja žena je medtem rodila sinčka. Sosedje so prinašali darila. Prinesla ga je tudi naša gospodinja. Vzela je sinčka v naročje, ga poljubila na čelo in rekla:

— Pogledite, kako sladek! Kako prav sem uganila, da sem mu kupila bonboniero. Bonboniero, bonboniero... Kako pa kaj pri vas?

Tako sem ponovno postal lastnik svoje nekdanje bonboniere. Odprli je še nismo. Prihodnji teden se bo poročila moja sestra...

DOMISLICE

● Ce je še kaj težjega, kakor da se odvadite slabih navad, potem je še težje, da ne bi pripovedovali ljudem, kako ste to uspeli (Tony Pettito)

● Igralka ocenjuje igralko: »Povzela se je po najtežji poti — samo ne z nadarjenostjo!« (Mike Connolly)

● Njegov obraz je bil zgrbančen, kakor da bi bil vso noč spal v svojih mislih. (Hildegard Dolson)

● Samo dobra dekleta pišejo dnevnike; slaba jih ne utegnejo pisati. (Tallulah Bankhead)

● Kdor prižge svečo na obeh koncih, se lahko dvakrat opeče. (Cy N. Peace)

● Tehnika nam je omogočila, da poletimo v vsak kraj sveta dvakrat hitreje, kolikor potrebujemo, da nam potem izroče prtljago. (Bill Vughan)

● Mnogo ljudi si domišlja, da so daleč pred časom, da si ne hodijo niti s časom. (Marjorie Johnson)

● Učite se tujih napak, saj ne utegnate, da bi storili vse sami. (Vanconver)

● Ekstravagančnost je vse, kar kupite, a nima nobene zemeljske vrednosti za vašo ženo. (Franklin P. Jones)

KAPETAN MARKOVIC

Pisma našega sina, ki je služil vojaški rok, so bila zelo žalostna. Toda, ko je bil premeščen v sanitetno službo, se je njih vsebina nenadoma spremenila. Bila je polna navdušenja, posebno živahno pa je v njih pisal o svojem kapetanu Markoviću. Ko sva ga šla z ženo obiskat, sva komaj čakala, da bi spoznala kapetana, ki je tako odločilno vplival na spremembo razpoloženja našega sina. Ob pogledu na kapetana Markovića pa nama je bilo z ženo takoj vse jasno: to je bila najpopolnejša medicinska sestra, ki sem jih videl v svojem življenju.

redno je ohranjen in stalno na razpolago množičnim obiskovalcem. Hkrati pa naj povem tudi to, da znajo Danci iz malenkosti napraviti silno pomembno stvar. Niso redki primeri, ko vidiš ob cesti napis: »Na tem in tem kamnu je tega in tega leta danski kralj...« ali »Pod tem drevesom je danski kralj leta... premagal v dvoboju...« itd. Če je to res bilo, človek danes ne ve. Propaganda in turizem pa vendarle opravita svoje in množice, željne zgodovinskih dejstev, hito na vse kraje Danske, da bi čimprej videli, hkrati pa spravile v dansko blagajno čimveč deviz. Neverjetno, kako znajo Danci izobiti denar iz tujca.

Kopenhagen je od vseh danskih mest prav gotovo najbolj zanimivo mesto. Začetki tega mesta segajo v leto 1167, ko je Absalon, trgovec, postavil proo kolibo, stavbo, okoli katere se je pozneje razvil Havn, pristanišče. Naslednja stoletja so se tjakaj priseljevali trgovci in ribiči in nastalo je mesto trgovcev. Od tod tudi ime Kobenhavn ali Köpmannahavn — pristanišče trgovcev. Kopenhagen je leta 1782 doletela katastrofa: požar je uničil 1670 hiš, naslednji, 1795, leta pa 951 hiš. Za tem je doletela mesto še druga katastrofa: nad mesto je pršla kuga in pomorila mnogo prebivalcev. 1416. leta je

postal Kopenhagen glavno mesto dežele.

Danci ljubosumno čuvajo zgodovino in njene znamenitosti. Prav imajo! Kakor hitro se znajdejo med temi zgodovinskimi znamenitostmi nene stabe, izgubi zgodovina, posebljena v spomenikih, svoj smisel, so mi zagotavljali danski kolegi. Zato tudi v Kopenhagnu ne vidiš novih stebrov; obnavljajo vse v starem smislu, kolikor je obnoviti treba. Skoraj nekaj podobnega kot na Poljskem.

Ogledal sem si še Tivoli, znameniti park v Kopenhagnu. Tega mora namreč vsak tujec obvezno videti, sicer »ni videl Danske«. Se pogled na simbol Kopenhagna, Andersenovo morsko deklico, ki zamišljeno — namesto Dance — gleda v daljavo, osamljena, čeprav jo vedno obkrožajo množice tujcev.

Danci so vesel narod, to sem kmalu spoznal. Tako so mi na primer to »da se kralj ne vozi več s kolesom« zaupali kot največjo znamenitost sodobne Danske. In njihova veselost me je spremljala obo mojo pot po tej lepi, zanimivi deželi. Napravili so name prijeten vtis in prav nič se ne čudim, da se turisti tako radi vračajo v Dansko. V tem pogledu bi se tudi mi lahko od njih marsikaj naučili!